

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024. szeptember 01.

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETŐ	5
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	5
2. KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK- LEITFADEN	7
3. ISKOLÁNK BEMUTATÁSA - UNSERE SCHULE	8
4. ISKOLÁNK SAJÁTOSSÁGA - CHARAKTERSTIKA UNSERER SCHULE	10
5. JÖVŐKÉPÜNK - ZUKUNFTSVISION	11
6. HELYZETELEMZÉS	12
7. ADATOK - AZ ISKOLA JOGI STÁTUSZA	12
II. NEVELÉSI PROGRAM / ÁLTALÁNOS ISKOLA.....	14
1. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK - PÄDAGOGISCHE GRUNDSÄTZE	14
1. <i>Iskolai légkör</i>	15
2. <i>Személyiség fejlesztése</i>	15
3. <i>Kapcsolat a szülőkkel</i>	16
4. <i>Esélyegyenlőség</i>	16
5. <i>Pädagogische Grundsätze</i>	18
2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI - ZIELE UND AUFGABEN.....	20
1. <i>Nemzeti és német nemzetiségi öntudat, hazafias nevelés</i>	23
2. <i>Az iskola német nemzetiségi jellegéből adódó feladatok - Aufgaben, die sich aus dem Nationalitätencharakter unserer Schule ergeben</i>	24
3. <i>A nevelőmunka várható eredményei:</i>	30
4. <i>Pedagógiai munkánk alapvető feladata</i>	31
5. <i>Nevelési módszereink</i>	32
6. <i>Nevelési céljaink megvalósulásának kritériumai</i>	33
7. <i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	34
8. <i>Különleges bánásmódot igénylő tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység</i>	35
9. <i>A sajátos nevelési igényű tanulók integrált iskolai nevelése és oktatását segítő, a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program</i>	36
10. <i>Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló pedagógiai tevékenységek</i>	44
11. <i>Tevékenységek a tehetség kibontakoztatására</i>	45
12. <i>Iskolai sporttevékenység</i>	47
13. <i>A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok</i>	47
14. <i>A szociális hátrányok enyhítése érdekében szervezett tevékenységi formák</i>	48
15. <i>A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra meghatározott céljaink és feladataink</i>	49
16. <i>Iskolai egészségnevelési program, a tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére irányuló eljárásrend</i> ..	50
17. <i>A tanulóbaesetekkel kapcsolatos iskolai feladatok</i>	55
18. <i>Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása</i>	56
19. <i>Iskolai környezeti nevelési program-Fenntarthatóság, Öko-program</i>	57
20. <i>Gazdasági és pénzügyi nevelés</i>	61
21. <i>Bűnmegelőzés</i>	61
22. <i>A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok</i>	62
23. <i>A személyiségfejlesztés</i>	64
24. <i>Boldogiskola – pedprogram</i>	67
25. <i>Tanítás nélküli munkanapok</i>	67
26. <i>Diákétkeztetés</i>	67
27. <i>Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások</i>	68
28. <i>Iskolai sportkör</i>	68
29. <i>Szakkörök</i>	68
30. <i>Szabadidős foglalkozások</i>	68
31. <i>Tanulmányi kirándulások</i>	69
32. <i>Táborozások</i>	69

33.	Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások	69
34.	Versenyek, vetélkedők, bemutatók	69
35.	Projektek	69
36.	Témanapok, témahetek	69
37.	Iskolai könyvtár	70
38.	Az iskolai létesítmények, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata	70
39.	Erkölcstan/ Hit- és erkölcstan	70
40.	A pedagógusok alapvető feladatai	70
41.	Az osztályfőnökök feladatai	73
42.	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai és a magasabb évfolyamba lépés feltételei	83
43.	Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei	84
44.	Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	85
45.	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	87
46.	Kulcskompetenciák	88
III. HELYI TANTERV		93
III/1. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI		93
III/2. HELYI ÓRATERV 1-8. ÉVFOLYAMIG		97
III/3. A VÁLASZTOTT KERETTANTERVEK		102
1.	A 2020-AS NAT-HOZ ILLESZKEDŐ KERETTANTERVEK	102
2.	NÉMET PEDAGÓGIAI PROGRAM	102
3.	UNSERE ALLGEMEINE ZIELE, PRINZIPIEN UND AUFGABEN/ÁLTALÁNOS CÉLOK, ELVEK, FELADATOK	102
4.	NEMZETISÉGI OKTATÁS KÖRNYEZETE	103
5.	A NEMZETISÉGI OKTATÁSHOZ SZOROSAN TARTOZÓ CÉLOK	104
6.	AZ ISKOLA NÉMET NEMZETISÉGI PROGRAMJA	104
7.	CÉLOK ÉS FELADATOK	105
8.	TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK	105
9.	PARTNERKAPCSOLATOK	106
10.	KÜLFÖLDI KAPCSOLATAINK	107
11.	TOVÁBBTANULÁS	107
12.	A NÉMET, NÉMET NÉPISMERET ÉS A KÉTNYELVŰ TANTÁRGYAK ÉRTÉKELÉSE, OSZTÁLYOZÁSA, DOKUMENTÁCIÓJA	107
13.	PÁLYÁZATI RENDSZERÜNK	109
III/4. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVE, A TANKÖNYVELLÁTÁS RENDJE		109
III/5. A TANKÖNYVELLÁTÁS RENDJE		110
	A TANKÖNYVEK NYILVÁNTARTÁSBA VÉTELE	110
	A TANKÖNYVEK KÖLCSÖNZÉSÉNEK RENDJE	110
	A TANKÖNYVELLÁTÁS HELYI RENDJE	110
	A KÁRTÉRÍTÉS RENDJE	110
	A TANKÖNYVELLÁTÁS FELADATAI	111
	A TANKÖNYVELLÁTÁSBAN KÖZREMŰKÖDŐK FELADATAI:	111
	A TANKÖNYVFELELŐS/ A KÖNYVTÁROS	111
	A MUNKAKÖZÖSSÉG-VEZETŐK	112
	AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK	112
	A SZAKTANÁROK	112
III/6. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE ...		112
	A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE:	112
	A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE	113
	A SZÁMONKÉRÉSEK, BESZÁMOLTATÁSOK MÓDJAI:	113
	AZ SNI-S TANULÓK ÉRTÉKELÉSE:	114
	A JAVÍTÓVIZSGÁK SZABÁLYAI ÉS A MAGASABB OSZTÁLYBA LÉPÉS FELTÉTELEI	115

III/7. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA.....	117
III/8. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE.....	117
III/9. VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK.....	117
IV. MŰVÉSZETI ISKOLA.....	119
1. BEVEZETŐ.....	119
2. NEVELÉSI PROGRAM	124
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, feladatai, eszközei, eljárásai.....	124
2.2. A zeneművészeti valamint a képző- és iparművészeti oktatás cél- és feladatrendszere.....	132
2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	133
2.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	134
2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	135
2.6. A tanórán kívüli foglalkozások és szervezési elvei	135
2.7. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	136
2.8. A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóval való foglalkozás	138
2.9. Kompetencia területek és azok fejlesztése	139
2.10. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	139
2.11. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.....	140
2.12. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	140
3. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	141
4. A MŰVÉSZETI ALAP ÉS ZÁRÓVIZSGÁRÓL	142
5. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	145
6. A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE	146
7. HELYI TANTERV	147
8. JAZZ OKTATÁS	150
9. AZ ISKOLA KAPCSOLATAI	153
10. ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLEKEZÉSEK, HAGYOMÁNYÁPOLÁS	155
11. TANÜGYI NYILVÁNTARTÁS	156
MELLÉKLETEK.....	159
1. SZ. MELLÉKLET - A BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA PROGRAMJAI.....	159
2. SZÁMÚ MELLÉKLET: EGYÉB RENDELKEZÉSEK	160
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	162
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
MELLÉKLET.....	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
EFOP 3.2.6-16 SZÁMÚ, A TANULÓK KÉPESSÉG-KIBONTAKOZTATÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE A KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEKBEK CÍMŰ PROJEKT.....	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.

I. BEVEZETŐ

Unser Motto:

„Wenn auch die Welt im ganzen fortschreitet, die Jugend muß doch immer wiedervon vorne anfangen” (Goethe)

*„Az iskola dolga,
hogyan megtanítassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogyan megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára,
hogyan megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.” (Szent-Györgyi Albert)*

1. Jogszabályi háttér

Az iskola Pedagógiai Programja a következő törvények és rendeletek alapján készült:

- A Magyar Köztársaság alkotmánya,
- Tvr. 2. § (2) bek., 4. § (1) bek. tanév rendje
- [417/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet 26. §]. vészhelyzet
- 268/2022. (VII.29.) sz. rendelet a veszélyhelyzeti rendelkezések részeként
- 2023. évi LII. törvény 157. § (10) 2023. december 31-ig a pedagógusok új életpályájáról
- A Munka törvénykönyve, valamint a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a munkavállalók, illetőleg pedagógusok szabadságával: Mt. 122. § (1-2)
- 26/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet:
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 30. § (2)
- mesterpedagógusok óraszámáról a 326/2013.Korm.rendelet 17/A.§ (1) a)
- 23/2023. (VI. 30.) BM rendelet egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- Irányelv és kerettantervek a két tanítási nyelvű iskolai oktatáshoz
- Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz
- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
- Szakmai ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók neveléséhez-oktatásához
- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja
- Módosító jogszabályok:
  - • 2023. évi XXVIII. törvény a családok ügyintézésének egyszerűsítésével összefüggő kérdésekről
  - • 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról
  - • 212/2023. (VI. 1.) Korm. rendelet a családok ügyintézésének egyszerűsítésével összefüggő kormányrendeletek módosításáról
  - • 331/2023. (VII. 19.) Korm. rendelet egyes felsőoktatási, köznevelési és innovációs tárgyú kormányrendeletek módosításáról
  - • 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
  - • 389/2023. (VIII. 14.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosításáról
  - • 391/2023. (VIII. 14.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet módosításáról

- • 31/2020. (VIII. 31.) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet hatályon kívül helyezéséről
- • 29/2023. (VIII. 14.) BM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosításáról
- Koncepcionális jelentőségű új jogszabályok:
- • 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (Púétv.)
- • 2023. évi XXV. törvény a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról
- • .../2023. (... ...) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról (Púétv. vhr.)
- Mozgó jogszabályok:
- 30/2023. (VIII. 22.) BM rendelet a 2023/2024. tanév rendjéről (Tvr.)
- • 15/2023. (VII. 13.) GFM rendelet a 2024. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről
- Különleges jogrenddel összefüggő szabályozók:
- • 2022. évi V. törvény a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő szabályozási kérdésekről
- • 417/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet a közneveléssel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról
- • 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról
- • 281/2022. (VIII. 1.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatásra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendelettel kapcsolatos egyes rendelkezésekről
- • 299/2022. (VIII. 9.) Korm. rendelet a köznevelési és szakképző intézményben ideiglenes védelemre jogosult tanulók fejlesztésének, nevelésének- oktatásának megvalósítása érdekében szükséges finanszírozásról
- 86/2022. (III. 7.) Korm. rendelet az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyekkel kapcsolatos veszélyhelyzeti szabályokról, továbbá a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény szabályainak eltérő alkalmazásáról
- • 352/2023. (VII. 27.) Korm. rendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet, továbbá a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék eljárási szabályairól, valamint egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 333/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról
- • 367/2023. (VIII. 3.) Korm. rendelet egyes köznevelési intézmények veszélyhelyzeti működési rendjéről
- • 159/2023. (IV. 28.) Korm. rendelet az öregségi nyugdíj és egyes más ellátások folyósításának, valamint a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek továbbfoglalkoztatásának veszélyhelyzeti szabályairól szóló rendeletek módosításáról
- Fontosabb kapcsolódó háttérszabályozók:
- • 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.)
- • 2013. évi V. törvény a Polgári törvénykönyvről (Ptk.)
- • 2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól (E-ügyintézési törvény)
- • 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (Infotv.)
- • 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről (Eütv.)

- • 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról (Cst.)
- • 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról (Kit.)
- • 2022. évi XXV. törvény Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről
- • 2005. évi CXXXV. törvény a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.)
- • 2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról (Pp.)
- • 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.)
- • 2021. évi XCIII. törvény a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról (Vbő.)
- • 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, 18/2024.(IV.4.)BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
- 2011. évi CXC. törvény módosítása 27. § (11) pontja felmentés a mindennapos testnevelés alól – változás
- 245/2024. (VIII.8.) Kormányrendelet a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályai
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (20.§ (10); 160.§ (10) Ügyfélkapu igénylése
- A belügyminiszter .../2024. (...) BM rendelete a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségéről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a következő 17. §-al egészül ki a pedagógusok mobiltelefon tanórai és egyéb foglalkozásokon való használata

2. Küldetésnyilatkozatunk- Leitfaden

„AZ EMBER LÉTRE JÖN

akar valami jót

magának és másnak” /Hidas Antal: Fényfogyatkozás/

Vezérelheti-e más gondolat a tanítás, a művelődés szolgálatát felvállaló nevelőt, mint a fenti idézet?
A jót, amit ad, abból meríti, amit a kíváncsi, mindenre érdeklődő kisgyermek szerető tekintetéből kap.
A jót, amit ad, abból meríti, amit a lázongó kamaszokkal megvívott mindennapok apró sikereként tarsolyába tehet.
A jót, amit ad, abból meríti, amit a felnőttek érett világától már megbecsült értéként viszont kap.

Egységes pedagógiai programunk szellemiségének alapja az értékátadás, érték közvetítés.

Kiemelt helyet kap a reális önértékelés, a másik – a másság elfogadása, az együttműködés, a közösségépítés.

Intézményünk életét meghatározza a mai kor igényeihez való igazodás, továbbá a hagyományok ápolása, a védeltséget adó falusi közösség, amely biztonságot ad az itt felnövő gyermekeknek, és nyugalmat ad az itt élő felnőtteknek.

Német nemzetiségi iskolaként elköteleztük magunkat a mindennapi életben használható német nyelvtudás elsajátíttatására, a német nemzetiségi identitástudat fejlesztése mellett. Iskolánk elkötelezett a tanulók nevelésében és oktatásában.

Környezettudatos és egészséges életmódra neveljük tanítványainkat.

Pedagógus és diák közötti harmonikus kapcsolatot, őszinte és bizalommal teli légkört biztosítunk, jól működő közösségi életet alakítunk ki.

Kulturált magatartásra, toleranciára épülő személyiségfejlesztés, tehetséggondozás és felzárkóztatás, a tanúhához, tudáshoz való pozitív viszony kialakítása jellemzi munkánkat.

Korszerű körülmények között készítjük fel tanítványainkat a középfokú intézményekben való továbbtanulásra, helytállásra, rugalmasan alkalmazkodva az intézményünket érintő kihívásokhoz.

További célunk megteremteni az élethosszig tartó tanulás igényét és alapjait.

Als ungarndeutsche Nationalitätenschule sind wir engagiert deutsche Sprachkenntnisse zu vermitteln, die im Alltagsleben anwendbar sind, ausserdem fördern wir die ungarndeutsche Identität. Wir erziehen unsere Schüler zur umweltbewussten und gesunden Lebensweise. Das Verhältnis zwischen Pädagogen und Schülern ist harmonisch, wir sichern eine ehrliche und vertrauensvolle Atmosphäre und gestalten ein gut funktionierendes Gemeinschaftsleben. Unsere Arbeit charakterisiert eine Persönlichkeitsförderung, die auf gesittetes Benehmen und Toleranz basiert, Talentförderung und Nachhilfe, die Gestaltung eines positiven Verhältnisses zum Lernen, zum Wissen. Wir bereiten unsere Schüler mit modernen Mitteln auf das Weiterlernen in den Mittelschulen vor, angepasst an die Herausforderungen unserer Schule.

Unser Ziel ist weiterhin die Grundlagen und das Bedürfnis zum lebenslangen Lernen zu schaffen.

3. Iskolánk bemutatása - Unsere Schule

Iskolánk Bóly város központjában található. 1948 óta működik, mint általános iskola, ez idő alatt folyamatos átalakításon, újjáépítésen ment keresztül az adott kor igényeinek megfelelően. Az 1983-ban épült új szárny ad otthont intézményünk nagy részének, 1997-ben bővült a Pécsi SZC Montenuovo Nándor Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma épületével. Intézményünk hírnevét a gyermekszertető, hozzáértő nevelőtestület alapozta meg, széleskörű tevékenység-szerkezetre épülő, minden gyermeket a maga szintjén fejlesztő, valós érdeklődést kielégítő, tehetséggondozó, szülőkkel és szakemberekkel együttműködő munkájával. A tantestület sikerekkel alapozott tevékenysége biztosítja az alkotó, értékteremtő, egymással együttműködő, csapatmunkát végig szem előtt tartva a sikeres és eredményes önmegvalósító továbbtanulást. Igénybe vesszük a támogató szervezetek: Szülői Munkaközösség, Nevelőtestület, Képviselőtestület, Német Önkormányzat, Gyermekjóléti Szolgálat, a történelmi egyházak, a Diákönkormányzat segítségét. Felfogásunk szerint e társadalmi nyitottság megfelelő teret nyújthat a társadalmi kontrollnak, a tanulók közéleti nevelésének is. Az iskola munkájának, eredményességének, versenyképességének bizonyítékának tekintjük, hogy a térség településeiről egyre több szülő kívánja gyermekét intézményünkben taníttatni. A nevelő- oktatómunka megszervezésében alapvető feltétel, hogy a nevelőtestület programkínálata messzemenően figyelembe vegye a szülői igényeket is.

Iskolánk profilja évtizedek óta a német nemzetiségi oktatás, melynek formája: német nemzetiségi nyelvoktató és német nemzetiségi kétnyelvű oktatás és nevelés.

A két tannyelvű programot az országban elsőként vezettük be 1982-ben. Azóta német nemzetiségi nyelvet oktatunk két formában:

- **nyelvoktató program** (1. osztálytól heti 5 óra német + német nemzetiségi népismeret) egynyelvű bizonyítvány;
- **két tannyelvű program** (1. osztálytól heti 5 óra német + a heti óraszám 50 %-ban szaktárgyi / történelem, földrajz, ének, technika, természetismeret, matematika, stb./ oktatás + népismeret német nyelven) kétnyelvű bizonyítvány.
- Az 50 % kiszámítása: A magyar nyelv és irodalom + idegen nyelv órák kivonása a heti óraszámából, s ennek 50 %-a.

Első idegen nyelvként **angol nyelvet** kínálunk 4. évfolyamon és a nyelvoktató osztályokban felső tagozaton szakkör keretében.

A kétnyelvű osztályok szintén heti 2 órában tanulják az angol nyelvet tanórai órarendbe iktatva.

Településünk több évszázados története kötelez bennünket hagyományaink ápolására, Bóly és hazánk iránti szeretet fenntartására, a különböző világnézetű emberek cselekvő együttélésének tiszteletére.

A 2000/2001-es tanévtől iskolánkban integrált oktatás keretében gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus és osztálytanító közös munkájával folyik a tanulók felzárkóztatása és tanítása. Az egyéni fejlesztési terv lehetőséget ad a tanulók haladási tempójának, képességeinek figyelembe vételére. A tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek kis csoportokban, fejlesztő pedagógus segítségével dolgoznak.

A 2019/2020-as tanévtől a nevelő munka sikeréhez, a gyermekek egészséges lelki fejlődéséhez, annak megtartásához szakmai segítséget nyújt iskolapszichológusunk.

Iskolánkban 1995 szeptemberétől **alapfokú művészetoktatás** is folyik. Kezdetben csak zeneművészeti ágon, majd bővült a profil, és 2004 szeptemberétől elindult a képzőművészeti oktatás is.

Térségi iskolaként ezt a lehetőséget a környék tanulóinak is biztosítjuk, valamint a *Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Szederkény (Pécsi út 19. cím) alatti telephelyén is végez alapfokú művészetoktatást zeneművészeti ágon.*

A művészetoktatás keretében diákjaink zongora, fuvola, klarinét, rézfúvós, gitár, dob illetve harmonika tanszakokat választhatnak. Hat év elteltével alapfokú zenei képzettséget igazoló bizonyítványt szerezhetnek. További lehetőséget biztosítunk továbbképzős növendékként zenei tanulmányaik folytatására. 1972-től kisebb megszakításokkal működött ifjúsági fúvószenekar. Napjainkban a harmonika tanszacos növendékek élvezhetik a harmonika zenekarban az együtt muzsikálás örömeit.

A képzőművészeti ágon választható tanszakok: festészet és tűzzománc.

A német nemzetiségi művészeti oktatás kiterjesztését segítik egyéb programjaink, délutáni szakköreink. A sportolni szerető diákok is megtalálják nálunk és a helyi sportegyesületekben az érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltságot a mindennapos testnevelés, valamint szervezett délutáni sportprogramok keretében. Eredményesen működnek szakköreink, melyek évente változhatnak: résztvevői megyei, országos és nemzetközi helyezéseket értek el. Külföldi partnereink évente jönnek iskolánkba, és többször látogatnak hozzánk a város, a megye, az ország területéről pedagógusok. Diákjaink diákcsere révén Lengyelországban és Németországban töltenek egy-egy hetet nyelvyakorlás céljából (iskolában és családnál). Sokat köszönhetünk a szülőknek, akik látva esetenkénti nehézségeinket sokat segítenek tanácsaikkal, adományaikkal. Megtesznek mindent azért, hogy a gyermekeink zökkenőmentesen illeszkedjenek az iskolai közösségekbe. Készek az együttműködésre.

Az elmúlt évek társadalmi, gazdasági folyamatai alapvetően megváltoztatták a közoktatás iránti elvárásokat. Így a Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola is, a kor változó igényeihez igazítja pedagógiai programját, kialakult nevelési rendszerét. Úgy kell nyitottnak és változásokra reagálnak lennie, hogy az oktatás és a korszerű pedagógia érdekeit érvényesítse.

Intézményünk továbbra is olyan haladó intézménynek kell maradnia, mely valamennyi partnerének, szereplőjének, gyermek, szülő, pedagógus, fenntartó, értékeire és érdekeire épül. Meggyőződésünk, hogy nevelőtestületünk programjával képes lesz hagyományaink, s értékeink megőrzésével az újat elfogadni.

Az intézményünkben tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnénk érvényre juttatni. Alapértéknek tekintjük a mássággal szembeni nyitottságot, a közösségen belüli türelmet, az emberi szabadság, valamint korlátainak felismerését, mindezek tudatos vállalását. Ápoljuk a magyarországi német nemzetiségi és magyar kultúra hagyományait, erősítjük a kölcsönös egymásrataltságból eredő összetartozás-tudatot. Céljaink elérésében fontos eszközök a nyitott oktatási formák, amelyek a tudás közvetítése mellett a tanulók jövője szempontjából elengedhetetlen kompetenciákat erősítik.

Unsere Schule

Unsere Schule befindet sich im Stadtzentrum von Bohl, in unmittelbarer Nähe der katholischen Kirche und Pfarre, des Rathauses und des Bezirksamts. In unserem Institut werden allgemeine Kompetenzen, künstlerische Kenntnisse unterrichtet und soziale Kompetenzen, wie Toleranz und Harmonie entwickelt und verstärkt. Daneben wollen wir den Schülern diejenige Kenntnisse und Fertigkeiten mitgeben, die sie benötigen, um im Leben erfolgreich zu werden.

Seit mehreren Jahrzehnten funktionieren wir als Nationalitätenschule. Unsere Schule bietet den Schülern zwei Möglichkeiten: den deutschen Nationalitätenunterricht und den beliebten zweisprachigen Deutschunterricht. In dem Schuljahr 1982/83 wurde der bilinguale Unterricht in Ungarn als erstes in Bohl eingeführt. Bei dem deutschen Nationalitätenunterricht (Klasse a und b) lernen die Schüler ab der

1. Klasse Deutsch in fünf Wochenstunden. Bei dem zweisprachigen Unterricht (Klasse c) unterrichten wir Deutsch auch in fünf Wochenstunden, aber mit einem anderen Lehrplan. 50% der Stunden verlaufen bilingual. In der achten Klasse bekommen unsere Schüler die Möglichkeit eine Sprachprüfung (Grundstufe) abzulegen. Wir bereiten die achtklässler auf DSD (A2-B1), international anerkannte Sprachprüfung vor. In dem Land als erstes bekamen wir diese Möglichkeit im Jahr 2010. Seitdem verlassen die Schüler nach der 8. Klasse die Schule mit einer DSD Sprachdiplom.

Zu dem Institut gehört eine Kunstschule. Ab September 1995 können die Schüler zwischen Klavier, Flöte, Querflöte, Klarinette, Blechblasinstrumente (Trompete, Baryton, Tuba, Posaune), Gitarre und Akkordeon wählen. Nach sechs Jahren können sich die Schüler ein Zeugnis erwerben. Nach den sechs Jahren bieten wir die Möglichkeit weiter zu lernen. In der Schule funktionieren mehrere Musikgruppen: Flöte, Akkordeon bzw. Blechbläsergruppe. Die Mitglieder der Jugendblasorchester können das gemeinsame Musizieren genießen. Die Kapelle organisiert mit dem Vier Schlösser Blasorchester Heroldsberg (unsere Partnergemeinde) gemeinsame Musikkurse und Auftritte in beiden Städten.

Seit September 2004 gibt es bei uns auch Kunstunterricht. Man kann zwischen Malerei oder Emaille wählen. Im Kunstunterricht geht es um die Ausbildung des selbstbestimmten, ästhetischen Denkens. Ausstellungen der Kunstwerke werden für das Publikum zweimal im Jahr in Erzsébet Vigadó geöffnet. Die Kinder nehmen an verschiedenen Wettbewerben teil.

Wichtig ist für uns die Talentförderung, deshalb bieten wir die Möglichkeit ihre vielfältigen Talente zu entfalten. Die Kinder können ab der 5. Klasse Englisch als zweite Sprache lernen. Daneben organisieren wir Schülerwettbewerbe und bereiten die Schüler auf landesweit ausgetragene oder internationale Wettbewerbe vor. Schülerwettbewerbe werden in sehr vielen Bereichen angeboten. Unter anderem in Deutsch, Theater, Mathematik, Ungarisch, Sachkunde, Geographie, StVO.

Wir unterstützen Schüler mit besonderen pädagogischen Bedürfnissen: Förderpädagogen und Heilpädagogen helfen ihnen beim Lernen.

Kinder können aus einer Vielzahl von sportlichen Aktivitäten in der Schule und in Vereinen wählen. Unsere Sportler nehmen regelmäßig an den Studentenolympiaden mit Erfolg teil.

Auf unsere traditionellen Veranstaltungen sind wir stolz: Weihnachtskonzert, Fasching, Monat der Gesundheitserziehung, Gedenktage, Nationalitätenprojekte, Programme am Kindertag, Advent – feierliche Kerzenentzündung, Muttertag.

Neben dem Unterricht bieten wir für unsere Schüler ein breitgefächertes Freizeitprogramm: Studienreise, Schulbibliothek, Konzerte, Theateraufführungen, Fahrradtouren, Schlittschuhlaufen, Schüleraustausch.

Im Rahmen des Schüleraustausches in Polen verbringen die Schüler eine Woche bei Gastfamilien, in einer Schule und üben die Sprache. Das Programm „Unbegrenzt“ bietet die Möglichkeit unsere Beziehungen in Siebenbürgen zu pflegen.

Unsere Institution bietet nicht nur während des Schuljahrs, sondern auch im Sommer Programme an. Wir erwarten die Kinder zum Religionlager, Wassercamp, Árpád Kovács Flötenlager, Tanzwoche, Orchester- und Sommerlager. Wir sichern den Raum und die Geräte für das Sommerlager.

4. Iskolánk sajátossága - Charakteristika unserer Schule

„A múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek!”

„Die Vergangenheit ehre in der Gegenwart und erhalte sie für die Zukunft!” (Vörösmarty Mihály)

Intézményünk elsődleges feladatának tartja az általános iskolai korú gyermekek oktatását, nevelését. Célunk, hogy a felnövekvő nemzedéknek a jövőben jól hasznosítható tudást adjunk át. Olyan ismeretanyaggal lássuk el őket, amely továbbtanulásuk során, és majd az életbe kilépve is javukat szolgálja.

Iskolánk ugyanakkor sajátos vonásokkal is bír: az elődeinktől olyan örökséget kaptunk, amit méltó módon szeretnénk a ma ifjúságának, a holnap felnőttjeinek átadni. Ez a gazdag örökség nem más, mint a német nemzetiségi kultúránk, a nyelvünk, amit több mint 260 éven őriztek, dédelgettek apáink, anyáink. Ezt az örökséget, a település hagyományait, a helyi nemzetiségekkel való összetartozás erősítését szeretnénk az utókornak a német nemzetiségi kétnyelvű és nyelvoktató nevelés-oktatás során tovább adni.

A soknemzetiségű, sokszínű Európai Unió tagjaként még inkább fontos:

- a nemzetiségi hagyományaink ápolása,
- a másság elfogadása és elismertetése.
- Fontos a tolerancia megértése, megértetése. A határok eltörlésével pedig a nyelvek ismerete még nagyobb szerepet kapott, mint azelőtt.

A magyar közoktatás által meghatározott irányelvek szerint, valamint az elődeinktől kapott kulturális örökség átadásával iskolánk diákjait olyan szellemben szeretnénk oktatni, nevelni, hogy tudják mindenkor tisztelni a múltat, értékelni a jelent és tudjanak bizakodva tekinteni a jövőbe.

Charakteristika unserer Schule

„Ehre die Vergangenheit in der Gegenwart und erhalte sie für die Zukunft.” (Mihály Vörösmarty)

Als unsere wichtigste Aufgabe betrachten wir die Erziehung und Bildung von Grundschulkindern. Unser Ziel ist, den nächsten Generationen ein in Zukunft gut anwendbares Wissen zu übermitteln.

Unsere Schule verfügt über besondere Charakteristika: wir erhielten von unseren Vorfahren ein Erbe, das wir der Jugend von heute übergeben möchten. Das ist die Kultur und die Sprache unserer Nationalität. Dieses Erbe, die Traditionen unserer Siedlung, die Stärkung der Zusammengehörigkeit mit anderen örtlichen Nationalitäten möchten wir durch die zweisprachigen und sprachunterrichtenden Klassentypen übermitteln.

Für sehr wichtig halten wir die europäischen Werte, die Akzeptanz der Andersartigkeit, die Toleranz gegenüber anderen.

Unser Ziel ist, unsere Schüler in einem Geiste zu erziehen und zu unterrichten, dass sie die Vergangenheit ehren, die Gegenwart schätzen und positiv in die Zukunft blicken.

5. Jövőképünk - Zukunftsvision

„Az iskola a gyermekért van, a gyermek pedig a jövőért...”

Az iskola a jövőnek gyűjt, a jövőnek őrzi, a jövőnek adja tovább, Amit elődeink felhalmoztak a múltban. Az iskola kérdése: jövőnk kérdése!” (Korzinszky Richárd)

Iskolánk célja a folyamatos fejlődés, igazodás a változó digitális világ igényeihez. Ezért kiemelt feladatunk az középfokú oktatási intézményekkel való kapcsolattartás, az elvárásoknak való megfelelés. Oktatási nevelési kínálatunk fejlesztését, bővítését az igényekhez igazítjuk, biztosítva a versenyképes tudást. Pedagógusainkat módszertani és szakmai továbbképzésekkel

készítjük fel az új feladatokra.

Unser Anliegen ist die kontinuierliche Entwicklung und die Anpassung an die digitale Welt. Deshalb ist unsere besondere Aufgabe, die Kontaktpflege mit den Mittelschulen. Wir entwickeln unser Bildungsangebot den Ansprüchen entsprechend und sichern ein konkurrenzfähiges Wissen. Wir bereiten unsere Lehrkräfte durch methodische und fachspezifische Fortbildungen auf ihre neuen Aufgaben vor.

6. Helyzetelemzés

A Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola alaptevékenységét az érvényes jogszabályoknak megfelelően szervezi meg és biztosítja Bóly városában a német nemzetiségi általános iskolai és alapfokú művészeti nevelést-oktatást. A gyermekek napközbeni ellátása első évfolyamon iskolaotthonos jellegű foglalkozással, míg a többi évfolyamon délutáni napközis, és tanulószobai foglalkozás keretében történik. A köznevelési intézmény működését, a tanulók német nemzetiségi oktatását helyben általános iskolai könyvtár segíti. Az általános iskolai tanulók művészetoktatási oktatása két művészeti ágon biztosított: képző- és iparművészet művészeti ág, valamint zeneművészeti ág. Az általános iskolában a többi tanulóval együtt oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása folyik az épület tárgyi és személyi feltételeinek figyelembevételével. A többi tanulóval együtt oktatható sajátos nevelési igényű, olyan különleges bánásmódot igénylő tanuló integrált nevelése-oktatása, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján érzékszervi (csak enyhe hallássérült), enyhe értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (tanulási-, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. A Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Szederkény (Pécsi út 19. cím) alatti telephelyén végez alapfokú művészetoktatást zeneművészeti ágban. A nevelő-oktató munka fontos alappillére az egyéni bánásmód, az önálló életvitelre, az egész életen át tartó tanulásra történő felkészítés. Mind a tehetségígéretű gyerekek, mind a felzárkóztatásra szorulóknak fejlesztésében érvényesíteni kívánja az egyéni fejlesztés elvét, vagyis azt, hogy a pedagógiai prognózisnak megfelelően minden gyerek lehetőleg a „neki megfelelő” nevelésben-oktatásban részesüljön – összhangban a köznevelésről szóló törvény, és a Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény előírásaival. Céljai megvalósítása érdekében fokozottan együtt kíván működni a családokkal, számolva azok differenciált hozzáállásával, konstruktivitásával. Kiemelt feladatának tekinti azt, hogy a valamennyi tanítványa életesélyeit, tanulási életútját a lehetséges mértékig javítsa. Mind az általános, mind a művészeti oktatás során folyamatosan diagnosztizálja a tanulók fejlődését, eltérő fejlődés, problémák esetében a korai szűrést és az egyéni fejlesztést tekinti megoldásnak. Minden megoldásban a gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása a célunk és a feladatunk.

7. Adatok - Az iskola jogi státusza

Az Alapító okirat szerint:

Az intézmény elnevezése: Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule

Székhelye: 7754 Bóly, Rákóczi Ferenc utca 2.

Az intézmény típusa: Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény:

általános iskola és alapfokú művészeti iskola

szakágazati száma: 852010

Az intézmény felügyeleti szervei: Bólyi Német Önkormányzat Képviselő-testülete

Alapító: Bólyi Német Önkormányzat 7754 Bóly, Rákóczi Ferenc utca 3.

jogelődje : Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 1051 Bp. , Nádor utca 32.
Fenntartó: Bólyi Német Önkormányzat

A Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola alaptevékenységének megnevezése a kormányzati funkció szerint:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
	091211	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
	091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
	091213	Nemzetiségi tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
	091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
	091240	Alapfokú művészetoktatás
	091250	Alapfokú művészetoktatással összefüggő működtetési feladatok
	092111	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
	092112	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
	092113	Nemzetiségi tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
	092120	Köznevelési intézmény 5-8. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

II. NEVELÉSI PROGRAM / ÁLTALÁNOS ISKOLA

Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása

Pedagógiai programunk alapelve a gyermekszereteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia. Iskolánk a gyermeki életet élni engedő, önállóan is gondolkodó és cselekvő gyerekek iskolája. A tananyagot nemcsak megismertetjük a tanulókkal, hanem a tanulás öröme, s az egész életet átható állandó tanulni vágyásra neveljük őket.

Német nemzetiségi nyelvoktató és kétnyelvű általános iskolaként nagy hangsúlyt fektetünk a hagyományörzésre, a nemzetiségi identitástudat kialakítására, használható nyelvtudás átadására.

Biztos alapkészségek kialakításával, differenciált képzéssel segítjük elő tanítványaink eredményes továbbtanulását.

Célunk, a közvetlen partnereinkkel, olyan szemléletbeli együttműködés, hogy a közvetlen partnereink érezzék, közösek a céljaink, és értékeink.

Sokszínű tevékenységi kör biztosításával kívánjuk lehetővé tenni a különböző adottságok, képességek kibontakoztatását.

Célunk, hogy pozitív jövőképpel, reális önismerettel és önbizalommal rendelkező, széles látókörű, döntésképes, egészséges életmódot folytató fiatalokat neveljünk. Iskolánk olyan legyen, amely:

- A minőség elvét tudatosan vállalja.
- Szilárd alapismereteket, alapkészségeket ad.
- A tananyagot nemcsak megismerteti, hanem a tanulás öröme, s az egész életet átható állandó tanulni vágyásra nevel.
- Felvállalja, elismeri és gondozza a tehetségeket és a lemaradókat is.
- Emberközpontú, gyermekközpontú, demokratikus elveket vall és gyakorol, ahol a pedagógus egyénisége, szakmai felkészültsége értéknek számít.
- A gyermeki életet élni engedő, önállóan is gondolkodó és cselekvő gyerekek iskolája.
- Testileg, lelkileg egészséges életmódra nevel.
- A másság értékeit a mindenki számára kötelező normák elfogadásával elismeri.
- A szülőket a nevelés-oktatás folyamatában partnernek tekinti.
- A helyi társadalommal együtt kíván működni.

Rendezvényeinkkel igyekszünk a városban élő közösséget is bevonni. Így az Adventi gyertyagyújtásra, a koncertjeinkre, a projektnapjainkra szívesen látjuk tanítványaink családtagjait is.

A helyi és a környékbeli intézményekkel, szervezetekkel, egyesületekkel igyekszünk jó kapcsolatot kialakítani. Szoros a kapcsolatunk az Erzsébet Vigadóval, egyes iskolai rendezvényeinket ott tartjuk. Jó kapcsolatot tartunk fenn az Országos Német Önkormányzattal és a helyi Német Önkormányzattal, azaz a fenntartóval is, hiszen közös a cél: a nemzetiségi tudat formálása, az identitástudat erősítése.

1. Pedagógiai alapelveink - Pädagogische Grundsätze

A bólyi általános iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolai légkör

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink biztonságban, otthonosan érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- egyénre szabott tanulási lehetőségeket kínálunk,
- tanulói együttműködésen alapuló tanulást szorgalmazzuk,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- multidiszciplináris órák szervezése amelyek, megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- teamtanítás,
- digitális technológiák alkalmazása,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- aktív tanulás erősítése,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - tanuló és tanuló,
  - tanuló és nevelő,
  - szülő és nevelő
  - nevelő és nevelő között.

2. Személyiség fejlesztése

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alpműveltséget nyújt,
- fontos a kompetencia alapú oktatás elterjesztése, az élethosszig tartó tanulás (NAT)
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót – megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,

- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és nemzetiségi hagyományaink, történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Kapcsolat a szülőkkel

Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltságok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
- a házirendben és az éves munkatervben részletesen felsoroljuk intézményünk kapcsolatrendszerét, partnereink névsorát,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű programok szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

4. Esélyegyenlőség

Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget. Ennek érdekében biztosítjuk a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a képesség- kibontakoztató foglalkozásokat, melyek lehetővé teszik számukra a sikeres integrációt, illetve azt, hogy képesek legyenek megfelelni a sikeres társadalmi beilleszkedés követelményeinek. Pedagógiai asszisztensek, szociális munkás, védőnő és iskolapszichológus bevonásával, segítségével végezzük a tevékenységet.

Célunk, hogy tanítványaink a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen magukban egyesítsék az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- életkorától elvárható szinten művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- életkorától elvárható szinten képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjéről illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,

- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban, akár több nyelven is: magyarul, németül és angolul
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - anyanyelvi ill. két tannyelvű kultúránkat, történelmünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- életkorától elvárható szinten a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségekben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Az intézmény Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének készítésekor célunk volt, hogy összhangban álljon az intézmény működését és pedagógiai munkáját szabályozó dokumentumokkal, különös tekintettel az intézmény pedagógiai programjára és intézményi minőségirányítási programjára.

Egységes teljeskörű nyilvántartás vezetése a tanulókról (különös figyelmet fordítva a valamely szempontból hátrányos helyzetű tanulókra).

Amennyiben valamely tanulónknál nagyfokú hiányosságot, lemaradást tapasztalunk, azonnali beavatkozó intézkedést hozunk.

Feladatunknak tekintjük a támogatási lehetőségek keresését, kihasználását az esélyegyenlőségek biztosítása érdekében (tutori rendszer, mentori rendszer, tehetséggondozó programokba való bejuttatás, táboroztatási lehetőségek-pályázat, stb.).

A nevelőtestületünk elkötelezett az esélyegyenlőséget szolgáló módszertani megújulás és a hatékony pedagógiai módszerek alkalmazása terén. Szükség esetén pedagógiai asszisztensek, szociális munkás, családsegítő munkatársak bevonásával. Azon kollégák, akik még nem rendelkeznek ilyen irányú ismeretekkel, folyamatosan beiskolázásra kerülnek.

a) A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőséget szolgálja iskolánkban a tehetséggondozás egyik speciális területe a tanulásban akadályozott (enyhén értelmi fogyatékos) tanulók egyéni fejlesztése. Több pozitív eredményünk

mutatja, hogy a zenei részképességek sokszor eredményesen fejleszthetőek más képességekhez viszonyítva. Ugy kívánunk minden embertársunk felé fordulni, hogy a benne lévő értékeket megtaláljuk, feltárjuk, és fejlődéséhez utat nyissunk. A tanulásban akadályozott tanulók művészeti fejlesztésében együttműködünk a közismereti iskola ezzel foglalkozó pedagógusával. Az együttműködés során segítséget nyújtunk a tanulók felkészítéséhez szereplésekre, ill. fogadjuk őket egyéni jelentkezésükkor.

5. *Pädagogische Grundsätze*

Die Pädagogen unserer Einrichtung möchten in ihrer täglichen Erziehungs- und Bildungsarbeit die folgenden Grundsätze zur Geltung kommen lassen.

1. Unsere Einrichtung ist bestrebt die Voraussetzungen für eine sichere Atmosphäre zu schaffen, in der sich unsere Schüler wie zu Hause fühlen können.

- die Persönlichkeit der Schüler wird respektiert,
- die Kinder werden in die Organisation des Lebens in ihrer eigenen Einrichtung einbezogen,
- die individuellen Fähigkeiten der Schüler werden bei der Bildung und Erziehung berücksichtigt,
- wir bieten individuelle Lernmöglichkeiten,
- wir fördern die kooperativen Lernmethoden,
- unsere Schüler könne die an sie gestellten Anforderungen im Voraus kennenlernen, so wissen sie, was von ihnen erwartet wird,
- wir organisieren multidisziplinären Unterricht, wodurch sich die Schüler mit mehreren Wissenschaftsbereichen auf einmal beschäftigen,
- Teamarbeit,
- Anwendung digitaler Technologien,
- Jedes Kind kann sich auf die wohlwollende Unterstützung der Pädagogen sowohl bei der schulischen Arbeit, als auch bei sonstigen Problemen seines Lebens verlassen.
- die Stärkung des aktiven Lernens,
- wir bemühen uns im Schulalltag liebevolle menschliche Beziehungen zu gestalten, zwischen:
  - Schüler und Schüler,
  - Schüler und Pädagogen,
  - Eltern und Pädagogen,
  - Pädagogen und Pädagogen.

2. In unserer Einrichtung ist die wichtigste pädagogische Aufgabe die Entwicklung der ganzen Persönlichkeit der Kinder und Schüler, sowie die Gestaltung und Erweiterung modernen Kenntnisse ihrer Fähigkeiten und Fertigkeiten. Unsere Erzieher möchten die ihnen anvertrauten Kinder zu einer geistig, moralisch und körperlich gesunden Generation erziehen.

Um das zu erreichen:

- fördern wir im Laufe der planmäßigen Erziehungs- und Bildungsarbeit die Grundfähigkeiten und Schlüsselkompetenzen der Schüler, um ihnen moderne im Alltagsleben einsetzbare und erweiterbare Grundbildung zu bieten,
- fördern wir das lebenslange Lernen,
- vermitteln unsere Schule Kenntnisse, die die Grundlage für die Bildung und Weltanschauung unserer Schüler sichern,
- sehen wir das Ziel unserer Bildungsarbeit darin, die Persönlichkeit der Kinder weitgehend zu fördern,
- ist es wichtig, dass unsere Schüler sich individuelle Lernmethoden aneignen,

- wir möchten erreichen, dass unsere Schüler die Werte Fleiß, Wissen und Arbeit als grundlegend betrachten,
- wir bemühen uns um den Respekt gegenüber dem Individuum und der Gemeinschaft,
- helfen wir ihnen das Gute zu erkennen und zu schätzen, und das Schlechte zu erkennen und dem vorzubeugen,
- streben wir danach die anerkannten Normen und richtigen Formen des zwischenmenschlichen Umgangs und der Kommunikation zu gestalten,
- machen wir unseren Schülern die Ereignisse, die herausragenden Persönlichkeiten und Traditionen unserer nationalen, sowie der deutschen Nationalitätenkultur und Geschichte bekannt, durch deren Wertschätzung die Liebe zur Heimat, Nationalitätengemeinschaft und zum Vaterland gefördert werden.

3. Unsere Einrichtung möchte – auch durch die Pflege der Beziehungen mit den Eltern – am Leben unseres Wohnortes teilnehmen.

Um das zu erreichen:

- pflegen wir regelmäßigen Kontakt mit den Eltern der Schüler und mit deren Familien,
- ermöglichen wir den Eltern bzw. den daran interessierten Bürgern unserer Stadt so viel wie möglich über das Leben, die Tätigkeiten und die Ergebnisse unserer Einrichtung zu erfahren,
- listen wir in der Hausordnung und im jährlichen Arbeitsplan ausführlich das Beziehungssystem und die Partner unserer Institution auf,
- pflegen und erweitern wir unsere vorhandenen Beziehungen mit den öffentlichen Einrichtungen der Stadt,
- halten unsere Erzieher es für eine wichtige Aufgabe „treu zu unseren bisherigen Traditionen“ sich in den unterschiedlichen städtischen Veranstaltungen zu vertreten und an der Organisation und Durchführung, der für die Schüler gedachten städtischen Aktivitäten auch selbst teilzunehmen.

4. Chancengleichheit

Unsere Schule möchte für alle Schüler die Chancengleichheit sichern. Wir bieten den benachteiligten Schülern verschiedene Beschäftigungen an, um ihre Fähigkeiten zu entfalten. Dadurch wird ihnen die erfolgreiche Integration möglich bzw. sie werden fähig, sich in die Gesellschaft einzufügen. Unsere Tätigkeiten werden durch pädagogische Assistenten, Sozialarbeiter und der Schulpsychologin unterstützt.

5. In unserer Vortstellung lebt ein Bild über einen Schüler, der über die folgenden Eigenschaften verfügt:

- humanitär
- moralisch
- diszipliniert
- seinem Alter entsprechend gebildet
- pflichtbewusst
- interessiert, offen
- kreativ
- schätzt das fleißige Lernen und die Arbeit
- ist fähig, Probleme zu erkennen und zu lösen
- praxisorientiert
- kennt sich seinem Alter entsprechend in seinem engeren und breiteren Umfeld aus
- ist bestrebt, gute Ergebnisse zu erreichen (im Spiel, in der Arbeit, beim Lernen)
- hat ein Zukunftsbild
- schätzt das Wissen

- nimmt aktiv am Lernen teil
- kennt richtige und effektive Lernmethoden
- ist fähig, sein Wissen weiterzuentwickeln und selbstständig Kenntnisse zu erwerben
- erweitert sein Wissen kontinuierlich
- ist fähig, das Gelesene zu verstehen, seine Gedanken richtig und exakt schriftlich und mündlich zu formulieren, sogar in mehreren Sprachen: Ungarisch, Deutsch, Englisch
- verfügt über Fähigkeiten, die er im Alltagsleben verwenden kann
- kennt, schätzt, schützt und pflegt:
  - unsere Kultur und Geschichte
  - die Werte der Natur und der Umgebung
  - die Werte und Traditionen von anderen Völkern
  - die größten Errungenschaften der universellen Kultur
- verhält sich den gesellschaftlich anerkannten Normen und seinem Alter entsprechend in seinem Umfeld
- kennt und wendet die notwendigen Verhaltensformen an
- kennt und hält die Regeln der verschiedenen Gemeinschaften (Familie, Schule, Gesellschaft) ein
- kennt und wendet die Formen und Methoden der zwischenmenschlichen Kommunikation an
- benimmt sich freundlich
- spricht angemessen
- arbeitet mit seinen Mitschülern zusammen
- liebt und ehrt seine Eltern, Pädagogen und Mitschüler
- ist fähig zu lieben und geliebt zu werden
- liebt seine Heimat
- versteht und akzeptiert die Meinung von anderen
- ist geistig und körperlich gesund, durchtrainiert
- lebt gesund
- treibt Sport und bewegt sich gern
- sein Aussehen und sein persönliches Umfeld ist sauber und gepflegt.

Wir sind dessen bewusst, dass es unmöglich ist all diese Eigenschaften bei allen Schülern einheitlich zu fördern. Aber wir streben danach, dass die meisten unserer Schüler bis zur achten Klasse über immer mehr von den oben genannten Eigenschaften verfügen.

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai - Ziele und Aufgaben

1. Alapkészségeik differenciált fejlesztésével, életkori sajátosságaiknak megfelelően fejlődjenek a tanulók képességei, alakuljon ki helyes ön- és világképük.

- a) Gyermeki kíváncsiságukra alapozva fejlődjön kreativitásuk, mozgáskultúrájuk, manuális, koordinációs képességeik, vizuális befogadó készségük, kifejező- és beszédképességük, logikus gondolkodásuk, helyesírásuk és olvasáskészségük.
- b) Az önálló ismeretszerzés, önálló tanulás igényének megalapozását, az önálló tanulás technikáinak elsajátítását tűzzük ki célul. Az életkori sajátosságok figyelembevételével meg kívánjuk alapozni tanítványaink tanulási stratégiáit.
- c) Fontos célunk a gyerekek érzelmi nevelése, a biztonságos, nyugodt munkaléggör kialakítása, munkafegyelmük javítása.
- d) A részképesség-zavarokkal rendelkező tanulók esetében szakszerű terápiával, egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással igyekszünk az adott évfolyam

- minimumkövetelményeinek megfelelni, egyes tevékenységterületeken sikerhez juttatni.
- e) Alakuljon ki tanulóinkban az önmegvalósítás, önkifejezés iránti igény, valamint a pozitív szemléletre törekvés.
  - f) Ismerjék meg a település múltját, hagyományait.

2. Váljanak tanulóink az erkölcsi normákat elfogadó, azokat betartó kulturált magatartású egyénekké:

- a) Az alapvető magatartási szabályok elsajátításával és betartásával.
- b) A felnőttek és kortársaik személyiségi jogai, ill. a személyi és közösségi tulajdon tiszteletben tartásával.
- c) Tiszteljék az emberi méltóságot, legyen követhető modelljük, példaképük.
- d) Rendelkezzenek egészséges én-tudattal, váljanak a társadalomért, családjukért, közösségükért felelősséget vállaló autonóm személyiséggé.
- e) Alakuljon ki egészséges nemzeti identitásuk, hazaszeretetük. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.
- f) Alakuljon ki egészséges nemzetiségi identitás, a „gyökerek” megismerésének igénye; a hagyományápolás iránti aktív közreműködés vágya.

3. Tehetséggondozás: - a tehetség ígértű tanulók képességeinek kiemelt fejlesztése. Művelt, olvasott a tudásukat folyamatosan gyarapító tanulóifjúság nevelése. Differenciált, az adott csoportra, személyre szabott feladatokkal irányítani a tehetséges tanulók fejlődését.

- a) Rendelkezzenek korszerű ismeretekkel, a mindennapok során alkalmazható, konvertálható tudással.
- b) Tanulják meg és alkalmazzák az önálló tanulás technikáit, hasznosítva a könyvtár-, informatika és médiaismeretet is.
- c) Sajátítsák el az iskola által közvetített alpműveltségi elemeket, ezek között az iskola profiljának megfelelően mélyebb tudásszinttel az anyanyelvi kommunikációt, a német nyelv és a német nyelvterület kultúrájának alapos ismeretét, az informatika műveltséget, a modern információhordozók alkalmazását, a hagyományokat, a legfontosabb művészeti ágakkal, irányzatokkal kapcsolatos ismereteit.
- d) Készüljenek fel a továbbtanulásra, a középiskolai követelmények teljesítésére, a zökkenőmentes átlépésre.

4. A művészetoktatásba bekapcsolódó 6-22 éves növendékek számára iskolánk biztosítja az egyetemes és nemzeti kultúra művészeti értékeinek megismerését, segíti az önálló művészeti ismeretszerzést, önkifejezés technikáinak, módszereinek elsajátítását.

- a) Elérendő rész cél, hogy a növendékek elérjék adottságaik, képességeik differenciált fejlesztése során a művészeti, intellektuális és erkölcsi értékek azon szintjét, amely elősegíti egyéni boldogulásukat.
- b) Fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek
- c) Tudatosítsa a gyermekekben a művészeti értékeket, erősítse meg az alkotó magatartást, fejlessze a tanulók alkotókészségét, kreativitását és érzelmi intelligenciáját. Tegye alkalmassá a növendékek döntő többségét arra, hogy képes legyen egy vagy több mű alkotó előadására, önálló alkotásra.

5. Az iskola a művészeti nevelésben közvetíti az egyetemes és magyar műveltséganyagot. Célunk a tanulóinkat megismertetni a különböző művészeti ágakkal: vizuális kultúra, zene, tánc,

mozgókép kultúra, dramatikusan játék. (színjátszás)

- a) a régió és a német nemzetiség népművészeti értékeinek megismerése,
- b) településünk művészeti értékeinek ápolása

6. A rendszeres testedzés feltételeinek megvalósításával az egészséges életmód megalapozását a gyerekek edzettségének, állóképességének javítását tűztük ki célul az iskoláztatás teljes intervallumára.

- a) Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte.
- b) Elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszer tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Nélkülözhetetlen szerepet töltsön be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.
- c) A mentálhigiénés szokások megszilárdításával alakuljon ki a játék, sport-, testnevelés foglalkozásokat követő tisztálkodás igénye.
- d) Szabadidőben játékkal, természetes mozgásokkal (futás, ugrás, gyaloglás, stb.) téli sportokkal, túrákkal, kirándulásokkal, népi gyermekjátékokkal, a néptánc és társastánc elemeinek elsajátításával éadjuk el a szervezett testnevelésen kívül is a rendszeres testmozgást a gyengébb adottságú gyerekek körében is.
- e) Legyen továbbra is megoldott a gyógytestnevelésre kötelezett és a részlegesen felmentett tanulók rekreációja.
- f) Tudatosan készüljön a káros szenvedélyektől mentes egészséges életre.
- g) A gyerekek időjárás- és terepviszonyokba történő alkalmazkodása kapjon szerepet a testi nevelés, a szabadidős tevékenységek körében: kirándulások, túrák hegyi terepen, télen, tavaszi, őszi időben.
- h) Kapjon megkülönböztetett figyelmet a gyenge adottságú, rossz mozgáskondícióval rendelkező, az akceleráció következtében ügyetlenné, sikertelen teljesítményt nyújtó gyerekek átsegítése a kudarcon.

7. A tanulókból a társadalomba beilleszkedő, a demokrácia szabályait, közösségi szerepek gyakorlása közben elsajátító emberek váljanak. Ismerjék meg a család, Bóly város, a Bólyi Járás, Baranya megye, az ország működését, készüljenek fel a rájuk váró állampolgári szerepekre.

- a) Az iskolába lépő, közösséget váltó gyermek életében meghatározó a zavarmentes beilleszkedés, az új környezet, a változó szabályok és a szocio-kontaktusok kialakítása. Az óvoda-iskola, alsó-felső „tagozat”, ill. az iskolafokokozatok közötti átmenetek pedagógiai kezelését, az érintett felnőttek (nevelők-szülők) megkülönböztetett figyelemmel kísérik.
- b) Nyitottan, a társadalom, a gazdaság működését, változásait életkori szintjüknek megfelelő oktatással, orientálással, a nemzedékek közötti társadalmi szereposztás értelmezésével tudatosítjuk helyüket a világban. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni

küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

- c) Alapozzuk meg a gyerekek felelősségtudatát közösségük, társaik, a vállalt feladatok, megbízások iránt.
- d) Sajátítsa el a család életének szabályait. Vállaljon részt a család munkájában. Becsülje, tisztelje szüleit és azok munkáját.
- e) A szocializáció elősegítése érdekében ismerje meg a diákönkormányzatot és a város önkormányzatát, annak tevékenységét.
- f) Olyan személyiségjegyek erősítése, alakítása a célunk, melyek lehetővé teszik a kritikus alkalmazkodást, az együttélést, együttműködést a nemzedéki és kortársaikkal: a toleranciát, a kooperációs készséget és képességet, az alkalmazkodóképességet.

8. Iskolánk tanulói váljanak az épített és természeti környezet megbecslőivé, a természet értékeinek gondozóivá, az ökológiai egyensúly védelmezőivé. Életük, munkájuk, mindennapi tevékenységük során alkalmazzanak természetbarát technológiákat, eszközöket, anyagokat és eljárásokat. Alakuljon ki környezettudatos magatartás a tanulóknál.

- a) Tartsák tisztán, ápolják, védjék környezetüket, gondozzák az őket körülvevő parkot, udvart, települési környezetet.
- b) Ha lehet, válasszanak a természetben fellelhető alapanyagokat tárgyaik elkészítéséhez. A keletkezett hulladékokat a háztartásban, iskolában, játékaik, alkotásaik során gyűjtsék szelektív módon.
- c) Legyenek érzékenyek a földünket érintő globális problémák egyensúlya iránt, figyeljék e tendenciákat.
- d) A természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése.

9. Tanulóink ismerjék meg a német nyelvterület földrajzi, néprajzi tájainak legjellegzetesebb, néphagyományait.

- a) A város földrajzi adottságai, természeti környezete, történelme, a népi hagyományok megismerése, ápolása. Minden tanuló ismerje meg a település és a környék történelmét.
- b) A megye és a régió történelmi, földrajzi tájainak megismerése.
- c) Országjáró túrákon ismerkedjenek meg Magyarország tájaival, történelmi emlékeivel, kiemelten a német nemzetiség által lakott területeken.

1. Nemzeti és német nemzetiségi öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, német nemzetiségi népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű

kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

2. Az iskola német nemzetiségi jellegéből adódó feladatok - Aufgaben, die sich aus dem Nationalitätencharakter unserer Schule ergeben

Pedagógiai Programunk bevezetőjében megfogalmaztuk, hogy intézményünk „nyitott” iskola (Begegnungsschule), ahova nem csak nemzetiségi származású tanulókat várunk, hanem mindenkit, aki érdeklődik programunk iránt és azonosulni tud azzal. Felvételnél, túljelentkezés esetén azonos képességű és felkészültségű tanulóknál a nemzetiségi származásúak előnyt élveznek.

A szülők a képzés kezdetekor írásban nyilatkoznak arról, hogy ismerik és vállalják programunkat.

Intézményünk arculatának kialakítása során is a hagyományokat ötvözzük a modernnel. Kétnyelvű feliratok, iskolai falújság, az állandó és alkalmi kiállítások, iskolai logó, a honlapon és közösségi oldalakon (facebook, instgram) megjelenő kétnyelvű híradások, stb. segítségével törekszünk a német, ill. a német nemzetiségi jellegünket megmutatni.

A nemzetiségi jellegnek át kell szönie a képzés minden területét, meg kell jelennie a tantárgyakban és a tanórán kívüli tevékenységben is.

A német népcsoporttal kapcsolatos ismereteket részben önálló tantárgyként (nemzetiségi hon- és népismeret) közvetítjük.

Iskolánkban hagyománya van az ún. „nyitott” oktatási formák alkalmazásának (Werkstatt, Freiarbeit, projektek); ezek keretében sort kerítünk népismereti tartalmak feldolgozására is. Évente rendezünk nemzetiségi projektet, amely az egész iskolára kiterjed. A projekt témáját és kivitelezésének módját az egyes képzési szintek döntenek el.

A nemzetiségi anyanyelv oktatása a nyelvoktató osztályokban első évfolyamtól a német nyelv és irodalom (Deutsche Sprache und Literatur) keretében történik heti 5 órában. Heti 1 órában a német népismeret (Deutsche Volkskunde) keretében tanulóink megismerkednek a nemzetiségi hagyományokkal, szokásokkal. Mindkét tantárgy oktatása német nyelven történik.

Iskolánkban a német nemzetiségi nyelvet oktatunk két formában:

- ***nyelvoktató program***
- ***két tannyelvű német nemzetiségi program***

Fontosnak tartjuk tanulóinkban a nemzetiségi identitás kialakítását a német nyelv közvetítésével, ami az iskolai élet különböző szinterein tükröződik vissza. Az érkezőt német nyelvű üdvözlő felirat köszönti, tantermeink és egyéb helységeink német nyelvű táblákkal vannak ellátva.

Kialakításra került egy német nemzetiségi tanterem, valamint egy német hagyományőrző sarok is.

A német népismeret tantárgy (Volkskunde) sajátos és egyben központi helyet foglal el a nemzetiségi nevelésben. Tanítását nagy részben élménypedagógiai alapokra helyeztük. Tanulóink a helyi és környékbeli hagyományokat, viseleteket, mesterségeket és kézművesszerszámokat, valamint használati tárgyakat a helyi és környékbeli tájházakban tekinthetik meg, ill. próbálhatják ki.

Elsődleges célja a meglevő identitás megőrzése és a hiányzó kialakítása.

a) A német nemzetiségi nevelés alapvető feladata:

- Járuljon hozzá az elődök sorsának megismerésével, a kisebbség eltérő kultúrájának, szokásainak, hagyományainak megismertetésével, az identitástudat kialakításához és erősítéséhez.
- A tanulók legyenek büszkék arra, hogy ehhez a népcsoporthoz tartoznak, de tiszteljék a magyar

nép és az országban élő más kisebbségek kultúráját.

- Az interkulturális tanulás segítségével rávilágítunk a nyelvi és kulturális sokszínűség előnyeire és a saját, valamint más kultúrák megbecsülésére nevelünk.

b) Általános célok:

Ünnepségeinken, rendezvényeinken a német nyelvi előadás természetesen magától értetődően jelenik meg.

Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei: A német nyelv tanításához minden tanulónak tankönyve van. A könyvek kiválasztásának legfontosabb elve, hogy a könyv a tanuló életkorának és nyelvi szintjének megfelelő legyen. Az írásbeli és szóbeli kommunikáció elsajátításához tartalmazzon eredeti és autentikus szövegeket. Kezelje komplexen a nyelvtant és az irodalmat. Adjon lehetőséget különböző feladatokon keresztül a nyelvi jelenségek és fordulatok begyakorlására. Legyen színes, figyelemfelkeltő és motiváló, és feltétlenül legyen hozzá hanganyag. A szóbeli bevezető szakaszhoz képeskönyvet használunk, amely a tanuló közvetlen környezetéhez tartozó képanyagot tartalmazza. Figyelembe kell venni, hogy kevésbé építhetünk a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire, ezért gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra kell törekedni, illetve a helyi szokások ápolására. Elsődleges feladat, a személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése. Az irodalmi alkotások és közismereti témák együttesen fejlesztik az emlékezetet és az élmények feldolgozásának képességét.

A kisebbségi nevelő és oktatómunka sajátos céljai a kisebbségi önazonosság megőrzését és erősítését szolgálják.

Ennek érdekében törekszünk:

- Az anyanyelvi kultúra, a történelmi, a német nemzetiségi hagyományok, a hon és népismeret oktatására.
- A tanulási folyamat során a tanuló nyerjen olyan alaptudást a német nyelv tekintetében, mely a továbbtanulását biztosítja, és őt a német nyelv használatára alkalmassá teszi.
- Alakuljon ki a tanulóban reális kép a Magyarországon élő német kisebbség mai és múltbéli életéről, kultúrájáról, valamint a német nyelvű országok népeiről.
- A német nemzetiségi nyelvoktatás tartalmazzon interkulturális témákat is, melyek európai gondolkodásra nevelnek. (L.: Alapvető feladatok)
- Az első osztályban a beszédértést és a beszéd alapvető jártasságainak kialakítását végezzük.
- Törekszünk a nyelvet vizuális-akusztikus és mozgásélménnyel összekötni. Az ismereteket sok ismétléssel rögzítjük.
- Második osztályban a beszédértés és a beszéd jártasságainak, készségeinek továbbfejlesztését végezzük. Megkezdődik a német olvasás-írás tanítása.
- Harmadik és negyedik osztályban fő feladat a beszédképesség fejlesztése, a folyamatos olvasás, írás fejlesztése. A nyelvtani tartalmak közvetítése nyelvi szituációkból és cselekményekből történik.
- 5-8. osztályokban tegyenek szert a szükséges nyelvi ismeretekre, melyek a beszéd és az írásbeli kommunikáció alkalmazásához szükségesek.

c) Német nemzetiségi vonatkozású programjaink- Bräuche, Feiertage:

Unsere Feiertage und Bräuche knüpfen sich in zeitlicher Reihenfolge an die Feste und Jahreszeiten:

- **Martinstag** - Német nyelvű Márton- napi műsor, az óvodai lampionos felvonuláson való

- részvétel (november 11.),
- Erntedankfest- kiállítás,
- **Bethlehemspiel** - Német nyelvű betlehemi játék (december),
- **Volkskunde Projekte** – Német népmeser, hagyományőrző projektek (lásd a munkatervben),
- **Rezitationswettbewerbe** (Hochdeutsch, Mundart) - Német nyelvű szavaló verseny,
- **Advent** – Adventi gyertyagyújtás a Bólyi Német Önkormányzattal (4 szombat),
- **Landeskunde Wettbewerb** - Népmesereti vetélkedő,
- **Ausstellung** - Kiállítás tanulóink német népmesereti munkáiból,
- **Emmaus** – Emmausz-járás hagyománya Bólyban,
- **Osterbrunnen** – Tojáskút díszítése a Bólyi Német Körrel és a Bólyi Német Önkormányzattal,
- **Pfingsten** – Pünkösdi Fesztivál.

d) Német nyelvű továbbképzések

Az iskola vezetősége ösztönzi pedagógusait és támogatja német nyelvű, ill. német nemzetiségi vonatkozású képzését és továbbképzését. Tanári kollektívánk részt vesz német nyelvű tanártovábbképzések Magyarországon és külföldön egyaránt.

e) Nemzetiségi hagyományok, -kultúra, -műveltség a szabadidős tevékenységi formák során:

Szabadidős tevékenységek során is megmutatkozik a német nemzetiségi jelleg:

- általános iskolai kórus,
- kirándulások és anyaggyűjtés a német lakta vidékeken,
- részvétel a pünkösdi fesztiválon és a Nyugdíjasok Malom Klubja német napján,
- hangszeren játszó tanulóinkat zenekarrá szervezzük,
- színházlátogatás a Deutsche Bühne előadásain,
- Märchen aus dem Koffer előadások szervezése,
- kapcsolattartás a Neue Zeitunggal, a GJU-val, Unser Bildschirm és más fórumokkal,
- író-olvasó találkozók szervezése magyarországi német nemzetiségű művészekkel,
- állandó kiállítások szervezése iskolánkban tanulóink által gyűjtött fotókból, amelyeket kinagyítunk,
- a Zentrum pályázati kiírásain részt veszünk (TrachtTag, Abgedreht, Stimmen wir an! Blickpunkt),
- együttműködünk közös projektekben és rendezvényeken német nemzetiségi iskolákkal.

f) További feladatok:

- tanulóink részt vesznek minden, a nemzetiséggel és német nyelvvvel kapcsolatos versenyen,
- iskolánk a PTE Partneriskolája, így szívesen fogadunk német nemzetiségi szakos hallgatókat,
- **Blockpraktikum** – Nürnbergből egyetemisták tanítási gyakorlatukat végzik iskolánkban.

g) Német, német nemzetiségi kapcsolataink:

További részleteket a Német pedagógiai program tartalmaz.

h) Aufgaben, die sich aus dem Nationalitätencharakter unserer Schule ergeben

In der Einführung unseres Pädagogischen Programmes haben wir formuliert, dass unsere Institution eine Begegnungsschule ist, in die wir nicht nur die Schüler mit Nationalitätenabstammung erwarten, sondern alle, die sich für unser Programm interessieren. Die Eltern erklären bei Beginn der Ausbildung, dass sie unser Programm kennen und damit einverstanden sind.

Bei der Gestaltung vom Image unserer Schule legieren wir die Traditionen mit dem Modernen. Wir sind bestrebt, unseren deutschen bzw. Nationalitätencharakter durch zweisprachige Aufschriften, durch die schulische Wandzeitung, durch ständige und gelegentliche Ausstellungen, durch das Schullogo, durch unsere Webseite und durch die sozialen Medien in zwei Sprachen zum Ausdruck zu bringen.

Der Nationalitätencharakter muss unsere ganze Ausbildung durchdringen, er muss in den Fächern und auch in den ausserschulischen Aktivitäten zum Vorschein kommen.

Die Kenntnisse über die deutsche Volksgruppe werden teisk auch als selbständiges Fach (Volkskunde) unterrichtet.

In unserer Schule haben die sog. Offenen Unterrichtsformen eine grosse Tradition (Werkstattarbeit, Freiarbeit, Projekte), im Rahmen dieser werden auch Nationalitäteninhalte aufgearbeitet. Jedes Jahr organisieren wir Nationalitätenprojekte, die sich auf die ganze Schule beziehen. Das Thema und die Ausführung des Projekts entscheiden die einzelnen Bildungsniveaus.

Der Unterricht de Nationalitätensprache erfolgt in unserer Schule in zwei verschiedenen Formen unterrichtet:

- sprachunterrichtendes Programm (ab der 1. Klasse 5 Unterrichtsstunden in Deutsch pro Woche + eine Stunde Volkskundeunterricht Ungarisch und Deutsch), die Kinder bekommen ein einsprachiges Zeugnis
- zweisprachiges deutsches Nationalitätenprogramm (ab der 1. Klasse 5 Unterrichtsstunden in Deutsch+ 50 % der Fächer Geschichte, Geographie, Musik, Technik, Umweltkunde, Mathematik usw. + Volkskunde in deutscher Sprache). Die Kinder bekommen ein zweisprachiges Zeugnis. Die Ausrechnung der 50 %: die Stunden ungarische Literatur und Grammatik, sowie die Stunden der Fremdsprachen werden von der Gesamtstundenzahl abgezogen, und 50 % der verbleibenden Stunden verlaufen in deutscher Sprache.

Wir halten es für wichtig, dass die Nationalitätenidentität unserer Schüler durch die Vermittlung der deutschen Sprache erfolgt, das widerspiegelt sich auf verschieden Ebenen des schulischen Lebens. Besucher werden mit deutschsprachigen Grussaufschriften empfangen, unsere Klassenräume und andere Räumlichkeiten der Schule sind mit deutschen Tafeln versehen. Wir haben einen Nationalitätenklassenraum für die Volkskundestunden, ausserdem gestalten wir das ganze Jahr hindurch unsere Nationalitätenecke mit verschiedenen Inhalten, die sich Festtagen anpassen.

Das Fach „ungarndeutsche Volkskunde“ hat einen besonderen und auf einmal auch zentralen Platz in der Nationalitätenziehung. Der Unterricht diese Faches erfolgt grösstenteils durch Erlebnispädagogik. Unsere Schüler können die örtlichen und die Traditionen der Umgebung, die Trachten, die Handwerke, die Werkzeuge und Alltagsgegenstände in den Heimatmuseen vor Ort und in anderen Ortschaften der Umgebung kennenlernen bzw. Ausprobieren.

Unser vorrangiges Ziel ist, die vorhandene Identität zu bewahren und die fehlende auszubilden.

Grundsätzliche Aufgaben:

- Der Unterricht soll dazu beitragen, dass die Schüler das Leben ihrer Vorfahren, die unterschiedliche Kultur der Minderheit, ihre Sitten und Bräuche, ihre Traditionen kennenlernen, er soll die Identität der Schüler herausbilden und stärken.
- Die Schüler sollen stolz darauf sein, dass sie dieser Volksgruppe angehören, aber sie sollen auch die Kultur des ungarischen Volkes und die der anderen im Lande lebenden Minderheiten achten.
- Durch das interkulturelle Lernen weisen wir auf die Vorteile der sprachlichen und kulturellen Vielfaltigkeit hin und wir erziehen zum Respekt der eigenen bzw. anderen Kulturen.

Bei feierlichen Anlässen und bei all unseren Veranstaltungen ist der Vortrag in deutscher Sprache natürlich eine Selbstverständlichkeit.

Prinzipien bei der Auswahl von Lehrbüchern, Ergänzungsmaterialien und Lehrmittel: zum Erlernen der deutschen Sprache hat ein jeder Schüler eigene Lehrbücher. Das wichtigste Prinzip bei der Auswahl der Bücher ist, dass das Lehrbuch dem Alter und dem sprachlichen Niveau der Schüler entspricht. Zum Aneignen der mündlichen und schriftlichen Kommunikation soll das Lehrwerk authentische Texte enthalten. Es soll die Grammatik und die Literatur komplex behandeln. Es soll Möglichkeiten bieten, grammatische Erscheinungen und Wendungen durch unterschiedliche Aufgaben einzuüben. Es soll bunt und motivierend sein, die Aufmerksamkeit der Schüler erregen und es muss unbedingt Hörverstehensaufgaben enthalten. Zur mündlichen Einführungsphase benutzen wir Bilderbücher, das Bildmaterial aus dem unmittelbaren Umfeld der Schüler enthält. Man muss in Betracht ziehen, dass wir immer weniger auf die von zu Hause gebrachten Sprachkenntnisse basieren können, deshalb müssen wir bestrebt sein, praktisches und vielfältig anwendbares Wissen zu vermitteln, bzw. auf die Pflege der örtlichen Traditionen muss auch Wert gelegt werden. Die vorrangige Aufgabe ist, eine Leistung zu erreichen, die den persönlichen Fähigkeiten und Möglichkeiten entspricht. Die literarischen Werke und die allgemeinen Themen fördern zusammen das Gedächtnis und die Aufarbeitung der Erlebnisse.

Allgemeine Ziele:

Die besonderen Ziele der Minderheitenpädagogik dienen zum Bewahren und Stärken des Nationalitätenselbstbewusstseins.

Im Sinne dessen sind wir bestrebt:

- Die muttersprachliche Kultur, die geschichtlichen Traditionen, die Volkskunde zu unterrichten.
- Im Laufe des Lernprozesses soll der Schüler ein Grundwissen in der deutschen Sprache gewinnen, das ihm das Weiterlernen sichert und ihn zum Benutzen der deutschen Sprache fähig macht.
- Im Schüler soll ein reales Bild über die Ungarn lebenden deutsche Nationalität entstehen, über ihr jetziges und früheres Leben, über ihre Kultur, sowie über die Völker der deutschsprachigen Länder.
- Der deutsche Nationalitätenunterricht soll auch interkulturelle Themen enthalten, die zum europäischen Denken erziehen.
- In der ersten Klasse ist unsere Aufgabe: das Sprachverständnis und die Grundfähigkeiten für die Sprache herauszubilden.
- Wir sind bestrebt die Sprache mit visuellen, akustischen und Bewegungserlebnissen zu verbinden. Das Gelernte üben wir vielfältig.
- In der zweiten Klasse entwickeln wir das Sprachverständnis und die Grundfähigkeiten für die Sprache weiter. Es wird mit dem Schreiben und Lesen auf Deutsch begonnen.
- In der dritten und vierten Klasse ist unsere Hauptaufgabe die Sprechfähigkeit, das kontinuierliche Lesen und Schreiben zu fördern. Die grammatischen Inhalte werden durch sprachliche Situationen und durch Handeln vermittelt.
- In den Klassen 5-8. sollen die Schüler auf solche sprachliche Kenntnisse erwerben, die zur mündlichen und schriftlichen Kommunikation nötig sind.

Nationalitätenprogramme:

- Erntedankfest
- Martinstag
- Betlehemspiel
- Volkskundeprojekte
- Rezitationswettbewerbe
- Advent

- Märchen aus dem Koffer
- Landeskunde Wettbewerb
- Ausstellungen
- Emmaus
- Osterbrunnen
- TrachtTag
- Stimmen wir an!
- Pfingsten – Pfingstfestival

Weiterbildungen

Die Schulleitung fördert und unterstützt die Pädagogen an deutschsprachigen bzw. Nationalitätenfortbildungen teilzunehmen. Die Mitglieder des Lehrerkollegiums nehmen an deutschsprachigen Fortbildungen sowohl in Ungarn als auch im Ausland teil.

Ausserschulische Aktivitäten

- Schulchor
- Ausflüge und Materialsammlung auf ungarndeutschen Gebieten
- Teilnahme am Pfingstfest und am deutschen Nachmittag des Seniorenklubs
- Theaterbesuche der Deutschen Bühne in Szekszárd
- Kontakt mit der Neuen Zeitung, mit der GJU, Unser Bildschirm und mit anderen Foren
- Treffen mit ungarndeutschen Dichtern und Schriftstellern
- Ständige Ausstellungen der alten Fotos, die von Schülern gesammelt wurden
- Teilnahme an Ausschreibungen von Zentrum (Abgedreht, Blickpunkt)
- Zusammenarbeit mit den Nationalitäten - Schulen in Pécs bei gemeinsamen Projekten und Veranstaltungen

Weitere Aufgaben:

- Unsere Schüler nehmen an allen Veranstaltungen die mit der deutschen Sprache und der deutschen Nationalität im Zusammenhang sind, teil.
- Unsere Schule ist die Partnerschule von PTE, so empfangen wir gerne Studenten der Nationalitätensprache
- Blockpraktikum – Studenten aus Nürnberg verbringen ihr dreiwöchiges Blockpraktikum sowohl im ersten als auch im zweiten Halbjahr bei uns.

Deutsche und Nationalitätenkontakte:

- Deutsche Selbstverwaltung des Komitates Branau
- Landesselbstverwaltung der Ungardeutschen
- Ungarndeutsches Pädagogisches und Methodisches Zentrum
- Goethe Institut
- Deutsche Bühnen Szekszárd
- Schwäbischer Kreis Bóly
- Deutsche Kulturgruppen
- Nationalitätenkindergarten Bóly
- mit den deutschen Selbstverwaltungen der umliegenden Gemeinden
- mit mehreren Nationalitätenschulen un Ungarn
- Schüleraustausch mit der Schule in Lasowice Wielkie in Polen
- Mit Heroldsberg in Deutschland

i) Ziele und Aufgaben

1. Durch die Förderung der Grundkompetenzen sollen sich die Fähigkeiten der Schüler ihrem Alter gemäss entwickeln, es soll sich ihr Selbst – und Weltbild herausbilden.
2. Unsere Schüler sollen sich zu einem kultivierten Individuum entwickeln, das die moralischen Normen akzeptiert und sie einhält.
3. Talentförderung: die Fähigkeiten der talentierten Schüler fördern. Erziehung einer gebildeten Jugend, die bestrebt ist, ihr Wissen kontinuierlich zu erweitern. Die Entwicklung der talentierten Schüler durch differenzierte, auf die gegebene Gruppe angepassten Aufgaben fördern.
4. Für die Schüler zwischen 6-22 Jahren, die sich in die Kunstschule melden, sichert unsere Schule das Kennenlernen der universellen und nationalen Kultur, unterstützt den selbständigen künstlerischen Wissenserwerb, die Techniken und Methoden des Selbstaudrucks.
5. Die Schule vermittelt durch die Kunsterziehung die Werte des universellen und des ungarischen Kulturgutes. Unser Ziel ist, dass unsere Schüler verschiedene Kunstzweige kennenlernen: visuelle Kultur, Tanz, Musik, Film und Theater.
6. Durch die Sicherung der regelmässigen Sporttätigkeit legen wir die Grundlagen für die gesunde Lebensweise. Unser Ziel ist, dass die Kinder trainiert werden und Stehvermögen haben.
7. Wir sind bestrebt, dass aus unseren Schülern Menschen werden, die sich in die Gesellschaft eingliedern, die Regeln der Demokratie kennen und einhalten und gemeinschaftliche Rollen ausüben. Sie sollen unsere Stadt, unseren Landkreis, den Komitat Branau, das Funktionieren unseres Landes kennen und sie sollen sich auf ihre bürgerliche Rolle vorbereiten.
8. Unsere Schüler sollen ihr gebautes und natürliches Umfeld schätzen, die Werte der Natur schützen, in ihrem alltäglichen Handeln sollen sie umweltfreundliche Technologien, Materialien und Verfahren benutzen. In den Schülern soll sich ein umweltfreundliches, umweltbewusstes Verhalten ausbilden.
9. Unsere Schüler sollen die deutschsprachigen Länder, ihre geographische Lage, ihre Kultur, ihre Traditionen kennenlernen.
10. Nationales Selbstbewusstsein, patriotische Erziehung.

Die Verwirklichung unserer pädagogischen Ziele betrachten wir als erfolgreich, wenn mindestens 90 Prozent unserer Schüler am Ende der achten Klasse:

- in jedem Fach den Voraussetzungen der im Rahmenlehrplan festgesetzten Anforderungen entsprechen (natürlich ist unser vorrangiges Ziel, dass die Mehrheit unserer Schüler – d.h. mehr als 50 Prozent – über die Minimalerwartungen hinaus den individuellen Fähigkeiten entsprechend die von ihnen zu erwartende Bestleistung den Anforderungen unseres lokalen Lehrplans entsprechend bringen)
- über erweiterbare Kenntnisse, Fähigkeiten, Fertigkeiten verfügen, die sie befähigen, den Anforderungen der Mittelschulen gerecht zu werden.
- die Verhaltensnormen kennen, die dazu nötig sind, sich kultiviert zu benehmen, zwischenmenschliche Kontakte zu halten und zum Leben in einer Gemeinschaft unerlässlich sind.

3. A nevelőmunka várható eredményei:

- a. Az alapkészségek fejlesztésével a munkájukat fegyelmezetten, kitartóan végzik. Kialakul helyes ön- és világgépük.
- b. Az alapvető magatartási szabályokat elsajátítják, az erkölcsi normákat elfogadó, azokat betartó, kulturált magatartású egyénekké válnak.
- c. A tehetséges tanulók képességének kiemelt fejlesztésével nő az érettségit adó intézményekben továbbtanulók, sikeres nyelvvizsgát tevők, valamint felsőoktatási intézményekben tanulmányaikat folytatók száma.
- d. A higiénés szokások megszilárdításával kialakul tanulóink többségében a tisztálkodás igénye, tudatosan készülnek az egészséges életmódra. A gyermekkorban kialakított

- mozgásigény, sportszeretet edzett felnőtté teszi az egyéneket.
- e. A művészetoktatásban részt vevő tanulók döntő többsége eljut az alapvizsgáig és a legtehetségesebb növendékek tanulási életútja lehetővé teszi a művészeti tehetségük gondozását, fejlesztését.
  - f. A tanulókból a társadalomba beilleszkedő, a demokrácia szabályait – közösségi szerepek gyakorlása közben – elsajátító családjukat szerető emberek válnak
  - g. Igényükké válik lakásuk tisztántartása, ápolják, védik környezetüket, gondozzák az őket körülvevő parkot, udvart. A személteléstől óvják a város köztereit, utcáit.
  - h. Tanulóink ismerik a német nyelvet és a nyelvterület földrajzi, néprajzi tájainak legjellegzetesebb néphagyományait, ápolják, gondozzák, magukénak érzik szűkebb és tágabb környezetük tradícióit, részesei lehetnek az Eu-nak (Erasmus-program és diákcsere) Eu-s és Eu-n kívüli országokkal).
  - i. A tanulóinkat megismertetjük a különböző művészeti ágakkal – vizuális kultúra, zene, tánc, színpátaszás területén.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább 70-90 %-a nyolcadik évfolyam végén:

- a) Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége – vagyis több mint 50 %-a – a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- b) Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- c) Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségi élethez szükséges viselkedés – és magatartásformákat.
- d) Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg, figyelembe véve az alapfokú nevelés-oktatás szakaszait (1-8. évfolyamig).

4. Pedagógiai munkánk alapvető feladata

Az alapfokú nevelés-oktatás szakaszai

(1.-8. évfolyamig):

1. Bevezető szakasz:	1-2. évfolyam
2. Kezdő szakasz:	3-4. évfolyam
3. Alapozó szakasz:	5-6. évfolyam
4. Fejlesztő szakasz:	7-8. évfolyam

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értéket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önállóság képességeinek

- kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
  4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
  5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
  6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre és az együttműködésre.
  7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítása.
  8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
  9. A magyarságért és a kisebbségben élő német nemzetiségért érzett felelősség – és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
  10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

5. Nevelési módszereink

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő-hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

A nevelőtestület által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> ● Követelés ● Gyakoroltatás ● Segítségadás ● Ellenőrzés ● Ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> ● A tanulói közösség tevékenységének megszervezése ● Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása ● Hagyományok kialakítása ● Követelés ● Ellenőrzés ● Ösztönzés
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> ● Elbeszélés ● Tények és jelenségek bemutatása ● Műalkotások bemutatása ● A nevelő személyes példamutatása 	<ul style="list-style-type: none"> ● A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében ● A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> ● Magyarázat, beszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> ● Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról
	<ul style="list-style-type: none"> ● A tanulók önálló elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> ● Vita

6. Nevelési céljaink megvalósulásának kritériumai

A nevelőmunka várható eredményei:

- a) Az alapkészségek fejlesztésével a munkájukat fegyelmezetten, kitartóan végzik. Kialakul helyes ön- és világképük.
- b) Az alapvető magatartási szabályokat elsajátítják, az erkölcsi normákat elfogadó, azokat betartó, kulturált magatartású egyénekké válnak.
- c) A tehetséges tanulók képességének kiemelt fejlesztésével nő az érettségit adó intézményekben továbbtanulók, sikeres nyelvvizsgát tevők, valamint felsőoktatási intézményekben tanulmányaikat folytatók száma.
- d) A higiénés szokások megszilárdításával kialakul tanulóink többségében a tisztálkodás igénye, tudatosan készülnek az egészséges életmódra. A gyermekkorban kialakított mozgásigény, sportszeretet edzett felnőtté teszi az egyéneket.
- e) A művészetoktatásban részt vevő tanulók döntő többsége eljut az alapvizsgáig és a legtehetségesebb növendékek tanulási életútja lehetővé teszi a művészeti tehetségük gondozását, fejlesztését.
- f) A tanulókból a társadalomba beilleszkedő, a demokrácia szabályait – közösségi szerepek gyakorlása közben – elsajátító családjukat szerető emberek válnak
- g) Igényükké válik lakásuk tisztántartása, ápolják, védik környezetüket, gondozzák az őket körülvevő parkot, udvart. A szemeteléstől óvják a város köztereit, utcáit.
- h) Tanulóink ismerik a német nyelvet és a nyelvterület földrajzi, néprajzi tájainak legjellegzetesebb néphagyományait, ápolják, gondozzák, magukénak érzik szűkebb és tágabb környezetük tradícióit, részesei lehetnek az Eu-nak (Erasmus-program és diákcserek Eu-s és Eu-n kívüli országokkal).
- i) A tanulóinkat megismertetjük a különböző művészeti ágakkal – vizuális kultúra, zene, tánc,

színjátszás területén.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább 70-90 %-a nyolcadik évfolyam végén:

- a) Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége – vagyis több mint 50 %-a – a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- b) Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- c) Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségi élethez szükséges viselkedés – és magatartásformákat.
- d) Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg, figyelembe véve az alapfokú nevelés-oktatás szakaszait (1-8. évfolyamig).

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.),
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

7. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.
Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
2. A tanulók értelmi nevelése.
Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.
Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált

- magatartás és kommunikáció elsajátítása.
4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.
Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
  5. A tanulók akarati nevelése.
Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
  6. A tanulók nemzeti nevelése.
Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
  7. A tanulók német nemzetiségi identitásának vállalása.
Feladata: A „gyökerek” fontosságának tudatosítása. A nemzetiségi kultúra ápolása, a németiség történelmének megismerése, a szülőhely és a közös múlt emlékeinek tisztelete, megbecsülése.
  8. A tanulók állampolgári nevelése.
Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.
  9. A tanulók munkára nevelése.
Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
  10. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.
Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

8. Különleges bánásmódot igénylő tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

Különleges bánásmódot igénylő, ezen belül a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) és sajátos nevelési igényű (SNI)¹ tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A magatartási-beilleszkedési és tanulási zavart a szakemberek állapítják meg. A vizsgálatot szülő, vagy a tanító írásbeli kérésére végzik.

A magatartási és beilleszkedési zavaroknak többféle oka lehet:

- magatartási zavarok adódhatnak a helytelen családi nevelésből (túlzott szigorúság, vagy éppen engedékenység, következtelenség),
- mentális okok miatt is lehet a gyerekek, magatartási, tanulási zavara,
- egyik legalapvetőbb ok a kudarc. A részképesség zavara gyakran vezet oda, hogy a gyermek nem tud lépést tartani osztálytársaival, beilleszkedési nehézséggel küzd.
- Súlyos beilleszkedési zavarhoz vezethet, ha a tanuló már többször osztályt ismételt, így nem a korának megfelelő csoportban tanul,
- nevelési nehézség származhat abból is, ha a nevelők és a gyermek közötti viszony nem megfelelő.

A sajátos nevelési igényt szakértői bizottság állapítja meg.

¹ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

Különleges bánásmódot igénylő (ezen belül a BTMN-es és SNI-s) tanulókkal összefüggő pedagógiai feladataink:

- az okok feltárása: a család megismerése, a tanuló helye a családban, környezettanulmány,
- a szülők bevonása a nevelési problémák megoldásában, segíteni kell őket a helyes nevelési módszerek alkalmazásában,
- az osztályban tanító pedagógusok bevonása a nevelési gondok megoldásában,
- súlyosabb esetben szakember segítségének kérése (gyermek-, ifjúságvédelmi felelőstől, családsegítő szolgálattól, pszichológustól stb.),
- sajátos nevelési igényű tanuló esetében szoros szakmai együttműködés a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szükség esetén más szakemberrel az osztályfőnök koordinálásával,
- a tanulóval való egyéni bánásmód, beszélgetések személyre szabott, nevelő szándékú feladatok adása,
- különféle lehetőségek ajánlása a szabadidő hasznos eltöltésére,
- a baráti társaság és az internetes közösségi oldalak figyelemmel kísérése,
- tájékoztató előadások a fiatalok káros szenvedélyeiről egészségügyi és rendőrségi szakemberek bevonásával,
- a szakértői véleményben leírtak szigorú és következetes betartása.

A pedagógus munkáját csak a kölcsönös bizalom, tapintat a személyiségi jogok tiszteletben tartásával végezheti. Örömet, sikerélményt nyújtó feladatok adásával kell segítenünk, hogy magatartászavaros tanulóink is elinduljanak az egészséges személyiségfejlődés útján.

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal történt együttműködési megállapodás keretében iskolánkban szociális munkás segíti a pedagógusok munkáját egyéni és csoportos foglalkozásokkal.

9. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált iskolai nevelése és oktatását segítő, a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek. A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- o a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- o a kollégiumi nevelés országos alapprogramját,
- o a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- o a szülők elvárásait és
- o az általuk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval részben vagy egészben együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő, illetve az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, iskolai osztályban a sajátos nevelési igényű tanulók számára külön szervezett (gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményekben) nevelésére-oktatására.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel, tanulási zavarokkal, illetve részképesség-zavarokkal küzdő gyerekek felzárkóztatására és fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk. Fejlesztő programunk a játékosságon, a tapasztalatszerzésen, életkori sajátosságokon, pozitív érzelmeket

keltő tevékenységeken alapul.

Fejlesztő programunk megvalósítását fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus látja el.

a) Tevékenységi területek, lehetőségek:

- Az alapkészségek mindennapos fejlesztése.
- Rugalmas, a tanulók szintjéhez igazodó követelményrendszerrel, a tananyag feldolgozásának speciális módszereivel, a tananyag szükség szerinti átrendezésével biztosítani a tantervi minimum teljesítését.
- Speciálisan kiscsoportos vagy egyéni felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- Folyamatos korrekció, ellenőrzés, értékelés, önértékelés.

b) Tevékenységi formák:

- Tanórán belül törekszünk
  - az egyéni képességekhez igazodó munkaformák, egyéni fejlesztés, értékelés, csoportos fejlesztés,
  - tanárai differenciálás,
  - kooperatív munkaformák alkalmazására.
- Tanórán kívül működik
  - egyéni,
  - kiscsoportos rehabilitáció,
  - fejlesztő foglalkozások,
  - terápiák,
  - felzárkóztatás.

c) A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai

Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai:

Intézményünk feladatának tartja a tanulási zavaros (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás), enyhe fokban értelmi fogyatékos és magatartászavaros gyermekek integrációját. Feladatvállalásunk a következő alapokon nyugszik: az integráció gondolata a humánus alapértékek elfogadását jelenti és a fogyatékos fogalmának újragondolását feltételezi. Fontos annak felismerése és a tanulókkal való felismertetése is, hogy átmenetileg vagy tartósan bárki szorulhat speciális segítségre, hogy mindannyian "különbözőek vagyunk", s ez a sokszínűség nem negatívumot, hanem pozitívumokat jelent a közösségek és a társadalom számára.

Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Ez pedig hosszú távon az előítéletek enyhüléséhez, a "másság" értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet. Az együttnevelés során fontos feladatunknak tekintjük az iskola pedagógusainak, a szülők és a tanulók közösségének felkészítését a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül.

Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval részben vagy egészben együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő, számára külön szervezett nevelésére-oktatására.

- o az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;

- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulók sajátos nevelési igénye típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalt gyógypedagógus, terapeuta (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat).

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt törekszünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek személyisége minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képesek legyenek a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeiket megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A sajátos nevelési igényű gyermekek képzésének során a legfontosabb szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés folyamatos pozitív változása,
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése,
- egyéni szükségletek,
- társadalmi beilleszkedés.

A követelmények elsajátíttatása a beszéd, nyelvi és egyéb tanulási zavarok kompenzálása és megszüntetése érdekében végzett folyamatos korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, sérülés- specifikus egyéni és kiscsoportos terápiás programok segítségével történik, szakembereink, segítségével. Legnagyobb hangsúlyt az anyanyelv és irodalom, a matematika, a művészetek műveltségi területei kapnak.

1. Pedagógiai alapelvek

Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasztás segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi
- törekvésekben, a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-
- oktatás minden területén.

2. Célok

Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- a sajátos nevelési igényű tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók, sérült részképességek terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a habilitációs és rehabilitációs eljárásokkal az általános műveltség megalapozása,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.
- Az iskolánkban folyó nevelés-oktatás fő feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek szempontjából:
  - az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
  - a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoporthoz és az egyének kondícióinak

megfelelően, a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása, a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően.

3. A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai:

A tanulók eredményes fejlesztő támogatása – együttműködve a szülőkkel, gondviselőkkel, egyéb szoros (és a törvényes képviselő által jóváhagyott) kapcsolati személyekkel – folyamatos, komplex és egymásra épülő gyógypedagógiai tevékenységet igényel. A nevelésnek elsődlegesen a kommunikációs és szociális képességek, a pszichés és kognitív funkciók fejlesztését és a mozgásállapot javítását kell biztosítani. Az átadandó elméleti ismereteknek a hétköznapi életben való eligazodást, helyzetfelismerést és megoldásokat kell támogatniuk. Fontos szempont továbbá az egyszerű munkafolyamatok elvégzéséhez szükséges, munkavállalói attitűd kialakulását elősegítő készségek elsajátítása, a tartalmas szabadidő-eltöltés megalapozása.

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat, a fejlesztő foglalkozásokat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása során szoros együttműködést megvalósítására törekszünk:

- a gyermek diagnózisát felállító szakértői bizottság, Nevelési Tanácsadó az iskolánkban a gyermek fejlesztését végző, fejlesztésében közreműködő gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus,
- az osztálytanítók és a szülők között.

Az iskola gyógypedagógusai a szakértői bizottság diagnózisa és a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztési terv és egyéni habilitációs fejlesztési terv alapján végzi rehabilitációs- redukciós munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a gyermek haladását. A rehabilitációs, redukciós foglalkozások keretében az egyéni fejlesztéseken túl részt vesz a gyermek tanórai differenciált foglalkoztatásában, így is segítve a tanító munkáját, a gyermek beilleszkedését. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezéséhez, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szülőt a probléma elfogadásában, a gyermekkel szembeni reális elvárások kialakításában.

A tanító, a szaktanár a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak egyes Sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait; Szükség esetén a gyógypedagógussal együttműködve egyéni tantárgyi fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. Az oktatás során individuális módszereket, technikákat (differenciált foglalkoztatás, kooperatív csoport és páros munka, fejlesztő programok, speciális tankönyvek, feladatlapok, eszközök) alkalmaz.

A közösségépítés során személyes példájával segíti a sajátos nevelési igényű gyermek osztályközösségbe való befogadását.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési, ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a gyermek távlati érdekeinek figyelembevételével.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek képzésének során a legfontosabb szempontok

A sajátos nevelési igényű gyermekek képzésének során a legfontosabb szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés folyamatos pozitív változása,
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése,
- egyéni szükségletek,
- társadalmi beillesztés.

Minden tanulóinknak szükségleteihez igazodva és a szakértői véleményben előírtaknak megfelelően biztosítjuk a rehabilitációs időkeretet, a pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások fajtáit és óraszámát.

A rehabilitációs - rehabilitációs foglalkozások egyéni vagy csoportos formában is tarthatók.

- A foglalkozás a gyermek képességeinek, a fejletlen vagy sérült funkcióinak feltérképezésével indul.
- A fentiek ismeretében rehabilitációs fejlesztési terv készül.
- Az intézmény folyamatosan jelzi a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Bólyi Tagintézménye és a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi Tagintézménye felé azoknak a tanulóknak az adatait, akiknek kötelező felülvizsgálatuk lesz.
- A gyógypedagógus a rehabilitációs foglalkozásokat egyéni fejlődési lapon dokumentálja. (Az Egyéni Fejlesztési Terv a tanév rendjéhez igazodó rehabilitációs munka főbb célkitűzéseit tartalmazza.)
- A gyógypedagógus a szülőket tájékoztatja a fejlesztésről és a fejlesztések eredményeiről.

A tanulók rehabilitációs-rehabilitációs foglalkozásainak időbeosztását a gyógypedagógus az osztálytanítókkal, osztályfőnökökkel konzultálva határozza meg.

5. A tanórai és a tanórán kívüli fejlesztés kiemelt területei²:

Az *anyanyelvi* fejlesztésben különös hangsúlyt kap:

- a pontos diagnózis, a megfelelő fejlesztési szempontok és módszerek kiválasztása, a vizsgálatok szakszerű elvégzése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és idői relációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a balról-jobbra való haladási irány rögzítése,
- a vizuálmotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordináció működtetése
- a diszlexia prevenció keretében az előkészítő jellegű első osztályban a játékokon, gyermekverseken, népdalokon keresztül az egyenletes lüktetés kialakítása, ritmuskészség fejlesztése, a mozgás-beszéd koordinált működtetése,
- az auditív és vizuális diszkrimináció és emlékezet fejlesztése,
- az olvasási, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző vagy dyslexia prevenció módszerrel, a helyes ejtés, a fonéma hallásfejlesztése, hang- és betűegyeztetési gyakorlatok,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során, grafomotoros fejlesztés,
- a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, memoriterek, könyvtárhasználat, számítógép, internet.

Minden részterületen hosszabb begyakorlási, érési időszakot biztosítunk. Az anyanyelvi fejlesztés a nevelés minden színterén központi szerepet kap.

---

² A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tantárgyaknál „A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei” alapján.

A *matematika* fejlesztésében különös hangsúlyt kap:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése,
- sokoldalú gyakorlásuk a már "birtokolt" számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása. A matematika előkészítése a tanulmányi idő növelésével valósul meg.
- A matematika tanítása a hagyományos matematika-tanítási módszerek felhasználása mellett az egyéni dyscalculia terápiából átvett elvek, eszközök és feladatlapok segítségével, apró lépésekben, a konkrét segédeszközökkel történő manipuláció idejét megnyújtva történik.

A *művészetek* területen kiemelt szerepet kap:

- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd, a téri orientáció,
- a mozgás-ritmus-beszéd koordináció,
- a grafomotoros fejlesztés,
- a szenzomotoros fejlesztés.

A *mozgásfejlesztés* során kiemelt szerepet kap:

- nagymozgások fejlesztése,
- rugalmasság fejlesztés,
- statikus, átmeneti és dinamikus egyensúly,
- testvonal átlépésének fejlesztése,
- végtagszétválasztás,
- ellentétes végtagmozgás fejlesztése,
- testséma, téri orientáció,
- ritmusfejlesztése,
- szerialitás,
- emlékezet,
- mozgásutánpótlás,
- finommotorika fejlesztésének előkészítése.

A *személyiségfejlesztés* során kiemelt szerepet kap:

- helyes önértékelés
- az önbizalom erősítése,
- a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs eszköztárának növelése, a hibás-hiányos helyzetfelismerés kompenzálása,
- a tudatos önirányítás, önkontroll kifejlesztése,
- az empátia fokozása, a máság elfogadtatása,
- a kompenzáló és védekező mechanizmusok (extrém magatartás, beilleszkedési zavar, agresszió) csökkentése, illetve megszüntetése.

Az *élő idegen nyelv* tanítása során kiemelt szerepet kap:

- a játékoság,

- mondókák, énekek, népi játékok tanítása,
- az adott nyelvet beszélő népek hagyományainak megismerése.

Az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel, történik első osztálytól. A számonkérés során vagy a szóbeliség, vagy az írásbeliség kerül előtérbe.

- d) A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elve

A részképesség zavarok jellegének megfelelően a gyermekek iskolai oktatásában érvényesítjük a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

- e) Diszlexia, diszgráfia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

Iskolás korban az olvasás- és írászavarok javításának feladata kialakítani a tanulóban az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejleszteni kifejezőkészségét, segíteni az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A gyermekeknél az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel történik. Nagy hangsúlyt fektetünk az aktív szókincs, a beszéd-készség, a szövegértés, a testséma, téri tájékozódás, a vizuomotoros koordináció fejlesztésére.

- f) Diszkalkulia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A matematika tanítása során nagy hangsúlyt fektetünk az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztésére, a matematikai nyelv tudatosításával, a szerialitás erősítésére, a testséma, a téri relációk biztonságára (lásd helyi tanterv).

A számolási zavarokkal küzdő gyermekek esetében a tananyag elsajátítása során lassabb haladási tempót, hosszabb bevésési szakaszt, és több gyakorlási lehetőséget biztosítunk. A szám- és műveletfogalmak kialakításakor, a számolási készség fejlesztése során a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében segítő-kompenzáló matematikai eszközök (kis tárgyak, korongok- korongképek, számolótáblák, egyéb segítő szimbólumok, ujjak) használata megengedett. Törekszünk arra, hogy a fokozott mennyiségű gyakorlás során a gyermekek megtalálják és megtanulják alkalmazni az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikákat, eljárásokat.

- g) Hiperkinetikus zavarok, aktivitászavarok, figyelemzavar esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A gyermek nevelése-fejlesztése-tanítása során nagyon fontos a szoros kapcsolat a tanító, a gyógypedagógus és a szülői ház között.

A gyermek képességeinek, terhelhetőségének és érdeklődésének megismerésével a pedagógus ki tudja alakítani az egyénre szabott követelményrendszert, mind a gyermek viselkedését, mind tantárgyi tananyagot illetően. A gyakoroltatás, a számonkérés során a feladatok összeállításánál figyelembe vesszük a tanuló gyengébb monotónia-tűrését, fáradékonyságát. Pszichés funkcióinak fejlődését gyakori pozitív visszajelzésekkel segítjük.

A magatartásszabályozási zavar Szakszerű állapotfelmérés és intervenció szükséges ahhoz, hogy az érintett tanuló és tanulóközösség hatékony tanulása megvalósulhasson. Az ADHD és a

magatartásszabályozási zavarok diagnosztizálása pszichiáter szakorvosi kompetencia, a beavatkozás tervezésénél a család, pszichiáter szakorvos, (klinikai) szakpszichológus, gyógypedagógus és pedagógus együttműködése szükséges.

- h) A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perzepciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek. Az anyanyelvi tárgyak tanítása során igyekszünk sok mondókát, gyermekverset tanítani, mozgással, ritmizálással kísérve.

- i) Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

Alapító okiratunknak megfelelően vállaljuk enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált oktatását is. Az enyhén értelmi fogyatékos, autista tanulók fejlesztése, oktatása a fogyatékoság típusának megfelelően gyógypedagógus bevonásával történik.

- j) Hallási fogyatékos tanulók

A hallássérült gyermekek, tanulók speciális oktatását-nevelését-fejlesztését elláthatja hallássérültek speciális gyógypedagógiai intézménye, többségi általános iskola, vagy más, speciális szolgáltatást nyújtani tudó intézmény. Speciális, szakspecifikus ellátást a hallássérült gyermekek és tanulók megsegítésekor a hallássérültek pedagógiája szakirányon végzett gyógypedagógus (szurdopedagógus) látja el. A hallássérült tanuló fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, segédeszközzel való ellátásának, a fejlesztés megkezdésének ideje. A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével. Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer- és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembevétele stb.), az óraszervezésben, a teljes tantestület szemléletváltozásában. Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők és az iskola együttműködésére. Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás). A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes tanulási területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei. Az alkalmazott módszertani alapelvek egyik legfontosabbika a differenciálás.

- k) A nevelésükhöz biztosított feltételek:

A fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár.

A nevelésükhöz biztosított feltételek:

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások

biztosítása,

- egyénre szabott haladási tempó és követelményrendszer kialakítása a szakértői véleménynek megfelelően,
- hosszabb időkeret biztosítása egy-egy tanév tananyagának elsajátíttatására.

1) Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése; kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében.

Elvünk, hogy az értékelés

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be,
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött,
- tartalmazza, hogy a gyerek a saját lehetőségeit mennyire aknázza ki.

Az értékelési szempontok összetettek, egy-egy tantárgyra, illetve a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

10. Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló pedagógiai tevékenységek

Szoros kapcsolat kialakítása az intézménnyel partneri kapcsolatban lévő óvodákkal azért, hogy az onnan beiskolázásra kerülő gyermekek kialakulóban lévő személyiségét megismerhessük, és a magatartási, beilleszkedési zavarokra utaló jelek alapján megfelelő, fejlesztő módon fordulhassanak pedagógusaink feléjük.

Erősíteni kell a kapcsolatot a Nevelési Tanácsadóval annak érdekében, hogy a felmerülő magatartási és beilleszkedési zavarok szakszerű megállapítása után megfelelő iránymutatást kapjunk a tanulók megtámogatásához.

Rendszeres kapcsolat kialakítása a Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a családban generálódó beilleszkedési- és magatartási zavarok csökkentését, megelőzését a szolgálat életvezetési tanácsokkal segíthesse.

Az iskolánkba integrált gyermekek tanulási zavarához gyakran társul beilleszkedési és magatartási zavar. Ennek lehet elsődlegesen organikus oka, mint például az idegrendszer gátló és serkentő hatásai . egyensúlyának megbomlása miatt létrejövő hiperaktivitás esetében. Sokszor azonban a magatartási és beilleszkedési zavar másodlagosan keletkezik, a részképesség-gyengeségek talaján létrejövő tanulási zavarokra épülve. Gyakran tapasztalni, hogy a gyermek problémáinak gyökerét nem ismerik fel időben, sorozatos kudarcok érik az iskolában s emiatt gyakran otthon is, s végül valóban nem képes sehová sem beilleszkedni, ami súlyos esetben devianciához vezethet. Kiemelkedően fontos a szerepe a korai felismerésnek és segítségnyújtásnak, hogy ez az előbb felvázolt rossz kör, ez az önbeteljesítő jóslat ne lépjen működésbe. Iskolánk szakemberei ezért a magatartászavaros gyermek korai felfedezését és szakemberhez irányítását is fontos feladatuknak tartják.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés- fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek, valamint a

tanulási kudarcnak kitett és sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos feladatok:

- Személyes találkozás, beszélgetés és tanácsadás a szülőknek Nevelési Tanácsadó vizsgálatának kérése,
- jelzőrendszer működtetése, védő – óvó intézkedések,
- egyéni bánásmód, szorongások oldása,
- pszichológus-, szociális munkás- iskolaorvos-, védőnő segítségének kérése,
- a gyermek ideggyógyászati vizsgálatának javaslata,
- egyéni fejlesztő órák biztosítása,
- egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés,
- kooperatív technikák alkalmazása,
- egyéni haladási ütem biztosítása, tevékenységközpontú pedagógiák,
- individuális tanulás előtérbe helyezése, az alapozó időszak elnyújtása,
- fejlesztő értékelés alkalmazása,
- sajátos nevelési igényű tanulók esetében egyéni fejlesztési terv szöveges értékelésének figyelembevétele
- szakkorrepetálás biztosítása,
- egésznapos iskola keretein belül önálló foglalkozás szervezése,
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, pszichológusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó, pedagógiai asszisztensek,
- tanulásmódszertan tanítása,
- mozgás- és játékterápiás csoportok,
- viselkedés-, játékterápia,
- kreatív tevékenységek,
- sporttevékenységek,
- kommunikáció fejlesztése,
- önismereti foglalkozások,
- drámajáték,
- egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások.

A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása IKT eszközhasználattal.

11. Tevékenységek a tehetség kibontakoztatására

Különleges bánásmódot igénylő (ezen belül a tehetséges) tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

Fontos, hogy tanulóink, versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljes fejlesztése. Ezt segíti a magasabb szintű gondolkodási képességek fejlesztése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése a probléma-megoldási technikák megismerése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen az a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, felügyelet elvetése, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti: a megfelelő légkör megteremtése, a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje, a bizalom a megfelelő szervezeti strukturáltság, a játékosság, az ösztönző értékelés;

gátolja: a kreativitás lebecsülése, a túlzott fegyelem, a teljesítménykényszer.

A tehetség felismerése általában nem egyszerű feladat, ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink minél hamarabb ismerjék fel a tehetségeket, ehhez megfelelő pedagógiai, pszichológiai ismeretekkel rendelkezzenek,

Különös figyelmet igényel az átlagosnál magasabb intelligenciájú sajátos nevelési igényű tanulók speciális tehetségének felismerése, kibontakoztatása.

A tehetséggondozás mind a tanórán, mind a tanórán kívüli foglalkozások feladata.

Tanórákon:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- differenciált csoportbontás,
- kétnyelvű oktatás,
- választható tanórai foglalkozások, fakultációk.

Tanórán kívüli foglalkozások:

- tehetséggondozó szakkörök szervezése,
- tanulmányi versenyek, ezekre felkészítő foglalkozások,
- levelezős versenyeken való részvétel,
- délutáni csoportfoglalkozások,
- felvételi előkészítők, továbbtanulás,
- kulturális rendezvények látogatása,
- sportversenyek,
- kapcsolat a művészeti iskolával,
- iskolai könyvtár,
- egyéb szabadidős tevékenységek.

A kétnyelvű és a nemzetiségi német nyelvet 24 vagy annál magasabb létszám esetén csoportbontásban oktatjuk. Célunk minél több tanulót eljuttatni a DSD vizsgáig.

Tanulóinknak házi versenyeken is biztosítjuk a megmérettetés lehetőségét (vers-, mese- és prózamondó,- helyesírási,- olvasási,- matematika-, sportversenyek). Biztatjuk és felkészítjük őket a városi, körzeti, területi, országos vetélkedőn való részvételre. Támogatjuk a levelezős versenyeken való részvételt. Az elért eredmények publikálásával ösztönözzük a többi tehetséges tanulót is a megmérettetés vállalására. Az iskolai könyvtár segítséget nyújt a felkészüléshez. Legyen a könyvtár ideális felkészülési hely. Az eddiginél nagyobb szerepet biztosítva az önálló tanulásnak, felkészülésnek. El kell érni, hogy a nyomtatott anyagokon kívül, a hangzó anyagokat és a multimédiás anyagokat is használják a fiatalok. Biztosítjuk az állandó internet hozzáférést a könyvtárban elhelyezett számítógép segítségével.

A tehetséggondozás számunkra azt jelenti, hogy keressük a tanulóknak azokat az adottságokat, amelyek alapján a legjobban fejleszthetők, s amelyek kiművelése a legtöbb sikerélményhez juttatja őket. Ezért az általános képzést mindvégig sokoldalú képességfejlesztés kell, hogy jellemezze. Ezek módjai a következők:

- tanórai differenciálás,
- tanulók versenyekbe való bekapcsolódásának segítése, kezdeményezése, azokra való felkészítésük,
- DSD I. tehetséggondozó foglalkozások,
- szakkörök, tehetséggondozó körök kialakítása, működtetése,
- tantárgyi (magyar, matematika, angol–felső tagozaton),
- dráma szakkör (4-8. évf.),
- sportkör,
- művészeti órák biztosítása (zene- és képzőművészeti ág).

12. Iskolai sporttevékenység

Az iskolában diáksportkör működik, melynek tagja lehet az iskola bármelyik tanulója. A sportfoglalkozásokat igény és lehetőség szerint szervezzük.

Ezek lehetnek:

- atlétikai foglalkozás,
- labdarúgó foglalkozás,
- kosárlabda foglalkozás,
- játékos sportfoglalkozás.

A különleges bánásmódot igénylő tanuló vagy tanulócsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja.

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben megújuló tanulásszervezési eljárások alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát pl.:

- differenciált tanulásszervezés,
- kooperatív technikák,
- projektmódszer,
- tevékenységközpontú pedagógiák.

13. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Tanulóink személyiségének építése csak a családokkal együttműködve lehet sikeres. Célunk, hogy a nehezen nevelhetőség elkerülése ill. feloldása érdekében összehangoljuk a szülői ház és az iskola nevelési elveit. Úgy gondoljuk, hogy a tanulókkal kapcsolatos, iskolában felmerülő problémákat nem egyszerűen a szülőknek való jelzéssel kell elintézni.

A prevenció legfontosabb eszközének a szülőkkel való szoros kapcsolattartást tekintjük, hogy minél többet tudjunk meg tanulóink szokásairól, kedvelt tevékenységeiről, viselkedéséről, reakcióiról, hogy az esetleges problémákat mihamarabb felismerjük és hatékonyan megoldjuk. Egyeztetve a szülőkkel az osztályfőnökeink személyes találkozást kezdeményeznek minden családnál 1. és 5. osztályban, valamint osztályfőnök váltásnál. Azoknál a tanulóknál a későbbiekben is, akiknek magatartása, tanulmányi eredménye, szociális helyzete indokolja.

A gyermekvédelemmel összefüggő feladatokat az iskola igazgatója által e feladatkörrel megbízott pedagógusok, védőnő végzik. Munkájukat segítik az osztályfőnökök. Minden osztályfőnök és bármely pedagógusunk kötelessége az, hogy ha gyermekvédelmi esetet, a gyermeki jogok megsértését tapasztalja -akár az iskolában, akár az iskolán kívül- jelenti az erre kijelölt személynek, aki - ha megoldható iskolán belül a probléma- intézkedik. Amennyiben a probléma nem oldható meg iskolán belül, azonnal felveszi a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladataink közé tartozik :-a tiltott tárgyak, mobiltelefonok, okoseszközök, stb. használatának betiltása, ésszerű használatára nevelése.

- a beilleszkedési és magatartászavarral küzdő tanulók problémáinak nyomon követése és a megoldás keresése az iskolapszichológus, a Családsegítő Szolgálat pszichológusának bevonásával, ill. a Nevelési Tanácsadó segítségével. A probléma megoldását segítő Arizona programot vezettük be.

A gyermek- és fiatalkorúak védelmét szolgáló különös rendelkezések *

16/A. § * (1) Tilos tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére – a kizárólag orvosi rendelvényre kiadható gyógyszer kivételével – alkoholtartalmú italt értékesíteni, illetve kiszolgálni.

(2) Tilos tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére szexuális terméket értékesíteni, illetve kiszolgáltatni.

(3) * Tilos tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére dohányterméket, valamint vízipipát értékesíteni, illetve kiszolgáltatni.

(4) * Az (1)–(3) bekezdésben meghatározott korlátozás érvényesítése érdekében a vállalkozás vagy annak képviselője kétség esetén felhívja a fogyasztót életkorának hitelt érdemlő igazolására. Az életkor megfelelő igazolásának hiányában a termék értékesítését, illetve kiszolgáltatását meg kell tagadni.

(5) * A játékszoftver gyártója az olyan játékszoftver forgalmazása esetén, amely alkalmas a tizennyolcadik életévüket be nem töltött személyek fizikai, szellemi, lelki vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy meghatározó eleme az erőszak, illetve a szexualitás közvetlen, naturális ábrázolása, köteles a „Tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott!” szöveget a játékszoftver csomagolásán jól észlelhető módon feltüntetni. A kötelezettséget az internetes leírásra közzététel útján forgalmazott játékszoftver esetén a technikai sajátosságoknak megfelelő eltéréssel, a játékszoftver leírása előtt kell teljesíteni.

(6) * A játékszoftver gyártója abban az esetben köteles az (5) bekezdésben foglalt kötelezettségnek eleget tenni, ha előzőleg nem csatlakozott az Egységes Európai Játékinformációs Rendszerhez (Pan European Game Information – PEGI) és nem alkalmazza a PEGI által megállapított, korhatár-besorolásra vonatkozó előírásokat. Ha az (5) bekezdés szerinti kötelezettséget – az e bekezdésben foglalt kivétellel – a gyártó nem teljesíti, a játékszoftver forgalmazója a szoftvert az (5) bekezdésben meghatározott szöveg feltüntetésével hozhatja forgalomba.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetén fontos szerepe van az osztályfőnököknek, tanítóknak, aki folyamatos kapcsolatot tart a tanulókkal és a szülőkkel, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat munkatársaival.

14. A szociális hátrányok enyhítése érdekében szervezett tevékenységi formák

A szociális hátrány észlelése azokra a tanulókra vonatkozik, akiken észrevehető a család anyagi helyzetének romlása. Az észrevétel után a következő lépés az információk gyűjtése, beszélgetés, megfigyelés, a szülőkkel való kapcsolatfelvétel. Lehetséges intézkedések a hátrány tükrében:

Szociális-anyagi támogatás:

- az iskola Alapítványa és a Szülői Közösség támogatása révén a rászoruló tanulók alkalmankénti segítése (pl. versenyfelkészítő tábor, erdei iskola, cserekapcsolatban való részvétel),
- kirándulások iskolai szervezésekor tekintettel vagyunk az érintett osztály anyagi helyzetére,
- pályázatokon keresztül próbáljuk bővíteni az iskola szabadidős és kulturális kínálatát.

Pedagógiai segítségnyújtás

Minden pedagógus, kiemelten az osztályfőnök kötelessége, hogy különös figyelmet szánjon a szociális hátrányban élő gyerekekre.

- Hátrányos helyzetű tanulók integrációs- és képesség-kibontakoztató felkészítése (kiscsoportos és egyéni foglalkozás).

- Napközi otthon és tanulószoba biztosítása a rászoruló diákoknak.
- Drog- és bűnmegelőzési programok.
- Pályaorientációs tevékenység (Arany J. programban való részvétel segítése).
- Szülői értekezleteken, családlátogatásokon, fogadóórákon felvilágosító munka a szociális juttatásokról.
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése.
- Szoros kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

15. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra meghatározott céljaink és feladataink

Célok	Feladatok
A magyar és az egyetemes kultúra alapvető értékeit hordozó ismeretek elsajátítása a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek megfelelően.	Életkori sajátosságaiknak, egyéni adottságaiknak megfelelően fejleszteni kell a tanulók alapképességeit, (írás, olvasás, matematikai és kommunikációs készség) személyiségjegyeit. Sikeres tankötelezettség teljesítése. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a minimumkövetelmények sikeres elsajátítása, a fogyatékosságok eredményes javítása, szakértők (gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus) és a szülők közreműködésével.
Elemi műveltségbeli alapozás: biztonságos szakmai szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, alapvető és szakmai képességek, készségek elsajátíttatása.	A természetes gyermeki nyitottságra alapozva fejlesztjük kreativitásukat, beszédkészségüket, mozgáskultúrájukat, manuális készségeiket, vizuális befogadóképességüket.
Önálló tanulásra szoktatás, az önművelés iránti igény felébresztése.	Segítséget nyújtunk számukra az önálló tanulási technikák megismerésében.
Személyiségfejlesztő programok segítségével a szociokulturális hátrányok kompenzálása, valamint az eltérő képességű és a tehetséges gyerekek gondozása.	Differenciált és kooperatív tanulás szervezés alkalmazásával a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése.
Közéletiségre nevelés, toleranciakészség alakítása, előítélet mentesség, multikulturális tartalmak.	Közösségi szerepek gyakorlása, közügyekben való közreműködés, véleménynyilvánítás, a közösségért érzett felelősség átérzése. Helyes értékítélet alapján a másság elfogadása, szolidaritás, a kisebbség iránti tolerancia.

A gyerekek munkakultúrájának megalapozása.	A kreatív, tevékenykedtető tanulás-tanítás révén az iskolai önkiszolgáló munka bővítésével játékosan munkára nevel. Az iskolába lépés kezdetétől megismertetjük a gyerekekkel a szellemi és a fizikai munka egyéni és társadalmi hasznát, kialakítjuk a közösségben végzendő munka szokásait.
Tehetséggondozás, művészeti nevelés.	Alkotó, értékteremtő, a személyiséget gazdagító tevékenységek elsajátítása.
Egészséges életmód kialakítása, testi- lelki egészség gondozása.	Mentálhigiénés programok keretében a gyerekekkel elsajátítatjuk az egészséges életmód legfontosabb ismérveit.
Szülők bevonása az oktató-nevelő munka hatékonyabbá tétele érdekében.	Segítséget nyújtunk a tőlünk ezt kérő családok számára a családsegítő szolgálat és kisebbségi önkormányzat közreműködésével.

A megvalósításba bevont partnerek:

- Bólyi Német Önkormányzat,
- Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat,
- Óvoda Bóly,
- Könyvtár, Erzsébet Vigadó,
- védőnő,
- szociális segítő,
- pedagógiai asszisztensek,
- iskolapszichológus,
- Bólyi SE,
- Bólyi Táncsoport.

16. Iskolai egészségnevelési program, a tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére irányuló eljárásrend

a) Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten a biológiai, társadalmi, életkori sajátosságát figyelembe véve – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
  - o az egészséges táplálkozásra nevelés,
  - o a szenvedélybetegségekhez vezető alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás, energia italok káros hatásai,
  - o a családi és kortárskapcsolatok fontossága,
  - o a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
  - o a környezet védelme,
  - o az aktív életmód, a sport, mindennapos testnevelés fontossága,
  - o a személyes higiénia,

- az egészséges családi életre való nevelés.
- A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit
  - a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
  - az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
  - a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

a) tevékenységformák

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása;
- testnevelésórák és táncoktatás, az iskolai sportkör foglalkozásai, tömegsport foglalkozások, városi szakosztályok;
- a környezetismeret, természetismeret, biológia, testnevelés tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- egészségnevelési hónap (október) KRESZ, bicikli ügyességi, kössük össze Október 6-tal túra;
- az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, egészségnevelési hónap, táplálkozási tanácsadások, gyógyszerügyi nyílt nap; minden évben osztályonként egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre; minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő,) segítségének igénybe vétele:
  - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
  - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez;
  - technika óra keretében az elméleti ismeretek gyakorlati megvalósítása (egészséges ételek készítése);
  - javaslat az iskolai büfé kínálatára;
  - országos egészségnevelési pályázatokon való részvétel;
  - a tanulók fogászati, szemészeti és hallásvizsgálaton vesznek részt.

Az iskola egészségügyi ellátást a 3-as számú melléklet a 26/1997 (IX.3) NM rendelet szabályozza.

b) Az egészségnevelési program céljai, feladatai, kritériumai

Célok	Feladatok	Kritériumok
-------	-----------	-------------

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
 PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
 Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
 OM027294

<p>A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása - (heti 5 testnevelés óra, melyből 1 tanóra német nemzetiségi tánc + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon), <p>első évfolyamon 3+2-es míg 7-8. évfolyamon 4+1 bontásban. A német nemzetiségi tánc oktatása testnevelésórákba integrálva heti 1 órában történik.</p>	<p>A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés).</p> <p>Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.</p>
<p>Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.

<p>Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása Az egészséges családi életre való nevelés</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Szexuális fejlődés, egészséges szexualitás, családtervezés. - Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknban az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolósa. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták). 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniaát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megóvásának lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére. - Pozitív családi életre való ismeretek elsajátítása.
---	---	--

<p>Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása, lelki egészség fejlesztése, társas kapcsolati készségek fejlesztése</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - Konfliktus kezelés lehetőségei. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében. - Prenció az iskolabántalmazás és erőszak ellen. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez és segítséget kérni kritikus helyzetben.
<p>A biztonságos életvezetés elsajátítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

c) A gyermekek, tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére irányuló eljárásrend

A gyermekek, tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére irányuló eljárásrend a következő lépéseket, protokollt határozta meg intézményünk:

A tanulók felügyeletét ellátó nevelőnek a tanulót ért bármilyen baleset, sérülés, vagy rosszullet esetén haladéktalanul meg kell tennie a következő intézkedéseket:

- a sérült tanulót elsősegélyben kell részesítenie,
- ha szükséges orvost kell hívnia,
- a balesetet, sérülést okozó veszélyforrást a tőle telhető módon meg kell szüntetnie,
- a tanulói balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jeleznie kell az iskola igazgatójának.

E feladatok ellátásában a tanuló baleset helyszínén jelenlévő többi iskolai dolgozó is köteles részt venni.

A balesetet szenvedett tanulót elsősegélynyújtásban részesíti a védőnő, aki megvizsgálja a gyereket és intézkedik (orvos, mentő, értesíti a szülőket...).

Az iskolában történt balesetet, sérülést az iskola igazgatójának ki kell vizsgálnia. A vizsgálat során tisztázni kell a balesetet kiváltó okokat és azt, hogy hogyan lett volna elkerülhető a baleset. A vizsgálat

eredményeképpen meg kell állapítani, hogy mit kell tenni a hasonló balesetek megelőzése érdekében és a szükséges intézkedéseket végre kell hajtani.

17. A tanulóbaesetekkel kapcsolatos iskolai feladatok

A tanulóbaesetekkel kapcsolatos iskolai feladatok a magasabb jogszabályok előírásai alapján

A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a tanuló- és gyermekbaleset megelőzéséért.

A pedagógus kötelessége különösen, hogy a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.

A tanuló kötelessége, hogy óvja saját és társai testi épségét, egészségét, a szülők tájékoztatása után részt vegyen egészségügyi szűrővizsgálaton, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet vagy balesetet észlelt.

A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló- és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani.

A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni. Ennek során fel kell tární a kiváltó és a közreható személyi, tárgyi és szervezési okokat.

A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket az oktatásért felelős miniszter által vezetett, a minisztérium üzemeltetésében lévő elektronikus jegyzőkönyvvezető rendszer segítségével kell nyilvántartani, vagy ha erre rendkívüli esemény miatt átmenetileg nincs lehetőség, jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvek egy-egy példányát – az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyvek kivételével – a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap nyolcadik napjáig meg kell küldeni a fenntartónak. Az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyv kinyomtatott példányát, a papíralapú jegyzőkönyv egy példányát át kell adni a tanulónak, kiskorú gyermek, tanuló esetén a szülőnek. A jegyzőkönyv egy példányát a kiállító nevelési- oktatási intézményében meg kell őrizni. Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás határidejére nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.

Amennyiben a baleset súlyosnak minősül, akkor azt a nevelési-oktatási intézmény a rendelkezésre álló adatok közlésével – telefonon, e-mailen, vagy személyesen – azonnal bejelenti az intézmény fenntartójának.

A súlyos baleset kivizsgálásába legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt kell bevonni.

Súlyos az a tanuló- és gyermekbaleset, amely

- a sérült halálát (halálos baleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított kilencven napon belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét vesztette),
- valamely érzékszerv (érzékelő képesség) elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását,
- a gyermek, tanuló orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülését, egészségkárosodását,
- a gyermek, tanuló súlyos csonkulását (hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujja nagyobb részének elvesztése, továbbá ennél súlyosabb esetek),
- a beszélőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulását, a tanuló bénulását, vagy agyi károsodását okozza.

Az intézményfenntartó a részére megküldött papír alapú jegyzőkönyvet nyolc napon belül megküldi a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges engedélyt kiállító kormányhivatal részére. A kormányhivatal a nem állami intézményfenntartótól, nem elektronikus úton kitöltött baleseti

jegyzőkönyvet a naptári félévet követő hónap utolsó napjáig megküldi az oktatásért felelős minisztérium részére.

Az iskolában lehetővé kell tenni az iskolaszék, ennek hiányában a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat képviselője részvételét a tanuló- és gyermekbaleset kivizsgálásában.

Minden tanuló- és gyermekbalesetet követően meg kell tenni a szükséges intézkedést a hasonló esetek megelőzésére.

18. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- a felsőbb évesek és a pedagógusok sajátítsák el az újra élesztés alapkövetelményeit;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- helyi továbbképzés keretében az érdeklődő pedagógusoknál elsősegély továbbképzés lehetséges az őszi időszakban.
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 10 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
természetismeret, biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés

kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgeзések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
osztályfőnöki	<ul style="list-style-type: none"> - elsősegély-nyújtási ismeretek - iskolai egészségügyi szolgálat - (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
KRESZ-szakkör	<ul style="list-style-type: none"> - teendők közlekedési baleset esetén, - segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

19. Iskolai környezeti nevelési program-Fenntarthatóság, Öko-program

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terepének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

a) Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - o a környezet fogalmával,

- a földi rendszer egységével,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.

b) A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

c) Az iskolai környezeti nevelést tevékenységformái

1. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) a helyi tantervben szereplő természetismeret, biológia, fizika, kémia, technika, testnevelés tantárgyak tananyagai;
- b) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- c) a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
  - minden évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
  - évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése a „Föld napja” alkalmából játékos vetélkedővel, akadályversennyel az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
  - szelektív hulladékgyűjtés, használt elemek, -mobiltelefonok, -ruhák, műanyag kupakok gyűjtésének megszervezése az iskolában, valamint évente 2 alkalommal papírgyűjtés, elektronikai hulladékgyűjtés (DÖK szervezésében).

2. Fenntarthatóságra, környezetvédelemre nevelés

Kiemelt feladatok, célok:

- Szemléletformálás, környezettudatosságra nevelés, a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése a napi gyakorlatban.
- Tanítványaink szüleinek bevonása az intézmény környezetvédelmi, valamint fenntarthatóságra nevelés tevékenységébe.
- A környezetkímélő magatartás legyen meghatározó erkölcsi alapelv egyéni és közösségi szinten egyaránt.
- Legyen szempont az újrahasznosítás.
- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- A környezetvédelmi tevékenység folyamatos továbbfejlesztése, a tervezett feladatok esetében a megjelölt határidők betartása.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.

A fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodás, életmód kialakítása, elmélyítése, együttműködve a szülői házzal, társadalmi szervezetekkel.

d) Természettudományos komplex-program

A program beindításával a meglévő kétnyelvi programon kívül a nyelvoktató osztályok számára kívánunk olyan lehetőséget keresni, a mindennapi oktatásba ágyazni, melyben a tantárgyi tartalommal, annak összekapcsolásával szorosabb, magasabb szintű többlettartalmat biztosít a tanulók számára. Fel kell tárunk és fejlesztenünk egyéni adottságaikat, tehetségüket. Képessé kell Őket tennünk az egész életen át tartó tanulásra.

Feladatunk, a fontosságát újra visszanyert általános műveltség megalapozása. Értéknek tartjuk a szabadságot, a felelősségtudatot, a toleranciát és a szolidaritást, a becsületességet és az őszinteséget. Értéknek tartjuk kontinensünk, a világ tudományos, művészeti, kulturális, emberi eredményeit. Értéknek tartjuk magyar nyelvünket, hagyományainkat, nemzeti kultúránkat. Előtérbe helyezzük az olyan projekteket, programokat, amelyek használatával, részvételével aktív résztvevővé és felfedezővé válhatnak tanulóink.

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teszi az unió valamennyi diákját egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

e) Ökoprogram

Intézményünk környezeti nevelési szemlélete megnyilvánul iskolán kívüli és belüli „Zöld” programjainkon, projektjeinken.

Célunk:

- Diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. A természetben rejlő ok-okozati összefüggéseket világosan lássák, s az ember teremtő és romboló lehetőségeit felfedezzék. E módon válhatnak gyermekeink majd tudatos környezetvédővé, valamint természetet féltő, óvó felnőttekké, s e módon kapcsolódhatnak be közvetlenül környezetünk megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjukban a természet tisztelete, védelme, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Szülőkkkel és a helyi közösséggel együttműködve megkeresni és megoldási utakat keresni a helyi környezeti problémákra.
- Takarékosan bánni az energiaforrásokkal, a vízzel, csökkenteni a hulladékok mennyiségét, az iskola külső és belső környezetét esztétikusan kialakítani és megteremteni az egészséges iskola munka feltételeit.

Öko- szemléletű „Zöld” programjainkkal magasabb szintre emeljük iskolánk környezeti nevelési programját a fenntarthatóság érdekében. Ezáltal olyan pedagógiai folyamatot kívánunk követni, melynek során formálódik tanulóink környezettudatos magatartása és kialakul a környezetért felelős életszemlélete.

A hagyományos tanórákba és a kompetencia alapú tanóráinkba beillesztettük a természet –és környezetvédelem, globális és helyi környezeti problémák, a hulladékgazdálkodás kérdésköreit. Emellett külön témnapokat és témaheteket (Fenntarthatósági témahét, Föld napja, Egészségnevelési hónap, „Zöld”-nap, Öko-vetélkedők, pályázatok, Erdei iskola, Tanya-projekt) rendezünk.

„Zöld” programok színterei iskolánkban – ÖKO-ARCULAT

1. Hulladékgyűjtés

- Papírgyűjtés évente kétszer – őszi, tavaszi

- Elektronikai hulladékgyűjtés évente kétszer- őszi, tavaszi
- Használt elem és telefon akku gyűjtés folyamatosan a kihelyezett gyűjtőedénybe
- PET palack gyűjtés és zsugorítás a kihelyezett zsugorító segítségével, ill. a szelektívgyűjtő segítségével
- kupakgyűjtés az intézménybe kihelyezett tároló segítségével
- egyéb használt ruha, könyv gyűjtés

2. „Tegyük szebbé környezetünket!” program

- Az iskola kertjének, parkjának megújítása és folyamatos gondozása: a terület felosztása és osztályok védelme alá helyezése
- Új növények telepítése - fűszerkert, sziklakert, egyéb dísnövények kerti foglalkoztató létrehozása, növények azonosító táblával ellátása
- Komposztálandó zöld hulladék, avar, stb. összegyűjtése és komposztálása
- madáretetők, madárodúk kihelyezése, téli madáretetés – madárbarát program elindítása
- Iskola „zöldítése”, célunk, hogy a folyosókon és az intézmény közös használatú belső helyiségeiben minél több dísnövény legyen.
- Az osztálytermek dekorálásánál elsődleges szempont az élő növények száma és ápoltsága.
- Öko falújság, hirdetőtábla

3. „Energia” program

- „Energiakommandó”: diákokból álló csoport rendszeres ellenőrző sétája, „örjárata” az iskola egész területén – vízcsapok, világítás,
- Energia-, víz- és papírfogyasztás minimalizálása, csapok elzárása, a termekben, folyosókon a szükségleteknek megfelelő időben égjen csak a lámpa.
- Iskolai füzetek terjesztése „újrahasznosított papírból”
- A fénymásoló papír-fogyasztás csökkentése, a kétoldalas papírhasználat ösztönzése (pl. selejt papírok röpdolgozat írásra tökéletesek).
- Környezetbarát tisztítószer használata

4. Szemét és hulladék program

- „Zöld kommandó”: diákokból álló csoport napi rendszerességű szemétszedése az iskola udvarán
- A szelektív hulladékgyűjtő edények heti rendszerességű kiürítése
- A” legtisztább osztály” verseny

5. Egészségnevelési program

- Egészségnevelési projektek, témahetek
- Iskolabüfé: egészséges, frissen készített élelmiszerek forgalmazása, papírzacskó
- Cél az étkezéssel kapcsolatos műanyag hulladék csökkentése és szelektív gyűjtése
- Kerékpáros és gyalogos közlekedést népszerűsítő programok
- Sportnapok, diákolimpiák
- Őszi és tavaszi túrák szervezése

6. Egyéb programok

- Jeles napokhoz, környezetvédelmi világnapokhoz kapcsolódó programok: Állatok Világnapja, Föld napja, Madarak- Fák napja, Víz világnapja
- Túrák, kirándulások: hétfégi és nagyobb lélegzetű kirándulások szervezése, természetjárás szűkebb környezetünk természetvédelmi értékeinek megismerése
- Környezetvédelmi vetélkedők, akadályversenyek szervezése

- Ismeretterjesztő előadások
- Kapcsolat Egyesületekkel
- Üzem és gyárlátogatások

20. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Alsó tagozaton a világtakarékossági napon takarékosági projektnapot tartunk a 4.évfolyamon, ahol a pénzkezeléssel, a bankok világával, a pénzhasználattal, a takarékoskodás különböző formáival ismerkednek meg tanulóink.

21. Bűnmegelőzés

a) Az iskolai bűnmegelőzési program kiemelt feladatai:

Mind a megelőzésre, mind a bűnelkövetés kezelésére és következményeire nagy hangsúlyt kell fektetni.

Általános megelőzési teendők:

- a tanulóknak a helyes magatartás kialakítása, a társadalmilag elfogadott erkölcsi normák megismerése, betartása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük a társadalmi környezetet és embert tisztelő szokásrend kialakítását;
- normakövető és probléma felismerésre és problémakezelésre képes generáció felnevelése;
- a fiatakorúak és a szülők sokrétű felvilágosítása;
- útmutatás a lehetséges megelőzési stratégiákról mind az áldozatok, sértettek tanúk, szülők részére.

Konkrétabb felvilágosítás:

- a szenvedélybetegségek káros hatásainak megismertetése;
- felvilágosítás a zaklatás és cyberbullying (elektronikus zaklatás) veszélyeiről;
- közterületek, szórakozóhelyek veszélyhelyzeteinek tudatosítása;
- a közlekedés szabályainak ismertetése gyalogosként, utasként egyaránt.

Védelmi intézkedések:

- áldozatvédelem (a sértetté vált fiatalok támogatása és megsegítése);
- kommunikációs és segítő csatornák bemutatása, működtetése (Mit kell tennem, ha bajba kerültem? Kinek szólhatok?);
- a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz visszaszorítása
- a tizenharmadik életévét be nem töltött személy részére nem értékesíthető termékek tiltása

- A tanítás ideje alatt a telekommunikációs eszközök – különösen a mobiltelefonok – , a kép- vagy hangrögzítésre alkalmas eszközök és az internetelésre alkalmas okoseszközökről szóló szabályok betartatása.
- együttműködés a fiatalok védelmére rendelt intézményekkel (rendőrség, önkormányzat, gyámügy, ÁNTSZ, családsegítő, CSÁO);
- következetes és azonnali következmények alkalmazása bűnelkövetés esetén;
- szankciók alkalmazása a házirendben.

b) Az iskolai bűnmegelőzést tevékenységformái

Az iskolai bűnmegelőzést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- osztályfőnöki, hittan és hit- és erkölcstan órán feldolgozott ismeretek;
- az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök: KRESZ);
- minden évben egy gyalog-vagy kerékpártúra a környékre a közlekedési szabályok betartásával;
- áldozatvédelem (a sértetté vált fiatalok megsegítése);
- projektnapok szervezése (pl. rendőrségi eszközök bemutatása, egy iskola egy rendőr, elektronikus zaklatás bemutatása, következményei, veszélyei, stb.);
- gépjárműmentes nap;
- rendszeres monitoring a nevelési értekezleteken.

A bűnmegelőzés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

22. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, az iskolai közösségek hatásrendszere révén érvényesül. A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelőinek alapvető feladata.

A közösségé szerveződést segítő szokások, hagyományok alapvető erkölcsi normák kialakítása és továbbfejlesztése központi feladatunk. Ezek területei:

- bizalmon és megbecsülésen alapuló pozitív tanuló-nevelő kapcsolata,
- egyéni, kiscsoportos és csoportos beszélgetések.
- Arizona program alkalmazása

A társadalmi együttélés alapvető szabályainak megismertetése, közösségben való megtapasztalása, gyakoroltatása:

- Konfliktushelyzetek, problémaszituációk megoldási lehetőségeinek megismertetése, a tapasztalatok különböző helyzetekben történő alkalmazás.
- Gyermekek és felnőttek példaképek bemutatása, követésre ösztönzés.
- Együttes kellemes élmények biztosítása, hangulatos csoportlétkör megteremtése – mozi – és színházlátogatások, séta, kirándulás stb.
- A közösség tagjainak együvé tartozását erősíti közös tevékenységek szervezése – pl.: az év ünnepeire – anyák napja, karácsony, farsang, név- és születésnapok megünneplése.
- Baráti kapcsolatok kialakulásának támogatása, ösztönzése.
- Közös feladatok kis- és nagycsoportos végrehajtása közösen elkészített terv alapján, közös ellenőrzés, értékelés.

- Az egyéni szükségletek felismerése és az érvényesítést szolgáló megegyezések stratégiájának elsajátítása.
- Kommunikációs játékok, gyakorlatok végzése.
- A másokat toleráló magatartás, a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti együttérzés és segítőkészség fejlesztése.
- Az áldozatvállalás értelmének tudatosítása.
- Vonzó családmodellek bemutatása – a családi munkamegosztás szerepének tudatosítása.
- Különböző életmódok, szokások, kultúrák megismertetése.
- Formális, rokonszenvi kapcsolatokon alapuló kiscsoportok megalakítása, együttműködésük megszervezése, személyiségformáló hatásuk (önzetlenség, barátság, segítségnyújtás, lelkiismeretesség, áldozatkészség) hasznosítása, továbbfejlesztése.
- A vezetőegyeniségek és kisugárzásuk, hatásuk megismerése, a peremhelyzetben levő tanulók körülményeinek megfigyelése.
- Az alkalmazkodás, beilleszkedés, a társakkal történő együttműködés, a közösségben vállalható szerep megtalálásának segítése, a kollektivitás fejlesztése.
- Az önbizalom, önnevelés igényének felkeltése, a kezdeményező-készség fejlesztése.
- A magányos gyermekek bevonása a közös tevékenységekbe, beilleszkedésük segítése.
- A problémás társak értékeinek elismertetése.
- A nemek közötti különbségek felismertetése, egymás kölcsönös tiszteletének, az egyenrangúságnak az elfogadtatása.
- Felelősrendszer, szokásrend kialakítása, a csoport életének megszervezése:
- A tanulók felelősségtudatának, önállóságának fejlesztése.
- Az önismeret fejlesztése, a reális önértékelés megalapozása.
- A tanulók önszabályozó képességének kialakítása, tapasztalatszerzés a csoportmegbízások vállalásában és teljesítésében.
- A tanulók önirányító- és önkormányzó képességének megalapozása.
- A felelősök megbízásának ellenőrzése, értékelése, kritikája.
- A szociálisan hátrányos helyzetű tanulókkal differenciált foglalkozás.

A közösség életét meghatározó szabályok, „törvények” megfogalmazása, azokhoz alkalmazkodás illetve módosításuk:

- A tanulók jogainak megismertetése, érvényesítése, kötelességeik betartásának ellenőrzése.
- A csoport kompetenciájába tartozó közös döntések meghozatala.
- A viselkedéskultúra fejlesztése, a társas együttélés szabályainak – rend, fegyelem, megfelelő szervezethez való szokásos gyakorlása.
- A szabályok betartásának szükségessége, illetve megszegésüknek következményei.

a) A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- *A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása* Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek tudatos, tervszerű, a nevelői direkt irányítást mellőző fejlesztése.
- *A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében* Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

- *Az önkormányzás képességének kialakítása*
Feladat: A tanuló közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítségével közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják. (4. osztálytól diákönkormányzati képviselő felvállalása osztályonként 2 tanulóval alakítása)
- *A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése*
Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együtt éléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- *A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása*
Feladat: A tanuló közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

23. A személyiségfejlesztés

a) A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási- tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás és az egyéni foglalkozás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:
  - **A német nemzetiségi nyelvoktatás, a két tanítási nyelven folyó német nemzetiségi oktatás** az egyik alapfeladat. E mellett helyet kap délután a **művészeti oktatás**. A nemzetiségi nyelvoktatásnak fontos szerepe van városunkban, hiszen Baranya megye az egyike a legtöbb nemzetiség által lakott megyéknek. Az iskolánkba kerülő diákok zöme már a szülőktől, nagyszülőktől megismerte a nyelvet, de az óvodában is minden kisgyerek találkozott vele, hiszen képzési formájuk szerves része a nyelvoktatás. A szülő ilyen alap után eldöntheti a további nyelvi képzését gyermekének: évfolyamonként (létszámtól függően) 2-3 osztályt indítunk.
  - A „c” osztályban kétnyelvű képzés folyik.
A nyelvi tudásuk fejlesztése mellett a hagyományápolást, a nemzetiségi identitás erősítését is biztosítjuk.
A német órákat magas óraszámokban tartjuk.
Az 1-4. évfolyamon bármely tantárgy társalgási nyelve a német, a tanítási órák 50

%-a kétnyelvű.

5-8. évfolyamokon a következőképpen módosul a program:

A német irodalom és nyelvi órák mellett a történelem, a földrajz, a természetismeret, a technika, a rajz, az ének-zene, a testnevelés és szakos tanártól függően bármely tárgy kétnyelvű.

Megállapítható, hogy az általános iskolai kétnyelvű képzés erősen meghatározza a tanulók iskolaválasztását.

A tantervi követelményeken túl feladatunk, hogy a német nemzetiséghez kapcsolódó fontosabb ismereteket megtanítsuk, felelevenítsük népszokásaikat, a hagyományokat, amelyek e nemzetiségi népcsoport jellemzői. Ebben a munkában segít a helytörténeti múzeum német nemzetiségi anyaga. Élőnépismeret órákat is szervezünk a környék tájházaiba, múzeumaiba.

- Nyelvoktató osztályokban, (heti 5 óra) tanulják a német nemzetiségi nyelvet és irodalmat és (heti 1 órában) a német nemzetiségi népismeretet. A hagyományörzés, ebben a képzésben is fontos feladat, részben a német órákon, részben a tanórán kívüli foglalkozásokon.
- 5-8. évfolyamokon második nyelvként az angol nyelvet heti 2 órában tanulhatják a tehetséges tanulók.
- Szülői kérésre egy alkalommal tanári javaslatot figyelembevétel egy alkalommal átjárhatók az osztályok, azaz, nyelvoktatóból kétnyelvűbe, vagy kétnyelvűből nyelvoktatóba mehet a diák.
- Integrált oktatás
Az Alapító okirat 2000-től feladatnak jelöli ki az integrált oktatást.

b) A tanítási órán kívüli tevékenységek

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

1) Hagyományörző tevékenységek

Ezek a programok iskolai szintűek, de iskolán kívüli akciókhoz, rendezvényekhez kötődnek.

Ezek a következők:

- tanévnitó
- október 6.
- október 23.
- Takarékosági Világnap
- gépjárműmentes napok
- egészségnevelési hónap
- Blickpunkt fotópályázat
- adventi gyertyagyújtás
- karácsonyi hangverseny
- karácsony
- farsang-Kiszebáb égetése
- nemzetiségi projektek
- Ostern- Osternbrunnen-Emmaus
- március 15.
- Költészet Napja
- Zene Világnapja
- Festészet Napja
- Föld Napja
- „Mesét látok, mesét mondok” projektnap

- Madarak- és fák napja
  - Európa – nap
  - Anyák napja
  - Trachttag/ Stimmen wir an!
  - Jóság napja – „Tölts meg egy dobozt”
  - Pünkösöd-Pfingsten
  - Gyermeknap
  - Nemzeti összetartozás napja
  - pedagógusnap
  - ballagás
  - tanévzáró
  - tanulmányi versenyek
  - szemlék, gálák
  - sportnapok
  - nemzetközi diákcsere
~ osztályonként
~ célcsoportonként (zenekar, zeneiskolások...)
- Hagyományosan évente rendezünk projekteket. Ennek célja a kapcsolattartás.
  - A téli szünet előtt karácsonyi, tavaszi szünetben húsvéti koncertet adunk. Itt az ünnephez illő zenés műveket mutatnak be tanulóink tanáraikkal együtt.
  - Nemzeti és állami ünnepeinkről (március 15, október 6., 23.), jeles évfordulókról városi, egyházi, német nemzetiségi ünnepeinkről (adventi gyertyagyújtás, Ostern, Osternbrunnen-Emmaus) a Bólyi Német Önkormányzattal közösen iskolai ünnepélyeken, ill. osztályokban tartandó megemlékezések keretében emlékezünk meg.
  - Tanulóinknak emlékezetessé kívánjuk tenni az első és az utolsó találkozást az iskolával a tanévnyitó ünnepély és ballagás, illetve a bizonyítványok kiosztását a tanévzáró ünnepély hagyományainak megőrzésével.
  - Évente rendezünk sportnapot tanulóinknak.
  - Farsangi rendezvényeinket az életkori sajátosságok figyelembevételével tartjuk.
  - Gyermeknapon a diákönkormányzat szervezésében sokszínű programok várják a diákokat.
  - Nemzetközi diákhét: **Lasowice Wielkie (Lengyelország), Heroldsberg (Németország)**

2) Tanulmányi versenyek:

- német nemzetiségi,
- matematikai,
- vers- és prózamondó (magyar, német),
- német nyelv és irodalmi,
- angol,
- ének,
- mesemondó,
- anyanyelvi,
- helyesírási,
- szépírói,
- földrajzi, természetismereti
- informatikai
- történelem,
- olvasási,
- rajz
- VUK-népismereti

- KRESZ.

3) Egyéb versenyek:

Pályázatokkal összefüggő Pl.: Ökoiskola, Fenntarthatósági, Iskolagyümölcs, stb., Neue Zeitung és Deutsche Kalender, Zentrum, UMZ által meghirdetett pályázatok, versenyek, valamint a Diákönkormányzat által szervezett versenyek, pályázatok.

24. Boldogiskola-program

„Ha az élettől egy citromot kapsz, készíts belőle limonádét.”

(dr. Bagdy Emőke)

Intézményünk 2021 őszétől indította el **Boldogságóra** programját, melynek fővédnöke **Prof. Dr. Bagdy Emőke**. Megfogalmazása szerint:

„Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élmény gazdag feladatai, játékaik, valamint gyakorlataik fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermekeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.”

Célja:

- Sajátos arculat kialakítása, amely vonzóvá teszi az iskolát a szülők és gyermekek számára.
- Szisztematikus, rendszeres pozitív megerősítéssel segítsük tanulóink egészséges énképének, életszemléletének kialakulását, fejlődését.
- Olyan technikák elsajátítása, melynek segítségével tanulóink alkalmazni tudják a megtanult stratégiákat a mindennapi életben, különböző problémás helyzetekben.

Küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára.

Eszköztára sokrétű, az élménypedagógia módszerére épül. Az egyéni és csoportos tanulást változatosan támogatja. Az órák alapja a bátorító, megerősítő attitűd. A foglalkozásokon helyet kap a feszültségoldás, relaxáció, meditáció, saját élmények felidézése. Játékos feladatokon, gyakorlatokon keresztül segíti a lelki egészség megőrzését illetve a közösség fejlesztését.

Havi témakörökhöz köthetően -iskolánk arculatához formálva- egyéni sajátosságainkhoz igazítjuk a programot, kiegészítve olyan elemekkel, amelyek megfelelnek a program alapvető elvárásainak és illeszkednek tanulóink érdeklődéséhez, igényeihez. Ilyen például az Összetartozás napja, a „Stimmen wir an” !- mozgalom, a Kívánj Boldog Karácsonyt !-(Cipősdobozakció akció), a segítsük egymást – „Pont velem!” akciók, csapatépítő, prevenciós foglalkozásaink ,érzékenyítő programjaink, játékos foglalkozásaink, -egyéb közös ünnepeink, hagyományaink.

25. Tanítás nélküli munkanapok

A tanítási szünetekben a munkanapokon felügyeletet biztosítunk, ha ezt a szülők gyermekük számára írásban igénylik.

26. Diákétkeztetés

A gyermekétkeztetési feladatokat 2017. január 1. napjától Bóly Város Önkormányzat az Erzsébet Vigadó, Városi Könyvtár és Közétkeztetési Intézmény útján látja el és igényli az állami támogatást. (BNÖ 69/2016.(IX.29.) határozata)

A délutáni csoportfoglalkozásokra járó tanulók napi kétszeri étkezésben (ebéd, uzsonna) részesülhetnek.

A délutáni csoportfoglalkozásokról lemondott tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az étkezési térítési díjakat a szolgáltató által kijelölt módon kell befizetni. Az intézmény területén a tálalókonyhában vehetik igénybe a szolgáltatást tanulóink.

27. Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés keretei között a tanulók

- egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- fejlődésének elősegítése,
- a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség- kibontakoztató felkészítésben.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti egy vagy több felzárkóztató órát szervezünk.
- A tehetséges diákoknak és versenyek előkészítésére tehetséggondozó órát biztosítunk.
- A 8. évfolyamon DSD I. A2/B1 nyelvvizsgát teljesíthetnek az EU-s követelményeknek megfelelően (szóbeli és írásbeli). A nyelvvizsgára jelentkezés feltétele, délutáni előkészítő foglalkozásokon való részvétel 7. és 8. évfolyamon.

28. Iskolai sportkör

Tagja az iskola minden tanulója lehet. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

29. Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

30. Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, színház- és múzeumlátogatások, teadélutánok, tánciskola, stb.). A szabadidős

rendezvényeken való részvétel önkéntes.

31. Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek szülői kérésre.

32. Táborozások

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett egy, vagy több napon keresztül tartó: mecseki túra, erdei iskolai foglalkozások, vándor tábor, vízi tábor melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünidőkben szervezett táborozások, hittantábor, sítábor, vándortábor, balatoni tábor, Erzsébet tábor, német nemzetiségi zenei tábor, tűzzománctábor. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

33. Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. Pl.: élő történelem óra Sátorhelyen, Siklóson, Pécsváradon.

34. Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

35. Projektek

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a téma napok, amelyek a katasztrófavédelemmel, az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, illetve a honismerettel kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg.

36. Témanapok, témahetek

A témahetek általános célja a 21. század köznevelési elvárásainak megfelelő szemléletformálás, a mindennapokban használható gyakorlati ismeretek játékos, élményszerű átadása, illetve a tanárok

ösztönzése új pedagógiai módszerek kipróbálására. Az oktatási intézmény a munkatervében meghatározott módon részt vehet a témahetekhez kapcsolódó programokon, továbbá a témahét keretében megszervezheti a tantervben előírt, az adott témával összefüggő tanítási órákat, foglalkozásokat. A nevelési-oktatási intézmények a programok megtartásához önkéntesek (pénzügyi, infokommunikációs, valamint fenntarthatósági szakemberek) közreműködését is kérhetik, nyitottabbá téve ezzel az iskolák világát.

a) Pénzügyi és vállalkozási témahét

A program a pénzügyi tudatosságra, a pénzügyi alapismeretek fontosságára kívánja felhívni a figyelmet. A program során a szakmai programoktól az iskolákban futó speciális eseményeken át a játékos versenyekig számos csatornán találkozhatunk a Pénz7 eseménysorozatával.

Pénzügy és vállalkozás. A programsorozatban a pénzügyi tudatosság mellett a vállalkozói kompetenciafejlesztés és a vállalkozói alapismeretek élményalapú bemutatása is (a vállalkozások alapításának kérdéskörétől kezdve egészen a cégek tevékenysége során felmerülő kihívásokig, buktatókig).

b) Digitális témahét

A Digitális Témahét fő célja a digitális pedagógia módszertanának népszerűsítése és elterjesztése a köznevelésben. A program fontos törekvése, hogy a digitális kompetenciafejlesztés az informatikaórán túl kiterjedjen más tantárgyakra is.

c) Fenntarthatósági témahét

A környezet védelme és a fenntarthatóság érdekében egyre több civil szervezet és önkormányzat tesz lépéseket, kezdeményezéseket. Globális felmelegedés, vízhiány, csökkenő energiakészlet, klímaváltozás. Ezek a veszélyek fenyegetik Földünket, ha nem változtatunk gyorsan szemléletünkön és magatartásunkon. A szemléletváltásra a gyermekek a legfogékonyabbak, épp ezért fontos, hogy már iskoláskorban megismerjék a téma fontosságát, és felfigyeljenek személyes érintettséjükre, hiszen kis odafigyeléssel ők is sokat tehetnek a Föld védelméért.

37. Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti (nyitvatartási rendje szerint). Könyvtárosunk tanítási órákat is tart különböző, előre megbeszélte témakörökben. Lsd.: Könyvtárpedagógiai Program

38. Az iskolai létesítmények, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép, az iskola saját kerékpárjait stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

39. Erkölcstan/ Hit- és erkölcstan

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szerveznek 1-8. évfolyamon. A hittanoktatást megbízólevéllel rendelkező személyek végzik. A szülőknek minden évben írásban nyilatkoznia kell, hogy melyiket választja gyermeke számára.

40. A pedagógusok alapvető feladatai

a) A pedagógusok alapvető feladatai:

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
OM027294

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az igazgató által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének hatvan százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- A köznevelésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 62. § (5) bekezdése alapján előírja, hogy a pedagógus a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozókkal összefüggő ismereteit képzés keretében megújítsa, valamint a képzés teljesítésekor, a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozókkal tisztában legyen, ismeretéről számot adjon.
- Az értékelő vezető a teljesítményértékelés keretében kikérheti az értékelendő személy tekintetében a szülők, tanulók véleményét is, és a teljesítményértékelés során – a személyre szabott éves teljesítménycélok és értékelési szempontok meghatározásának, teljesülésük nyomon követésének és mérésének részletes módszertanában és szakmai szabályaiban meghatározottak szerint – a szülői, tanulói véleményeket is figyelembe veszi.
- Teljesítményértékelés időszakában a Púétv. 98. § (3) bekezdésében meghatározott illetmény-megállapítás végrehajtása érdekében egyéni célokat a kiadott időre feltölti, ill. annak megfelelő magatartást tanúsít.
- A köznevelésben foglalkoztatott 2024. július 1-ig köteles a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatást és a hozzá kapcsolódó tárhelyet igényelni és erről a munkáltatónak írásban nyilatkozni.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

b) A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.

- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

c) A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, pályázatok, szereplések önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- A tehetséges tanulók felkészítése a különféle iskolán belüli és iskolán kívüli versenyekre.

d) A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

e) A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás, cserekapcsolatok, osztályszintű összejövetel, túrák szervezése stb.).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.

f) Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diákönkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű rendezvények szervezése, támogatása, segítése.

g) Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti és a felügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben, valamint a tanítási órák előtt és után.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.

h) tetelefonhasználat

- Neveléssel-oktatással összefüggő célokra .
- A pedagógus vagy más életét, testi épségét vagy vagyonát közvetlenül fenyegető és más módon el nem hárítható veszély elhárítása érdekében
- Szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének elhárítása vagy elkövetése miatti segítségkérés céljából.

i) Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében, önképzésben

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.

- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanult átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Főiskolai és egyetemi hallgatók mentorálása.

j) Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése, megvalósítása (innováció).

k) Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.

l) Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.

m) Az iskola képviselete

- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.

n) A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

o) Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Kellő figyelem, érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

41. Az osztályfőnökök feladatai

a) Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diákönkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.

- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel. Az iskola belső életével kapcsolatos bizalmas információkat köteles titokként kezelni, igyekezzon erősíteni a szülők bizalmát az intézmény iránt, ne cselekedjék és ne nyilatkozzék oly módon, amivel esetleg csorbíthatja az iskolavezetés tekintélyét, kollégái presztízsét.
- A szülőkkel kialakított kapcsolata/ legyen barátság vagy konfliktus/ semmiképpen nem befolyásolhatja a tanuló teljesítményeinek objektív megítélését, és nem származhat belőle sem előny, sem hátrány más tanulók számára sem.
- A szülők munkáját kizárólag az iskola érdekében veszi igénybe, s a velük kialakított kapcsolatát nem használja fel jogtalan előnyök megszerzésére.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel. Segít abban, hogy létrejöhessen a személyes találkozás a szülők és a gyermek problémájában érintett kollégák között, és együtt találják meg a két fél érdekeit figyelembe vevő megoldásokat.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire. Biztonságot, jóindulatot sugárzó, s egyben barátságos hangnemben érintkezik a szülőkkel, mint hozzáértő szakember és partner a gyermeknevelésben, kerüli, hogy értékelése a szülőben gyermeke iránt akár indokolatlan elvárásokat erősítsen meg, vagy felesleges indulatokat keltsen.
- Amennyiben szülői támadás, netán fenyegetés éri, azt a saját, a kollégák és az iskola tekintélyét és méltóságát megőrizve visszautasítja és felvilágosítja a szülőt, hogy jogos panaszával milyen iskolai fórumokhoz fordulhat.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal informálja.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadóórákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat, valamint védőnő bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket. (pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az országos versenyekért járó igazgatói dicséretet és az ennél magasabb fokozatot

- megszerzett tanulók a tanév végén jutalomban részesülnek.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
  - Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási e-naplót, a mulasztásokat a digitális osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
  - A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
  - Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
  - A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
  - Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet). (Felső tagozat)
  - Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
  - Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
  - Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulók, a szülők és a nevelőtársak felé is.
  - Kitölti és vezeti az osztály e-naplóját, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
  - Vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
  - Tanév elején (alsó tagozat) kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
  - Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

b) Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- a) A tanév elején összeállított munkaterv
- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
  - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
  - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
  - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. (Évente két szülői értekező, hetente egy egyéni fogadóóra, évente két családi fogadóóra.)
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
  - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség tanulmányi fejlődéséről.
  - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.
- c) Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány, fiú
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma
- Osztályozatlan tanulók száma
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma
- Két tantárgyból bukott tanulók száma
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
  - A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
  - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
  - A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
  - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).

- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások- szükség esetén- és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
  - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

d) Az osztályfőnöki munka tartalma

a) Az osztályfőnöki órák témái

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin	
<ul style="list-style-type: none"> - Internet és okoseszköz használat szabályai. - Tanulás tanítása, tanulásmódszertani tanácsok, ötletek. - A házirend szabályainak megbeszélése. - Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése. - Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása. - Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése. - Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése. - Az iskolabuszon való viselkedés szabályai. - A kerékpáros közlekedés szabályai.
Kötelezően feldolgozásra kerülő témák a tanév során minden osztályban:	
<ul style="list-style-type: none"> - Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével. - Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja. - Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén. - Megemlékezés október 6-ról és nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én. - Megemlékezés a magyar népmese napjáról, a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról. - Osztálykirándulás előkészítése.

b) Az osztályfőnöki órák tananyaga, tematikája évfolyamonként

Tananyag:	Követelmény:
5. évfolyam	
Tanuljunk tanulni Ötödikbe léptünk, házirend, tisztségek. A tanulást is tanulni kell. Nehéz és könnyű tantárgyak. Eredményes tanulás az 5. osztályban.	A tanulás kötelesség. Gazdálkodás az idővel. A tanulást is tanulni kell. Ami érdekel, amit szívesen csinállok.
Személyiségünk Önismeret, öntudat, önbizalom. Az ember értéke. Szokás, szenvedély.	Önismeret fejlesztése, osztálytársak közti bizalom, a támogató légkör megerősítése. A dohányzás szenvedélybetegség jellegének tudatosítása.
Test és lélek Az egészség értéke életünkben. Hogyan élhetünk egészségese. Testkultúra (testedzés, pihenés, öltözködés). Életrend, életritmus. Szabadidő helyes felhasználásáról.	Testünk iránti felelősségünk. Testi-lelki egészség legfontosabb összefüggései.
Tudni illik Az étkezés illemtana. Öltözködés, kultúrája. Szórakozás illemtana: színház, mozi, hangverseny, diszkó, kirándulás, sport, játék, strand.	Alapvető viselkedési normák gyakoroltatása, betartása, megkövetelése.
Családi élet Alkalmazkodás a családban. Egymás iránti figyelem a családban (hétköznapiak, ünnepek).	A család életre szóló érzelmi háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása.
Közlekedés Gyalogos közlekedés kisebb, nagyobb településen. Tömegközlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés. Idénybalesetek.	Kövesse a közlekedés helyes magtartási szokásait! Ismerje a városi és vidéki közlekedésben lévő különbségeket! Ismerje a gyalogos és tömegközlekedés szabályait!
6. évfolyam	
Gondolkodás, kommunikáció, tanulás Problémamegoldás, tanulás, emlékezet. Intelligencia, okosság, bölcsesség. Megismerés, tudás.	A beszéd és a gondolkodás összefüggései. Értékelje a tudást, a lelkierőt, és az egyéb szellemi képességeket!
Személyiségünk Ember voltunk általános vonásai, egyediségünk. Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. Szokás és szenvedély: jó és rossz szokásaink.	Képesség a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására, mások bírálatának segítségként való elfogadására. Legyen képes felismerni az örökletes tényezők szerepét a jellem kialakulásában!
Test és lélek Test és lélek egysége. Egészséges életmód, testkultúra, mentálhigiénia. Növekszem, változom.	Helyezze el önmagát a saját korcsoportjában, felismerve ebből adódó jellemzőit! Ismerje az ember életszakaszainak főbb általános jellemzőit
Tudni illik Találkozás, üdvözlés. Megszólítás, bemutatkozás, társalgás. Telefonálás illemtana. Vendégségben, vendéglátás. Pontosság, pontatlanság.	Alapvető magatartási normák ismerete.
Családi élet Személyi higiénia: testápolás, bőrápolás, ruha váltása. Nemi érés, nemi higiénia. Környezet tisztántartása: otthon, osztályban. Állatokkal a lakásban.	Tudja önmagát, környezetét tisztán tartani! Tudja, hogy a tisztaság az egészséges élet alapfeltétele!

Közlekedés Kerékpáros közlekedés korábban megismert szabályainak bővítése. Közlekedési jelzések, továbbhaladási algoritmusok leírása. Tömegközlekedés (országúti, vasúti, városi).	Ismerje az alapvető közlekedési szabályokat. Ismerje a kerékpár biztonsági felszereléseit!
Test és lélek Egészség, betegség, fogyatékoság. Egészséges életmód testkultúra, mentálhigiéniá. Veszélyeztető tényezők. Az egyén és a drogok. A drogok és a médiák. A reklám hatása.	Ismerje fel a test és lélek összefüggéseit! Legyenek ismeretei a káros szenvedélyek veszélyeiről és elkerülésük módjáról!
7. évfolyam	
Személyiségünk Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. A tanulás szerepe: sajátos szokások, ismeretek, világlátás, hobbik, örömök, félelmek. A nevelés szerepe: példaképek, jutalmazások, büntetések.	Tudja, hogy minden ember egyedi, hogy énünk egyes összetevői örökölték, mások megszerzettek! Ismerje fel a tanulás jelentőségét a jellem alakulásában!
Pályaorientáció Képességek: térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség, számolási képesség, fizikai teherbírás, kez ügyesség, ötletgazdagság, kapcsolatteremtés. Képesség és teljesítmény összefüggése. Önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. Munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Pályaválasztási alapfogalmak: pálya, szakma, foglalkozás, beosztás, munkakör, képesítés, képzettség. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Szabadban dolgozni, testi erőt kifejteni, technikai feladatokat ellátni, tiszta környezetben dolgozni, szellemi munkát végezni stb.	A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét. Értelmezni a pályaválasztási alapfogalmakat. Azonosítani az érdeklődési területeket és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.
Közlekedés A KRESZ szabályai. Az elsősegélynyújtás szabályai. Veszélyhelyzetek kialakulása	Előrelátással hárítsa el a veszélyhelyzetek kialakulását! Alkalmazza a KRESZ szabályait különös tekintettel: rendőri karjelzések, behajtani tilos, kerékpárút, főútvonal!
Tudni illik Fiúk és lányok, megismerkedés, udvarlás. Társalgás illemtana. Hogyan? Miről? Kamaszszerelm.	Helyes viselkedési formák tudatosítása.
8. évfolyam	
Személyiségünk Önmegfigyelés, önismeret, önnevelés: tapasztalat önmagáról és másokról. Elismerés, bírálat, építő, romboló. Érdeklődés, célok, akarat, énídeál, értékek. Önérték, önbizalom, önszeretet, szégyen, kisebbségi érzés. Önfegyelem, akaraterő, felelősség. Különbözőségek és hasonlóságok. A másik egyediségének, másságának elismerése, tisztelete. A másik megismerése.	Tudjon érvelni az önuralom, önnevelés, önismeret fontossága mellett! Legyen képes érvelni a másik személyiségének tisztelete mellett! Legyen nyitott az értékek felismerésére és elfogadására! Legyen képes a meggondolt véleményalkotásra, mások józan, igazságos megítélésére! Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek

<p>Kommunikáció. Vitatkozás, versengés, kompromisszumok. Jellem-lelki tulajdonságok. Szokások, tudás, erkölcs, világnézet. Intelligencia, okosság, bölcsesség, kreativitás. Büszkeség, gög, méltóság, önzés, önzetlenség. Nyitottság, kíváncsiság. Az ember, mint értékelő lény. Az értékelés szempontjai. Az értékelés nehézségei. A legfontosabbnak tartott értékek. Az ember, mint erkölcsi lény. Választás és döntés, szándék és tett. A rossz, a hibázás és a bűn. Az erkölcsös cselekedet (jót jól). Mozzatóink. Meghatározottságaink, gyökereink. Vágy, szükséglet, lehetőség, igény. Érdekek, értékek, normák. Beállítódás, magatartás és viselkedés. Empátia, tolerancia. Az egyes ember fejlődése. Életkorok jellemzői.</p>	<p>mérlegelésére, indokolni mások és önmaga hibás és jó döntéseit! Legyen képes felfedezni a különböző viselkedések és döntések mögött meghúzódó mozzatókat! Ismerje az egyes élepszakaszok főbb jellemzőit!</p>
<p>Pályaorientáció Képességek, munkahely, munkanélküliség. Térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség. Számolási képesség, fizikai teherbírás, kézügyesség, ötletgazdagság és kapcsolatteremtési képesség. A képesség és teljesítmény összefüggése. Az önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. A munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, kérdőív, gyűjtőmunka.</p>	<p>A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét.</p>
<p>Pályák megismerése, pályaválasztási dokumentumok. A pályák megismerésének lehetőségei: Pályaképek, pályatükörök, pályaismertetések, foglalkozás leírások. Pályaszintek, egymást helyettesítő pályaaajánlatok. Pályaalkalmasság, továbbtanulási lehetőségek. A pályaválasztás dokumentumai, ismeretforrások. Videofelvételek elemzése, pályatabló készítése, riportok készítése, elemzése. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Érdeklődési területek: Szabadban dolgozni, növényekkel, állatokkal foglalkozni, emberek között dolgozni. testi erőt kifejteni, formákkal, vonalakkal dolgozni, kézi erővel, szerszámmal dolgozni. Technikai feladatokat ellátni, irodában dolgozni, embereken segíteni, eladni, vásárolni. Tiszta környezetben dolgozni, gépeket szerelni és javítani, elektromos készülékekkel dolgozni, építőiparban, laboratóriumban dolgozni. Érzelmi viszonyulás és a motiváció szerepe a pályaválasztásban. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok,</p>	<p>A tanuló tudja: Azonosítani az érdeklődési területek és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.</p>

öndefiníciós folyamatok támogatása.	
Családi élet Családtervezés, házasság, családi célkitűzések. Generációk kapcsolata, egymás segítése. Családi szabadidő szervezés.	Legyen képes életvitele tudatos alakítására! Legyen fegyelmezett, segítőkész! Tudja szabadidejét kulturáltan hasznosítani! Legyen tájékozott nemzeti, vallási, családi ünnepekről! Tudjon ezek hagyományainak megfelelően viselkedni!

c) Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően

- A tanulást is tanulni kell
- Tanulást segítő tevékenységek
- Egészséges életrend
- A helyes napirend kialakítása
- A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége
- Ünnepek a családban
- Az ünnepek szerepe az emberek életében
- Ismerem-e önmagam?
- A megismerés forrásai
- Baráti kapcsolatok
- Részvétel a házi munkában
- A nyári szünidő tervezése
- A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás
- Fiúk és lányok barátsága
- A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
- Igazmondás, hazugság
- A serdülők biológiai és higiéniai problémái
- Fejlesztő játékok tanulása
- Tudni illik, hogy mi illik
- Illemtan a gyakorlatban
- Lakásunk kultúrája
- Pályaválasztásra készülünk
- Önállóság a tanulásban
- Konfliktusok az osztályban
- Igaz barátok az osztályban
- A kulturált magatartás szabályai
- Viselkedés ünnepi alkalmakkor
- Bírálat, önbírálat
- A család funkciói
- Konfliktus a családban
- Fizikai és szellemi munka
- A pénz szerepe életünkben
- Ápolt, divatos megjelenés
- Hogyan rendezném be otthonomat?
- A vendéglátás illemtana
- A határainkon túl élő magyarság
- Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
- Az étkezési kultúra
- Az iskolaválasztás gondja
- A család pályaválasztási elképzelései
- Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában

- Törekvés a harmonikus életre
- Jövőnkre készülünk
- Harcban önmagunkkal
- Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban
- Ügyintézés a mindennapokban
- Barátság, szerelem, szexualitás
- Házasság és család, a felbomló család
- Hétköznapi és ünnepek a családban
- Korunk jellemző betegségei
- A fiatalkori bűnözés
- A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
- Különböző tanulási módszerek
- A jó időbeosztás, a helyes napirend
- Közösségfejlesztő játékok
- A kulturált viselkedés alapjai, illem
- Ismerős, haver, barát
- Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi érés tudatosítása
- Árulkodás, becsület, "betyárbecsület"
- Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
- Közlekedési szabályok, utazási illemtan
- Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
- Megjelenés, öltözködés
- A sport szerepe az egészséges fejlődésben
- Helyem a családban, szüleink tisztelete
- Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
- Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
- Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
- A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
- Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
- Iskolai hagyományok megismerés
- Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek.
- Szerelem és házasság
- Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink.
- Az idős emberek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
- Családi hagyományok, ünnepek
- A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia
- Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközökön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen
- A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése
- Megélhetés, gazdálkodás, jólét
- Vitakultúra fejlesztése, a véleményalkotás szabadsága
- Nemzeti azonosságtudat, nemzeti hagyományaink, történelmünk, jelképeink
- Helyünk Európában
- Miért tanulunk? Pályaválasztás, szakmák, foglalkozások, hivatások
- Az információszerzés lehetőségei
- Családi munkamegosztás, segítség otthon
- A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás
- Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
- Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása

- Egészség, betegség. Egészségünk iránti felelősség kialakítása
- Nemzeti ünnepeink (október 6., október 23., március 15.)
- Helyi szokások, hagyományok (Emmausz, Pünkösöd, Betlehemes, Karácsony)
- Német nemzetiségi hagyományok
- Nemzetiségek hagyományai
- Máság elfogadása (A bólyi BMÖ Fogyatékos Személyek Otthona rendezvényein való részvétel- pl.: Betlehemes, március 15. stb.)
- Helyi műemlékek, emléktáblák megtekintése
- Bejáró tanulóink településének megismerése (hagyományok, rendezvények stb.)

42. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai és a magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégéses" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz. Az első évfolyam szöveges értékeléssel halad tovább.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon tanév végén egy vagy kettő tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles; illetve tantestület egyéni elbírálás alapján engedélyezheti több tárgyból a pótvizsgát.

A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- magántanuló volt.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné.

A tanulmányok alatti vizsgákat az érvényben lévő jogszabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két héttel,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell,
- magántanuló esetén 2 hónap.

Az **osztályozó és javítóvizsgák** követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő

követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

A követelmények elfogadásáról a nevelőtestület dönt.

A tanulmányok alatti vizsgákon a javítóvizsgára kötelezett tantárgyakból kell írásbeli vagy szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak.

Az osztályozó vizsgán a tanulónak nem kell a készségtantárgyból vizsgázni.

43. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei

1. Iskolánk Bóly város közigazgatási területéről vesz fel tanköteles tanulókat.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek lakcímkártyáját;
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
  - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a gyermek lakcímkártyáját;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
5. Bóly város közigazgatási területén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
6. Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.
7. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket ***a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben*** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
8. Nyelvoktató és kétnyelvű osztályba a szülő kérelmére lehet beiratkozni. Ezekben a programokban az iskola a tanulmányok alatt egy alkalommal biztosítja az átjárhatóságot. A döntés során figyelembe vesszük a tanuló teljesítményét, a szülő kérelmét és a szaktanár javaslatát. Ez az átjárhatóság azt jelenti, hogy nyelvoktató programból kétnyelvűbe illetve kétnyelvűből nyelvoktató programba kérhető az áthelyezés.
9. A második – nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak, aki más tantárgy alapján más oktatási rendszerben tanult, korosztályának megfelelő évfolyamra iratkozhat. Az iskola felzárkóztató programja segíti őt, hogy megfeleljen a követelményeknek, amennyiben a felvételhez kapcsolódó elvárásoknak megfelel.
10. A külföldről érkezett diákokra vonatkozó protokoll:
  - A jogszabályoknak megfelelően az igazgató hatásköre az osztályba, csoportba sorolás. Ebben – szükség esetén – szintfelmérők segíthetnek.
  - A jogviszony kezdetekor az aktuális tanév kiemelt feladata a külföldi tanulók számára a magyar nyelv elsajátítása.
  - Biztosítjuk a felzárkóztató foglalkozásokon, órákon való részvétel lehetőségét.
  - Az értékelés során egyéni elbírálás alapján osztályzatot, illetve szöveges értékelést adunk. Szükség esetén a bizonyítványba a „részt vett” kifejezés kerül.
  - A későbbiek során a nevelőtestület döntése alapján osztályzat beírására kerülhet sor.

44. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei, kapcsolattartásának formái

- a) Az vezetőség és a nevelőtestület együttműködése
1. A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.
  2. Az együttműködés fórumai:
    - az igazgató és helyettesek ülései,
    - az iskolavezetőség (igazgató, helyettesek, munkaközösségek vezetői) ülései,
    - a különböző értekezletek,
    - megbeszélések,
    - igazgatói fogadóóra,
    - villámkonferenciák, megbeszélések.
  3. Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.
  4. Az igazgatóság az aktuális feladatokról a tanári helyiségben elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon (e-mail, mozanapló) keresztül értesíti a nevelőket.
  5. Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:
    - az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
    - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség felé.
  6. A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetőségével.
- b) A szakmai munkaközösségek együttműködése
1. Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
  2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
    - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
    - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
    - iskolán kívüli továbbképzések,
    - a tanulók számára szervezett pályázatok, tanulmányi, kulturális és sportversenyek.
  3. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.
- c) A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése
1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
    - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
    - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
    - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
  2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok

folyamatosan (szóban, tájékoztató füzetben, e-mailben, mozanaplón keresztül írásban) a gyermek előmeneteléről .

3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőéhez vagy a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselők útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

d) A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) *Egyéni megbeszélések*

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) *Családlátogatás (szükség esetén)*

Feladata: a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

c) *Szülői értekezlet (évente 2 alkalommal, szükség esetén több: az osztály programja vagy rendkívüli események függvényében)*

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

d) *Fogadóóra*

Egyéni fogadó óra heti 1 alkalommal, családi fogadóóra évente 2 alkalommal. Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes

eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

e) Iskolakóstoló

Feladata a leendő első osztályosok és szüleik írásbeli és szóbeli tájékoztatója az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére. Szülői értekezleteket, gyerekeknek foglalkozásokat tartunk.

f) Ismerkedés az iskolával

Feladata a leendő 5. osztályosok tájékoztatója, az iskola bemutatása.

g) Tanévnyitó és tanévzáró ünnepségek

Feladata a kapcsolattartás a szülőkkel, családtagokkal.

h) Iskola honlapja, facebook, Instagram, iskolaiújság

Feladata a szülők tájékoztatása az iskola programjairól, rendezvényekről, versenyekről, hivatalos dokumentumairól.

3. A szülői értekezletek, a fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
4. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez vagy a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
5. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.
6. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
7. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
8. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az iskola igazgatójánál;
  - az iskola igazgatóhelyetteseinél;
  - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél.

45. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1. A tanulók érdekeinek képviselője az iskolában diákönkormányzat működik.
2. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
3. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
4. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőként részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
  - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
  - sportélet;
  - túrák, kirándulások szervezése;
  - kulturális, szabadidős programok szervezése;
  - a tanulók tájékoztatása (mozanapló, e-mail, iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap, közösségi oldalak pl.: facebook, instagram).
5. Ezekben a kérdésekben
  - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítására előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
  - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítására előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
6. Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
7. A jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
  - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
  - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
  - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
  - a házirend elfogadása előtt.
8. A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.
9. Az iskolában iskolai vezetőség működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik. Az iskola vezetőségének javaslattevő tagja az iskolai diákönkormányzatot támogató pedagógus.

A nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítésének, fejlesztésének céljából az iskolában működő szakmai munkaközösségek bekapcsolódnak a területi (iskolaközi) szakmai munkaközösségek munkájába:

- Alsós- napközis munkaközösség,
- Humán munkaközösség (*magyar nyelv és irodalom, történelem, ének, rajz és vizuális kultúra*)
- Reál és természettudományos munkaközösség (*matematika, fizika, kémia, technika, informatika, biológia, földrajz, testnevelés, természetismeret*)
- Nyelvi munkaközösség (*német nemzetiségi nyelv és irodalom, angol, német népismeret*)
- Osztályfőnöki munkaközösség
- Média munkaközösség

46. Kulcskompetenciák

a) Kommunikáció kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi és a német nemzetiségi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

b) Matematikai gondolkodási, természettudományi és technológiai kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.

Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis – szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

c) Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

d) A tanulás kompetenciája

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása

- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

e) Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

f) Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése

- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

g) Kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciája

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

h) Személyes és társas kapcsolatok kompetenciája

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- Társas kapcsolatokkal összefüggő ismeretek elsajátíttatása
- Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés
- Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- Értéorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.
- Közösségépítésre való törekvés, csoportos munkaformák megismertetése.

III. HELYI TANTERV

A Köznevelési törvény alapján elkészített új pedagógiai program bevezetésének ütemezése

Az elkövetkező években az általános iskolákban a nevelő-oktató munka a pedagógiai programban jelölt két helyi tanterv szerint folyik majd, hiszen

- a köznevelési törvény előírása szerint az iskola a pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be
- illetve a Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2020-ban kiadott NAT 2020. szeptember 1-jén az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamon – majd ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben – kerül bevezetésre.

Ezért 2020. szeptember 1-jétől:

- az első és az ötödik évfolyamon az iskolai nevelés és oktatás a most felülvizsgált és módosított pedagógiai program és helyi tanterv szerint folyik;
- a többi évfolyamon a 2012-es helyi tanterv szerint kell megszervezniük nevelő- oktató munkájukat.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantervek szerinti oktatást a következő táblázat tartalmazza:

III/1. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Iskolaotthonos jellegű nevelő-oktató munkával a tanulást segítő órák órarendbe építésével a házi feladatok iskolai keretek között történő megoldásával a délelőtti tananyag megerősítését szorgalmazzuk az első osztályban illetve az átmenetet elősegítve a 2. osztályban is TS órákat biztosítunk a tanulók számára.

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Az első osztály elején fontos feltárni, honnan indul egy tanuló. Eltérő a fejlődési ütemük, másfajta fejlesztési szükségleteik vannak. Az alapkészségek nagyon jó, stabil megalapozása elengedhetetlenül fontos. Ezért DIFER mérést végzünk az elsősökkel októbertől decemberig. A vizsgálat eredménye megmutatja a hiányosságokat, irányt mutat a további teendőkre. A pedagógus még ezen felül alkalmazhat másfajta érettségvizsgáló tesztet is a problémák egyértelműbb feltárására. A mérések eredményei alapján kérheti a pedagógus a gyermek további vizsgálatát az erre illetékes szakértői bizottságnál.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok

állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A beszéd-készség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.

Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség.

Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.

Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókinccs aktivizálása és gyakoroltatása.

Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóban a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanuláshoz, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érést. A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi- vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatóságához nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia, testnevelés/tánc tantárgyak gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- ✓ természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- ✓ a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- ✓ természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

III/2. Helyi óraterv 1-8. évfolyamig

III./2./1. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő óraszámok

Nyelvoktató osztályok (a, b)								
Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	2020 / 2021	2021 / 2022	2022/	20	20	20	20	20
				23/	20/	21/	22/	23
			2023	20	20	20	20	/2
				24	21	22	23	02
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
 PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
 Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
 OM027294

Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom *****	6	6	5	5	4	4	4 ³	4
Nemzetiségi nyelv és irodalom								
német nemzetiségi nyelv és irodalom *****	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	4 ⁴	4
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret *								
német nemzetiségi népismeret *	1	1	1	1	1	1	1	1
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	2 ⁵				
természettudomány **					2	2		
kémia****							1,5	1,5
fizika							1,5	1,5
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv								
<i>első élő idegen nyelv (angol) szakköri formában</i>				2	2	2	2	2
második élő idegen nyelv								
Művészetek *****								
éneke-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
dráma és színház *								
mozgóképkultúra és médiaismeret *								
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
digitális kultúra (informatika)			1	1	1	1	1	1

³ Az angol számát eggyel csökkentettük, s így a tantárgy óraszámát eggyel növeltük.

⁴ A !+1 sportköri óra, azaz a testnevelés órák csökkentése révén növeltük a tantárgy óraszámát.

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
 PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
 Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
 OM027294

Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés*** + heti 1 német nemzetiségi tánc	2+1 (+2) ⁵	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	3+1 (+1) ⁶	3+1 (+1) ⁶
közösségi nevelés (osztályfőnöki)				1	1	1	1	1
kötött célú órakeret ***								
Kötelező alapóraszám a Nat szerint	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret a nemzetiségi oktatásban a jelen tervezet szerint****	2	2	1	0	0	0	0	0
Maximális órakeret a Nat szerint	24	24	24	25	28	28	30	30
Lehetséges nemzetiségi órakeret	27	27	27	28	31	31	33	33
Az ajánlás szerinti óraszám	25	25	26	29	31	31	35	33
Óraszámok:	25	25	26	27	29	29	35	33

⁵ Kötelező sportkör

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
 PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
 Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
 OM027294

Kétnyelvű osztályok (c)								
Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom *****	6	6	5	5	4	4	4	4
Nemzetiségi nyelv és irodalom								
német nemzetiségi nyelv és irodalom *****	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek ^{6*}								1
hon- és népismeret *								
német nemzetiségi népismeret *	1	1	1	1	1	1	1	1
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	2 ⁷				
természettudomány **					2	2		
kémia****							1,5**	1,5**
fizika							1,5**	1,5**
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv (angol)				2 ⁸	2	2	2	2
második élő idegen nyelv								
Művészetek *****								
énekezen	1	1	1	1	1	1	1	1

⁶ Az állampolgári ismeretek tananyaga más tanórákba integrálva

⁷ A szabadon választható tanórák terhére 1 tanórával több.

⁸ Angol oktatása a 4. évfolyamon szakkör formájában, majd 5. évfolyamtól órarendbe iktatva.

**7. évf. 5 természettudomány: kémia, fizika, biológia, 8. évf. 4 természettudomány, óraszám 1-el csökken 2024-2025-ös tanévtől bevezetve

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
 PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
 Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
 OM027294

vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
dráma és színház *								
mozgóképkultúra és médiaismeret *								
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
digitális kultúra (informatika)			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés*** + heti 1 német nemzetiségi tánc	2+1 (+2) ⁹	5	5	5	5	5	3+1 (+1) ¹⁰	3+1 (+1) ¹⁰
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
kötött célú órakeret ***								
Kötelező alapóraszám a Nat szerint	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret a nemzetiségi oktatásban a jelen tervezet szerint****	2	2	1	0	0	0	0	0
Maximális órakeret a Nat szerint	24	24	24	25	28	28	30	30
Lehetséges nemzetiségi órakeret	27	27	27	28	31	31	33	33
Az ajánlás szerinti óraszám	25	25	26	28	31	31	34	34
Óraszámok:	25	25	26	27	31	31	35	33

*Az állampolgári ismeretek tananyaga 36 órával integrálva (8) osztályfőnöki, (3) matematika; (5) magyar irodalom; (12)történelem; (6) biológia tantárgyakba, (2) ismerkedés , összefoglalás

** Kémia és fizika tantárgyak az egyenletes elosztás, a gyermekek terhelhetősége valamint a felvételekre való felkészítés miatt az óraszámok 1,5-1,5 –re módosulnak.

⁹ A +2 óra kötelező sportköri foglalkozást jelent csatlakozó órában.

¹⁰ A +1 óra kötelező sportköri foglalkozást jelent.

III/3. A választott kerettantervek

A kerettantervek alapján készült helyi tantervek, az alábbi linken érhetőek el.

<https://altisk.boly.hu/hu/intezmenyidokumentumok>

1. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
5-6. évfolyam	Technika B változat a többi modul kiegészítésével
5-8. évfolyamon	Ének-zene A változat

2. Német pedagógiai program

Unser Motto:

„Ein Kind, eine Lehrkraft, ein Buch und ein Stift können die Welt verändern, Bildung ist und bleibt die stärkste Waffe im Kampf gegen Armut. Sie ist das effektivste Werkzeug für eine bessere Zukunft.“
(Malala Yousafzai)

Iskolánk profilja évtizedek óta a német nemzetiségi nyelv oktatása, a kétnyelvű programot az országban elsőként vezettük be 1982-ben.

Der Unterricht der Minderheitensprache erfolgt im Fach Deutsche Sprache und Literatur von der ersten Klasse, in 5 Stunden pro Woche. Außerdem können unsere Schüler einmal in der Woche im Rahmen der Deutschen Volkskunde die ungarndeutsche Geschichte, Kultur und Traditionen kennenlernen. Beide erwähnten Fächer werden auf Deutsch unterrichtet. Wir halten es für sehr wichtig, dass die Nationalitäten Identität durch die deutsche Sprache in allen Bereichen der Schule sich widerspiegelt, daher sind alle Räume deutschsprachig beschriftet, es wurde ein ungarndeutsches Klassenzimmer eingerichtet, eine „Volkskunde-Ecke“ gestaltet. Die Deutsche Volkskunde spielt eine zentrale Rolle in der deutschen Nationalitäten- Erziehung, wobei die Nationalitäten Identitätsentwicklung bzw. Bewahrung bei unseren Schülern die grundsätzlichen Aufgaben sind. Im Rahmen des Faches lernen die Kinder die Wurzeln, Geschichte und Traditionen und die Gegenwart der deutschen Nationalitäten kennen.

Az első osztálytól kezdve heti 5 órában tanítjuk a nemzetiségi nyelvet német nyelv és irodalom tantárgyon keresztül. Ezen kívül heti egyszer német népmesét tanítunk, ahol a nemzetség történelmével, kultúrájával, hagyományaival és a népcsoport jelenével ismerkednek meg tanulóink. Fontosnak tartjuk a nemzetiség identitás megtartását a nyelv által, valamint az intézmény valamennyi területén, nemzetiségi osztálytermekben, nemzetiségi sarok berendezésén, nyelvi feliratozásokon keresztül. A német népmesét központi szerepet játszik a nemzetiségi nevelés és identitásfejlődés területén, ahol alapvető feladat számunkra, hogy mindezt megőrizzük és átadjuk tanulóinknak.

3. Unsere allgemeine Ziele, Prinzipien und Aufgaben/Általános célok, elvek, feladatok

Die Anforderungen für Erziehung und Bildung werden in drei Dimensionen beschrieben:

Wissenserwerb - Kompetenzentwicklung - Werteorientierung.

Dabei steht nach wie vor im Mittelpunkt unserer Arbeit die Vorbereitung unserer Schüler auf die weiterführenden Schultypen sowie die Förderung der Grundkompetenzen, Lesen, Schreiben und Rechnen. Das Erlernen einer Fremdsprache und die deutschen Sprachkenntnisse auf hohem Niveau

bringen.

Stärker als bisher wird der Übergang vom Kindergarten in die Grundschule, von dem vierten Jahrgang in den fünften und von der Grundschule in die weiterführende Schule beachtet.

Ziel ist die optimalen Lernvoraussetzungen für jeden Schüler zu sichern, zu einem sicheren Start ins erfolgreiche Leben.

Lernvoraussetzungen zu finden an der er erfolgreich lernen kann und auf das Leben vorbereitet wird.

Motto

„Interessen wecken, Talente entdecken und fördern“

Sowohl in der Schule, als auch im außerschulischen Bereich wollen wir jedem Kind Möglichkeiten anbieten, dass sich es individuell weiterentwickeln kann.

Tudásszerzés - kompetenciafejlesztés - értékorientáció.

Az általános iskolában munkánk középpontjában továbbra is a tanulóink felkészítése áll a továbbtanulásra, valamint a felkészítés az alapvető kompetenciák elsajátítására. Egy idegen nyelv, és a német nyelv magasfokú elsajátítása.

Az átmenetekre is nagy figyelmet fordítunk - az óvodából az iskolába, a negyedik évfolyamból az ötödik, évfolyamba, illetve az általános iskolából a középiskolába. Fontosnak tartjuk megtalálni a tanulás azon módjait, amelyekkel a tanulók sikerrel készülhetnek az életre.

Mottó

"Érdeklődés felkeltése, tehetségek felfedezése, támogatása"

Az iskolában és iskolán kívül is szeretnénk lehetőséget kínálni minden gyermek számára, hogy érdeklődésének megfelelően válasszon és fejlődjön.

A nemzetiségi oktatás egyik célja a nemzetiségi népcsoportokhoz tartozó gyermekek, tanulók jogegyenlőségének érvényesítése a közoktatási rendszerben.

A német nyelv tanulása, annak használata a magyarországi németek továbblépésének fontos feltétele. A nyelv a kultúra egy része. Az iskola feladata, hogy ehhez az alapokat biztosítsa.

A nyelvi-pedagógiai munka ma már sajnos nem számíthat a családok nyelvi támogatására, nem tudják biztosítani a tanulók számára a nyelvi környezetet. Ezért az iskolának olyan ismereteket kell nyújtania, mely lehetővé teszi a nyelv elsajátítását, használatát.

Az iskolában a nyelvet őseink anyanyelveként oktatjuk. Célunk a kétnyelvűségre törekvés, a nemzetiségi identitástudat erősítése. Fő feladatunk az anyanyelvű, anyanyelvi nevelés, oktatás biztosítása, az anyanyelvi kultúra átörökítése és fejlesztése.

A német nemzetiségi nyelv tanítása - ellentétben az idegen nyelv tanításával - az első osztályban kezdődik.

A nemzetiségi jogegyenlőség érvényesítésének legfontosabb eleme az esélyegyenlőség biztosítása.

4. Nemzetiségi oktatás környezete

- A nemzetiségi oktatás társadalmi lehetőségei átrendeződtek. A nemzetiségek lehetőségei számos érdekérvényesítő eszközzel bővültek.
- A nemzetiségi oktatás feladatai folyamatosan közösségi alapúak, és alapvetően nyelvi és kulturális természetűek.
- A nemzetiségi önkormányzatok oktatási kérdésekben egyetértési, véleményezési

jogaikat érvényesítik.

- A közoktatás általános szabályzói és a nemzetiségi oktatás speciális szabályzói együttesen teremtik meg a működés jogszabályi háttérét.
- Az intézmény működéséhez szükséges pénzügyi forrásokat az állam biztosítja.

5. A nemzetiségi oktatáshoz szorosan tartozó célok

- Nemzetiségi kultúra, nemzetiségi értékek (történelem megismerése)
- Nemzetiségi nyelv (anyanyelv) tanulása (őrzése)
- Hagyományok (megismerése) őrzése, ápolása, tisztelete
- Identitás tudat, önismeret, önfogadás
- Máság elfogadása
- Helyi hagyományok, népszokások
- Két nyelv-két kultúra
- Közösséghez kötődés
- Toleranciára nevelés
- Anyaország életének, kultúrájának megismerése
- Az anyanyelv megszerettetése
- Elődök, ősök tisztelete (gyökerek)
- Emberi jogok-állampolgári jogok
- Európai, egyetemes értékrend
- Nemzetiségi életmód
- Nem nemzetiségi tanulók toleranciára nevelése
- Hagyományok teremtése
- Nem nemzetiségi tanulók megismertetése a nemzetiség kultúrájával

6. Az iskola német nemzetiségi programja

Iskolánkban német nemzetiségi nyelvoktató és német nemzetiségi kétnyelvű oktatás folyik, az oktató-nevelő munka nyelve a magyar és a német. A német nemzetiségi nyelv tanulása fejlesztése a német nemzetiségi nyelv és irodalom, német népismeret, környezetismeret, ének, rajz, technika, matematika, természetismeret, földrajz, történelem, néptánc, osztályfőnöki tantárgyak keretében történik. A 24 illetve ennél nagyobb létszámú osztályok esetén a német nyelvoktatás csoportbontásban történik.

Helyi tanterv tartalmazza a német nemzetiségi nyelv és irodalom, valamint a német népismeret követelményrendszerét is. A tantervi témák felépítése és a szókinccs ciklikusan bővül, a nyelvtani egységek lineárisan és spirálisan épülnek egymásra.

A tanterv összefogja a különböző szinteket és felosztja évfolyamonként feladatokra. Előírja a minimális követelményeket, amelyek a továbbjutáshoz feltétlenül fontosak.

A témakörök éppúgy, mint a nyelvi célok a bővítendő szókinccsel és a nyelvtani ismeretekkel minden évfolyamon ciklikusan előfordulnak, és kibővülnek a feldolgozásban. A nemzetiség történelmét, szellemi, anyagi kultúráját a tanulók tájházak megtekintésével, nemzetiségi projektek, napok szervezésével, tudják a legjobban megismerni. Fontosnak tartjuk a projektoktatás keretében nemzetiségünk hagyományainak, szokásainak megismerését is.

A nemzetiségi jogok megismerése és gyakorlása egész nemzetiségi oktatásunkat átszövi. A német nemzetiségi nyelv és irodalom, a kétnyelvű szaktárgyak valamint a német népismeret tanításán kívül nagy hangsúlyt fektetünk a hagyományőrzésre és hagyományteremtésre, pedagógusaink továbbképzésére, pedagógiai alkotómunkára is.

Ez a következő programokban, feladatokban nyilvánul meg:

- Hagyománnyá vált a nemzetiségi-nap megrendezése, ahová meghívást kap az óvoda, a Német Kör, a Hagyományörző Kézimunkaszakkör is.
- Több éves múltra tekint vissza a német önkormányzat Pünkösdi fesztiválja, melyen

- tanulóink szerepelnek énekkel, tánccal, jelenetekkel.
- A fesztiválon való szereplésen kívül bemutatjuk nemzetiségi napokon készült kiállításainkat is.
  - A német nemzetiségi önkormányzat számos programjába vonja be iskolánk tanulóit (felolvasás német nyelvű szentmiséken, népviseletbe öltözés rendezvényeken, Betlehemállítás műsorában való szereplés).
  - Tanulóink részt vesznek német vers-és prózamondó versenyeken, nyelvjárásban is mondanak verseket, történeteket, német népdaléneklési versenyeken, német népzenei fesztiválokon
  - Több tanulóink tagja a környék településein működő német nemzetiségi táncsoportoknak és zenekaroknak (Szajk, Babarc, Borjád, Liptód, Nagynyárád, Szederkény, Pócsa, Mohács).
  - Jó kapcsolatot alakított ki iskolánk a településen működő német nemzetiségi óvodával.
  - Figyelemmel kísérjük az iskolánkba máshonnan járó tanulók településeinek német nemzetiségi rendezvényeit és látogatjuk azokat
  - Megtekintjük környező településeink nemzetiségi tájházait.
  - Német témájú vagy nyelvű színházi előadásokat látogatunk.
  - Iskolai ünnepeink műsorai kétnyelvűek.
  - Tanáraink rendszeresen vesznek részt hazai és külföldi német szakmai továbbképzéseken.

7. Célok és feladatok

- Felébresszük a tanulóban a német nyelvtanulás iránti kedvet.
- Megismerje és megőrizze ősei kultúráját.
- A tanuló mind szélesebb területen tudja használni a német (nemzetiségi) nyelvet a köznapi kommunikációs helyzetekben, ismerje meg a német nyelvterület országainak kultúráit, szokásait.
- Kiemelt hangsúlyt fektetünk a nép- és országismeret kérdéseire és a nemzetiségtudat erősítésére.
- Ezen óraszámban történő nyelvtanulás lehetőséget ad arra, hogy a legjobb tanulók a 8. évfolyam befejezése után DSD I. nyelvvizsgát tehessenek le.
- Célunk még továbbá, hogy a nyelvismeret segítse tanulóinkat a pályaválasztásban, továbbtanulásban, munkahely keresésében.
- A nyelv használatán keresztül új emberi kapcsolatokat tudjon létesíteni és ezáltal más országok népeit és kultúráját képes legyen értékelni (diáklevelezés, cserekapcsolatok).
- A nyelvtanulás során kifejlődő alapkészségek tegyék számára lehetővé nyelvtudása továbbfejlesztését és újabb nyelvek elsajátítását.
- Német gyermekjátékok, énekek, mondókák találós kérdések, mesék közvetítése, a népi kultúra ápolása
- A magyarországi németség történelme, múltja és jelene
- A német nyelvű irodalomból versek, énekek, prózarészletek megismertetése és a német nyelvterület országainak történelmi, gazdasági életének rövid ismerete.

8. Tárgyi és személyi feltételek

Az iskola rendelkezik a nemzetiségi nyelv tanításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az iskolai könyvtárban német-magyar, magyar-német szótár, a tanulók számára előírt kötelező irodalom, segédkönyvek, szemléltető eszközök, tankönyvek, megfelelő számban megtalálhatók.

A német nemzetiségi oktatáshoz szükséges személyi feltételek is adottak. A német programban tanító kollégák német nemzetiségi tanítói végzettséggel, német nyelv és irodalom tanári végzettséggel, német

nemzetiségi nyelvtanári végzettséggel rendelkeznek. A kétnyelvű szaktárgyak tanítására is képzett tanáraink vannak. Jelentkezők esetén Nürnbergi egyetemisták, Freiwillige, német szaktanár ill. nemzetiségi pedagógusképzésben tanuló egyetemisták részvételével a német nyelv tanítását erősítjük.

9. Partnerkapcsolatok

- Az intézmény fenntartójával és működtetőjével:
Bólyi Német Önkormányzat Bóly Erzsébet tér 1.
  - A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivattal:
Bólyi Közös Önkormányzati Hivatal Bóly, Rákóczi Ferenc u. 3.
  - Baranyai Pedagógiai Szakszolgálatok és Szakmai Szolgáltatások Központja 7626 Pécs Egyetem u. 2.
  - POK Pécs és Nemzetiségi POK Budapest
  - Magyarországi Német Pedagógiai Intézet
  - Baranya Megyei Német Önkormányzat
  - Baranyai Német Önkormányzatok Szövetsége
  - Magyarországi Németek Országos Önkormányzata
  - A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel:
    - Bólyi Óvoda és Bölcsőde Bóly, Hősök tere 3.
    - Mohácsi Tankerületi Központ
  - A területileg illetékes nevelési tanácsadóval: Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Bólyi Tagintézménye 7754 Bóly, Rákóczi u. 8.
2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:
- Az iskolát támogató Bóly Város Általános Iskolai Oktatásáért Közalapítvány, Bóly és térsége Zeneoktatásáért Közalapítvány alapítványok kuratóriumával.
  - Az alábbi közművelődési intézményekkel:
    - Erzsébet Vigadó, Városi Könyvtár és Közétkeztetési Intézmény Bóly, Erzsébet tér 1.
    - Tourinform Iroda Bóly, Erzsébet tér 1.
    - Helytörténeti Múzeum Bóly, Széchenyi tér 10.
    - Ifjúsági Ház Bóly, Batthyányi tér
  - Az alábbi társadalmi egyesületekkel:
    - Bólyi Kulturális Egyesület Bóly, Ady Endre u. 21.
    - Kolping Egyesület Bóly, Hősök tere 10.
  - Az alábbi termelő, gazdálkodó szervezetekkel, vállalkozásokkal:
    - Bólyi Vállalkozók Egyesülete Bóly, Hősök tere 14/a
    - Bóly Parkváros Egyesület, Bóly, Hősök tere 9.
  - Az alábbi gyermek- illetve ifjúsági szervezetekkel:
    - Bólyi Ifjúsági Egyesület, Bóly, Hősök tere
  - Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:
    - Római Katolikus Egyházközség Bóly, Hősök tere 10.
    - Református Egyházközség Bóly, Szabadság u. 9.
    - Hit Gyülekezete
    - Evangélikus Egyház
3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn az Egészségügyi Centrum Bóly, Szabadság u. 1/b illetékes egészségügyi dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok

eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn:

- a Bólyi Gyermekjóléti Szolgálat Bóly, Nyárádi u. 2.
- Bólyi Járási Gyámhivatal Bóly, Rákóczi u. 3.
- Családok Átmeneti Otthona Bóly, Park u. 86.

A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató és az igazgatóhelyettesek a felelősek.

Iskolánknak kiemelten jó kapcsolata van:

- a Baranyai Német Önkormányzatok Szövetségével,
- a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatával,
- a Magyarországi Német Pedagógiai és Módszertani Központtal,
- a Goethe Intézettel,
- a Deutsche Bühne Szekszárdi német színházzal,
- a bólyi Német Körrel,
- a német kulturális csoportokkal,
- a nemzetiségi óvodával,
- az iskolánkba más településről járó tanulók német önkormányzataival,
- több magyarországi német nemzetiségi iskolával.
- Bólyi Sportegyesület,
- Kozármisleny SE,
- Ratgeber Akadémia.

10. Külföldi kapcsolataink

- A sziléziai (Lengyelország) Lasowice Wielkie iskolájával,
- Heroldsberg (Németország) iskolájával.

11. Továbbtanulás

Az általános iskolai német nemzetiségi és kétnyelvű képzés erősen meghatározza tanulóink iskolaválasztását. Nagy számban választják továbbtanuláskor a nemzetiségi középiskolákat, a német nyelvet.

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata fenntartásában levő pécsi Koch Valéria Iskolaközponttal együttműködési megállapodást kötöttünk 2011 novemberében.

Az együttműködési megállapodás tárgya:

A német nemzetiségi oktatásban és nevelésben részesülő általános iskolai tanulók számára a német nemzetiségi képzés folytonosságának biztosítása és szakmai kapcsolattartás.

Az együttműködés célja:

- Hálózatépítés a német nemzetiségi szakmai munka színvonalának emelése érdekében az általános iskolák és az Iskolaközpont között
- A német nemzetiségi általános iskolákban tanuló és gimnáziumba készülő diákok ne lépjenek ki érettségi előtt a német nemzetiségi oktatás és nevelés rendszeréből.

12. A német, német népismeret és a kétnyelvű tantárgyak értékelése, osztályozása, dokumentációja

A kétnyelvű osztályok kétnyelvű bizonyítványt kapnak. A kétnyelvű osztályok a tantárgyak 50%-t németül dokumentálják. A nyelvoktató osztályokban magyar nyelvű bizonyítványt kapnak. A haladási

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
 PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
 Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
 OM027294

naplóban a nyelvoktató osztályok a német irodalom, valamint a népismeret órákat a nemzetiség nyelvén, azaz németül írják.

Első osztályban és a 2. osztály első félévében a tanulókat szövegesen értékeljük német nyelv és irodalomból (Deutsche Sprache und Literatur), német népismeretből(Deutsche Volkskunde) és a kétnyelvű tantárgyakból.

Kétnyelvű órák: Deutsche Sprache und Literatur, Mathematik, Umweltkunde-Erdkunde, Gesang-Musik, Körpererziehung und Sport, Volkskunde, Biologie-Gesundheitskunde, Geschichte, Naturkunde, Gheographie, Tanz und- Bewegung (német táncok).

Második osztály második félévétől a német népismeret tárgyat osztályozzuk. A kétnyelvű tantárgyak német és magyar osztályzatai egyenértékűek.

TANTÁRGYAK	<i>SCHULFÄCHER</i>
Magatartás	<i>Betragen</i>
Szorgalom	<i>Fleiß</i>
Német nyelv és irodalom	<i>Deutsche nat. Sprache und Literatur</i>
Magyar nyelv	<i>Ungarische Sparache</i>
Magyar irodalom	<i>Ungarische Literatur</i>
Matematika	<i>Mathematik</i>
Erkölcstan/ Hit -és erkölcsan	<i>Ethik / Religion und Ethik</i>
Környezetismeret	<i>Umweltkunde</i>
Ének-zene	<i>Gesang -Musik</i>
Vizuális kultúra	<i>Visuelle Kultur</i>
Technika, életvitel és gyakorlat	<i>Technik, Lebensführung und Praxis</i>
Testnevelés	<i>Körperziehung und Sport</i>
Népismeret	<i>Volkskunde</i>
Történelem	<i>Geschichte</i>
Természetismeret	<i>Naturkunde</i>

Biológia-egészségtan	<i>Biologie-Gesundheitskunde</i>
Fizika	<i>Physik</i>
Kémia	<i>Chemie</i>
Földrajz	<i>Geographie</i>
Dráma és tánc / Hon és népismeret	<i>Drama und Tanz / Heimat und Volkskunde</i>
Informatika	<i>Informatik</i>
Tánc és mozgás	<i>Tanz und Bewegung</i>
Hon-és népismeret	<i>Heimat -und Volkskunde</i>
Természettudommányi gyakorlatok	<i>Naturwissenschaftliche Praktiken</i>
Mozgókép- és médiaismeret	<i>Filmkultur und Medien</i>
Egészségtan	<i>Gesundheitskunde</i>

Nyelvoktató osztályokban- Német nyelv és irodalom- Deutsche Sprache und Literatur röv.: Deutsch
 Német népismeret- Deutsche Volkskunde röv.: Volkskunde

A német nyelvű záradékokat, érdemjegy elnevezéseket, pótlap beírásokat az intézmény “Íratkezelési szabályzata” részletesen tartalmazza.

13. Pályázati rendszerünk

Iskolánk közösen s német önkormányzattal számos pályázatot nyújt be nemzetiségi programjainak megvalósítása érdekében.

- Bólyi Német Önkormányzat
- Baranya Megyei Német Önkormányzat
- Baranyai Német Önkormányzatok Szövetsége
- Német Belügyminisztérium
- Települési önkormányzat
- EMMI, Miniszterelnökség, Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

III/4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elve, a tankönyvellátás rendje

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól tanítható a helyi tantervben meghatározott tantárgyak tanítására rendelkezésre álló órakeretben;
- a taneszköz segítségével a kerettantervben megadott fogalomrendszer jól megtanulható, elsajátítható legyen;
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;
- a taneszköz nyújtson segítséget a megfelelő tantárgyi szemlélet kialakításához, ábra anyagával támogassa, segítse a tanári demonstrációs kísérletek és a tanulói szemléltetések megértését, rögzítését.

Előnyben kell részesítenünk azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

III/5. A tankönyvellátás rendje

A tankönyvek nyilvántartásba vétele

Az állam által térítésmentesen biztosított tankönyvek –a munkafüzetek és az 1-2. évfolyamos tanulók tankönyveinek kivételével -,továbbá a pedagógus-kézikönyvek az iskola könyvtár tankönyvtárába kerülnek, kezelésük a könyvtári állománytól elkülönítve történik. A tartós tankönyvekbe belekerül az iskola pecsétje, valamint a beszerzés éve.

A tankönyvek kölcsönzésének rendje

A tanulók a könyvek kölcsönzésének rendjéről a könyvek átvételekor részletes tájékoztatót kapnak. A tanulók a tanév során használt tankönyveket és segédkönyveket szeptemberben a tankönyvfelelőstől kapják meg, majd aláírásukkal igazolják a könyvek átvételét. A könyvtári kölcsönzés egy tanévre szól. A szülők vagy gondviselők az iskola honlapján tájékozódhatnak a tankönyvek használatára és visszaadására, illetve a kártérítési felelősségre vonatkozóan.

A tankönyvellátás helyi rendje

A tanév végén a tanulóknak le kell adni tankönyveiket, amelyek a tankönyvtárba kerülnek. Az osztályfőnökök és a tankönyvfelelősök a leadáskor ellenőrzik a tankönyvek állapotát, azok elhasználódásának mértékét.

A kártérítés rendje

A tanuló köteles a kölcsönzött tankönyveket megőrizni és rendeltetésszerűen használni. A tanuló szülője, gondviselője köteles a kölcsönzött tankönyv elvesztéséből, megrongálásából származó kárt az iskolának megtéríteni. Abban az esetben, ha az elhasználódás mértéke a megengedettnél indokolatlanul

nagyobb, a tanulónak a tankönyv átvételekor érvényes vételárának megfelelő hányadát kell kifizetnie.

Az elhasználódás mértéke

- az első év végére legfeljebb 25 %-os
- a második év végére legfeljebb 50 %-os
- a harmadik év végére legfeljebb 75 %-os
- a negyedik év végére 100 %-os lehet

Az ingyenes tankönyvellátást iskolánk

- tankönyvkölcsönzéssel,
- az állami normatíva felhasználásával biztosítja.

A tankönyvellátás feladatai

feladat	határidő	felelős(ök)
a tankönyvrendelés elkészítése - a szakmai munkaközösségek - az SZM véleményének beszerzése	március 16.	tankönyvfelelős, munkaközösség- vezetők, osztályfőnökök
a tankönyvrendelés módosítása	június 30.	tankönyvfelelős
a kölcsönzött tankönyvek begyűjtése	június 1. fele	szaktanárok
a kiszállított tankönyvek átvétele	augusztus	tankönyvfelelős
a tankönyvek kiosztása	szeptember 1. hete	tankönyvfelelős, osztályfőnökök
pótrendelés	szeptember 15.	tankönyvfelelős

A tankönyvellátásban közreműködők feladatai:

Az **igazgató** felelős

- a tankönyvellátás megszervezéséért,
- a tankönyvellátás helyi rendjének kialakításáért
- a tankönyvfelelős megbízásáért
- az illetékes szervezetek véleményének beszerzéséért.

A tankönyvfelelős/ A könyvtáros

- kapcsolatot tart a tankönyvellátás megszervezésében résztvevő személyekkel (igazgató, osztályfőnökök, munkaközösség-vezetők, szaktanárok, szülők) és a KELLO-val,
- lebonyolítja a tankönyvrendelést, pótrendelést, visszarúz
- átveszi és kiosztja a tankönyveket.

A tartós tankönyveket a tankönyvfelelős a többi könyvtári állománytól elkülönítve kezeli, átvételi elismervényét összegyűjti és megőrzi.

A tankönyvfelelős /A könyvtáros

- bevételezi az állam által ingyenesen biztosított 1-8. osztályos tankönyveket,
- gondoskodik a tankönyvek kikölcsönzéséről és év végi begyűjtéséről.
- egyéb tevékenységét az SZMSZ részletesen tartalmazza.

A munkaközösség-vezetők

- szakmai szempontból koordinálják a tankönyvek kiválasztását:
- előnyben részesítik a tartós tankönyveket,
- szorgalmazzák egységes tankönyvcsaládok használatát,
- évfolyamonként összesítik és továbbítják a megrendelni kívánt tankönyveket.

Az osztályfőnökök

- részt vesznek a tankönyvek kiosztásában.

A szaktanárok

- a munkaközösséggel egyeztetve kiválasztják az általuk tanított osztályok számára a megrendelni kívánt tankönyvet.
- részt vesznek a tanév végén a kölcsönzött könyvek begyűjtésében.

III/6. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

A tanulók értékelése:

A magatartás, szorgalom és tanulmányi előmenetel értékelésének alapjait a nemzeti köznevelésről szóló [2011. évi CXCV. törvény \(Nkt.\) 54.§-a](#) írja le.

A hivatalos intézményi záradékok az iratkezelési szabályzatban részletesen magyar és német nyelven megtalálhatók. A pedagógiai program kiegészítésének minősülő szabályzat. Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor a következő szöveges minősítést alkalmazzuk:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Az 1. évfolyam első félévében a szülők felé a tanulók minősítése pontértékkal, százalékkal, írásbeli szöveges értékeléssel, és szóbeli tájékoztatással történik /fogadóóra, eseti megbeszélés/.

A 2. évfolyam első félévében a tanulók teljesítményét 1, 2, 3, 4, 5 érdemjeggyel, félévi értesítőben szöveges értékeléssel minősítjük. A szülők felé rendszeresebb, átláthatóbb ellenőrzést és visszajelzést erősíti a százalékos tájékoztatás is. 2. év végétől 1, 2, 3, 4, 5 érdemjeggyel minősítünk.

Az osztályzat összefoglaló képet ad a tanuló összteljesítményéről a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelmények tükrében. A 2. évfolyam végétől a 8. évfolyam végéig a félévi és év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni munkája alapján határozzuk meg. Az érdemjegyek és osztályzatok meghatározására az 5 fokozatú skálát alkalmazzuk.:

JELES- 5 - ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, ismeri és érti, tudja a tananyagot alkalmazni és képes önállóan, összefüggően beszélni és kérdezni.

JÓ- 4 - ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, többször szorul javításra, apró bizonytalanságai vannak, a megtanultakat kisebb hibával alkalmazza.

KÖZEPES- 3 - ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, többször szorul javításra, ismeretei felszínesek, önállóan beszélni, dolgozni kevésbé tud, segítséggel képes feladatokat megoldani.

ELEGSÉGES- 2 - ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz eleget, de a

továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik, egyszavas válaszokat ad, fogalmakat nem ért, gyakran képtelen az önálló munkára.

ELÉGTELEN-1 - ha a tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni, a minimumot sem tudja teljesíteni.

Az Nkt. 54.§ (2)-(4) szerint tantárgyi dicséretet a megjegyzés rovatban feltüntetni.

Szülői kérésre 4. osztálytól a nyelvoktató programban (a és b osztályok) az angol nyelv idegen nyelvként értékelhető. A szülő az intézmény által kiadott formanyomtatványon jelezheti igényét az angol nyelv érdemjeggyel történő értékeléséhez.

A tanulók által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetben vagy az e-naplón keresztül.

A magatartás és szorgalom értékelése

Az első évfolyamon valamint a második évfolyam első félévében a szöveges értékelés a következő:

A magatartás lehet: PÉLDÁS, JÓ, VÁLTOZÓ, ROSSZ

A szorgalom lehet: PÉLDÁS, JÓ, VÁLTOZÓ, HANYAG

A 2. évfolyam második félévétől év közben érdemjeggyel osztályozzuk a magatartás és szorgalom tárgyat, év végén a szöveges kifejezéseket alkalmazzuk.

Az írásos fegyelmező intézkedéseket az e-napló megjegyzés rovatában vezetjük.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- ismeretek és készségek elsajátítási szintjére
- fejlődésére a korábbi teljesítményéhez képest
- tanórai, tanórán kívüli magatartására
- szorgalomra és felkészülésre, feladatvállalásra, végzésre
- A tanév elején vagy a tanév során vállalt feladatok teljesítése

A magatartás és szorgalom értékelését a házirend szabályozza.

A számonkérések, beszámoltatások módjai:

Írásbeli:

- Tanév eleji diagnosztikus felmérések / csak százalékoljuk/
- Tanév közbeni formatív mérések
- Tematikus tudáspróbák
- Szódogozatok
- Tollbamondások
- Gyűjtőmunka
- Tantervi követelmények teljesítéséről félévkor és év végén minősítő felmérés

Szóbeli számonkérések:

- az előző órákon szerzett ismeretek ellenőrzése céljából felelés,
- kiselőadás.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a szaktanácsadó a szóbeli számonkérést részesíti előnyben, ezt alkalmazzuk az írásbeli számonkérés mellett.

Az értékelés módjai:

1. SZÓBELI FELELET ESETÉN:

Az előző tanítási órán feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló feleletek és kérdésekre adott válasz alapján - értékelhető szóban és jeggyel, 1. és 2. évfolyamon a tanító által használt szimbólummal /piros pont, nyomda/.

2. ÍRÁSBELI MUNKÁK ÉRTÉKELÉSE:

Az írásbeli számonkéréskor / főként a témazáró nagydolgozatnál / pontértékkel és százalékkal állapítjuk meg a teljesítményt.

Iskolánk **elfogadott százaléértékei** a következők:

0 - 39%	elégtelen	1
40 - 57%	elégséges	2
58 - 75%	közepes	3
76 - 90%	jó	4
91 - 100%	jeles	5

Természetesen az írásbeli számonkérések milyensége, célja / tájékoztató, diagnosztizáló, minimum vagy maximum követelményt mérő, kisdolgozat stb./ meghatározhatja az ettől a százaléértéktől való eltérést, melyet a pedagógus határoz meg.

Félévente minimum három jegynek szerepelni kell a heti egy órás tantárgyak esetén is az e-naplóban. Félévkor és év végén az év közben kapott osztályzatok átlaga adja az érdemjegyet. Ügyelünk arra, hogy a bukásra álló ill. sokat rontott tanulónak a félév utolsó két hónapjában több lehetősége legyen a javításra, erről a szülőt tájékoztatjuk. Az első félév teljesítménye beszámít az év végi osztályzatba, figyelembe véve az előmenetel tendencijellegét. Az e-napló átlaga alapján a pedagógus a 4 és 6 tized között szabadon dönthet az érdemjegyről. Az elégséges osztályzat eléréséhez a tanuló éves átlagának el kell érnie az 1,7 tizedes átlagot.

Az első évfolyam szöveges értékeléssel halad tovább. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló. A törzslapot ki kell állítani. A sikeresen elvégzett első évfolyam megismétlésének engedélyezését az igazgató határozatba foglalja.

Amennyiben az első évfolyamos tanuló „felzárkóztatásra szorul” szöveges minősítést kap, az még nem jelent egyértelműen évismétlést. A nevelőtestület az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján határoz arról, hogy a tanuló számára az évismétlés szükséges, azaz nem teljesítette az első évfolyam követelményeit, vagy folytathatja tanulmányait a 2. évfolyamon felzárkóztatás mellett. Amennyiben a tanuló nem teljesítette az első évfolyam követelményeit, úgy az évfolyamot meg kell ismételnie. Ebben az esetben a sikertelenül elvégzett évfolyamról is kiállításra kerül a bizonyítvány a megfelelő záradékkal.

A házi feladat a tanórai tananyaghoz kapcsolódik ismétlés, gyakorlás céljából. A házi feladatok gyakoriságát, mennyiségét a szaktanár határozza meg az életkori sajátosságok és az osztályok terhelhetőségét figyelembe véve.

Az értékelésre vonatkozó kiegészítéseket a házirend tartalmazza.

Az SNI-s tanulók értékelése:

Amennyiben a szakértői vélemény az alábbi megállapítást teszi - **szóbeli számonkérés előtérbe helyezése** - ez esetben a szaktanár az írásbeli beszámoltatás mellett a szóbeli számonkérést alkalmazza, és második évfolyam félévétől osztályzattal /1- 5-ig/ minősíti.

Amennyiben a szakértői vélemény az alábbi megállapítást teszi - **a tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés** - ez esetben az adott tantárgyon belül az érintett tantárgyrész nem kerül minősítésre.

Amennyiben a szakvélemény az alábbi megállapítást teszi - **tantárgy minősítése alóli mentesítés** - a tanulót évközben érdemjeggyel értékeljük, de sem félévkor, sem év végén nem minősítjük osztályzattal.

A szöveges értékelés tartalmazza, hogy a szakvéleményben javasolt fejlesztés hogyan valósult meg.

A szóbeli és írásbeli számonkérések érdemjegyei /elsőben százalékértékek és szimbólumok/ a haladási e-naplóba és a tájékoztató füzetbe kerülnek beírásra. A témazáró mérések érdemjegyeit az e-naplóba piros színnel írjuk.

A javítóvizsgák szabályai és a magasabb osztályba lépés feltételei

Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz. Az első évfolyam szöveges értékeléssel halad tovább. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló. A törzslapot ki kell állítani. A sikeresen elvégzett első évfolyam megismétlésének engedélyezését az igazgató határozatba foglalja.

Amennyiben az első évfolyamos tanuló „felzárkóztatásra szorul” szöveges minősítést kap, az még nem jelent egyértelműen évismétlést. A nevelőtestület az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján határoz arról, hogy a tanuló számára az évismétlés szükséges, azaz nem teljesítette az első évfolyam követelményeit, vagy folytathatja tanulmányait a 2. évfolyamon felzárkóztatás mellett. Amennyiben a tanuló nem teljesítette az első évfolyam követelményeit, úgy az évfolyamot meg kell ismételnie. Ebben az esetben a sikertelenül elvégzett évfolyamról is kiállításra kerül a bizonyítvány a megfelelő záradékkal.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon tanév végén egy, vagy kettő tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon a tanév végén három, vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles, illetve tantestület egyéni elbírálás alapján engedélyezheti több tárgyból a javítóvizsgát.

A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- magántanuló volt.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy

a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két héttel,
- javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor),
- magántanuló esetén 2 hónappal a vizsgák előtt közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

A követelmények elfogadásáról a nevelőtestület dönt.

A tanulmányok alatti vizsgákon a javítóvizsgára kötelezett tantárgyakból kell írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak.

Ha a tanuló jegyei alapján osztályozható, osztályozó vizsgát nem kell tennie. Egyéb esetben valamennyi tantárgyból kötelees vizsgát tennie.

Osztályozó vizsga esetén írásbeli, szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészeket kell tenniük a tanulóknak.

írásbeli	szóbeli	gyakorlati
<ul style="list-style-type: none"> • Magyar nyelv • Magyar irodalom • Matematika 	<ul style="list-style-type: none"> • Magyar nyelv • Magyar irodalom • Matematika 	<ul style="list-style-type: none"> • nincs
<ul style="list-style-type: none"> • Német nemzetiségi nyelv • Német népismeret(alsóban nincs) 	<ul style="list-style-type: none"> • Német nemzetiségi nyelv • Német népismeret 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Testnevelés-csak gyakorlati</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Angol • Kémia 	<ul style="list-style-type: none"> • Angol • Kémia 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ének-csak gyakorlati</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Történelem • Fizika 	<ul style="list-style-type: none"> • Történelem • Fizika • Informatika 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Informatika-gyakorlati</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Biológia • Földrajz • Hittan (alsóban szóbeli) 	<ul style="list-style-type: none"> • Biológia • Földrajz 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rajz- csak gyakorlati</i>
felkészülési idő javítóvizsgára		
javítóvizsga ideje/szükség esetén		
osztályozó vizsga lezárása		

A tanulónak joga van írásbeli szülői kérésre általános iskolai tanulmányai folyamán egyszer programot váltani és áthelyezését kérni írásbeli indoklással iskolánk egy másik programjába (Nyelvoktatóból kétnyelvűbe, illetve kétnyelvűből nyelvoktatóba.). Indokolt esetben a szülő kérésére, a nevelő / a nevelőtestület javaslatára az igazgató dönt.

III/7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

1. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Felmentést kizárólag a versenyengedéllyel rendelkező tanulók kaphatnak heti két testnevelés óra alól, ha az edzés igazolása mellett az érintett testnevelés órát közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi, azaz, ha a kiváltandó testnevelés óra az adott tanítási napon az első, az utolsó, vagy az utolsó kettő tanítási órában van, így a tanuló korábbi távozása, vagy későbbi érkezése más tanórától való hiányzást nem okoz.
2. Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
3. A testnevelés órákon az értékelés alapvető célja a gyermek egészséges életmódjának fejlesztése, önbizalmának gyarapítása, a sporthoz fűződő pozitív attitűdbázisának kialakítása. Figyelembe kell venni a gyermek egyéni képességét, motiváltságát, fejlődési folyamatát. A tanult mozgásformákat legyen képes alkalmazni új, megváltozott helyzetekben, társas és csoportos viszonylatokban. A kezdetektől nagy hangsúlyt kell fektetni a megjelenítésre, a végrehajtás minőségére, mert ezek kinyilvánítása kiváltja és fokozza a testnevelés iránti érdeklődést. A tanulók mozgáshoz fűződő pozitív attitűdjének kialakítása érdekében az értékelés alapja a természetes mozgáskészségek és a sportági jellegű előkészítő mozgásformák kivitelezésének színvonala, valamint a motoros képességek területén a tanuló önmagához mért fejlődése. Az alsó tagozatos diákok életkori sajátosságához igazított pedagógiai eljárások egyik legfontosabb eleme a pozitív tanulási légkört kialakító fejlesztő-formáló értékelés. A pszichomotoros teljesítmény az érzelmi-akarati tényezőkkel koherens egységet alkotva képezi a minősítés alapját. Az értékelésre vonatkozó kiegészítéseket a házirend tartalmazza.

4. Ennek alapján
  - az iskola minden osztályban megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében:
    - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel – 4 óra,
    - nemzetiségi néptáncal – 1 óra,
    - az iskola biztosítja a gyógytestnevelésen való részvételt.

III/8. A tanulók fizikai állapotának mérése

A 2014/2015-ös tanévtől került bevezetésre (országosan) az új NETFIT mérés (lásd: www.netfit.hu), amit a 4. évfolyamon megismertetünk a tanulókkal.

III/9. Választható tantárgyak, foglalkozások

A tanuló a tanulói jogviszony létesítésekor (beiratkozás) dönt a helyi tantervben meghatározott szabadon

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
OM027294

választható tantárgyak, az intézmény által meghirdetett programok választásáról . A döntést írásban, szülői beleegyezéssel kell leadni. E választását a tanuló csak az igazgató engedélyével módosíthatja. 14 éven aluli tanuló esetében a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja.

A jogszabályok évfolyamonként meghatározzák a tanulók érdekében a kötelező tanórai foglalkozások felső határát, ugyanakkor lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanuló magára nézve kötelezőként a fentieket meghaladó számú órát vállaljon.

- Tehetséggondozás, (magyar, matematika, természettudomány, angol nyelv, DSD I., sportkör, drámaszakkör, ökoszakkör, „Konyhatündér” szakkör, informatika stb.),
- felzárkóztatás¹¹,
- Hittan vagy erkölcsstan,
- angol 4. évfolyamtól választható a nyelvoktató osztályokban,
- művészeti foglalkozások (zene- és képzőművészet).

Tájékoztató levelet, valamint nyilatkozatot küldünk a szülőknek a következő tanévben választható tevékenységekről.

---

¹¹ Ha a pedagógus jelzi a tanulónak a felzárkóztatás szükségességét, akkor az kötelező.

IV. MŰVÉSZETI ISKOLA

1. BEVEZETŐ

A művészet alapvető emberi szükséglet, a művészi alkotás pedig az ember legősibb kifejezési módja. A művészet köznevelésben betöltött szerepe nem önmagáért való, feladata egyensúlyt teremteni az értelmi-érzelmi intelligencia fejlesztésében.

A tanuló belső világának érzelmi gazdagsága pozitívan hat a gondolkodás, a kreativitás, az emlékezőtehetség képességeire. A művészetoktatás a NAT nélkülözhetetlen része, a transzfer hatás következtében tartalmi alkotóeleme lehet minden tantárgy eredményes tanításának.

A német nemzetiségi művészeti nevelés önálló tantárgyként a zeneművészeti kultúra, illetve a képzőművészet oktatásában valósul meg. A tanórai keretek között, mindenki számára elérhető művészeti nevelés célja olyan képességek fejlesztése, melyek elősegíthetik a harmonikus társadalmi együttélést, azaz a művészeti tantárgyak a művészet eszközeit a személyiség egészének fejlesztése érdekében használják fel.

A művészeti tanóra egyrészt keretet biztosít a művészet különböző területeinek megismerésén keresztül az érdeklődés felkeltésére, az esztétikai alapfogalmak elsajátítására, ízlésformálásra, másrészt a mérlegelő gondolkodás és a minőségi alkotómunka iránti igény kialakítására.

A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos része, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás, érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzetet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik, ami vitathatatlanul az önépítő és önszabályozó egyén és közösség egyik alappillére.

A NAT alapelvei alapján a képzőművészeti ág tantárgyainak gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző- szintetizáló gondolkodás egységében értelmezhető, ebben a tekintetben a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkája elengedhetetlenül fontos.

A képzőművészeti oktatás fontos célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetük tudatos alakításában. Emellett nagyon fontos cél, hogy a tanulók tudatosítsák saját gyökereiket, megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze.

Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkék legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

1.1. Az alapfokú művészeti iskola története

Az alapfokú művészetoktatás 1995-ben indult el Bólyban a Bólyi Általános Iskola integrált részeként. Az azóta már várossá nyilvánított, rohamosan fejlődő, polgáriasodó 900 éves település jelentős kulturális hagyományokkal rendelkezik, mely hagyományok meghatározó jellemzője a zene szeretete volt. (Énekkarok, felnőtt majd ifjúsági fúvószenekar.)

Bóly és vonzáskörzetében nem volt mód a szervezett zeneoktatásban való részvételre. A legközelebbi lehetőség Mohács vagy Pécs, valamint a magánúton történő zenetanulás volt.

A több mint 20 éve alakult fúvószenekar szakmai segítése a zeneiskola alapításának egyik meghatározó motívuma volt, de az eltelt négy év alatt a fúvós hangszereken kívül más hangszerek tanulásának igénye is erősen jelentkezett.

A művészeti iskolát Ütő Mária zongoratanár és Kovács Árpád Jeney-díjas tanár indította el.

A zeneiskola átlaglétszáma 130 fő a képzőművészeti tagozat kb. 30 fővel működik. Az intézmény

növendékei az elméleti képzés mellett 12 hangszer közül választhatnak. Az egyéni képzés mellett a fúvószenekar; harmonika együttes; gitár kamaraegyüttes; fuvola együttes; rézfúvós kamaracsoport biztosítja a növendékek szakmai fejlődését. A zenekar és a harmonika együttes német nemzetiségi zenét is ápol.

A tanárok közül többen részt vesznek hivatásos és amatőr együttesek zenei munkájában.

Hangverseny-életünkre a rendszeresség jellemző, óvodai hangversenyeinken túlmenően sikeresek az Erzsébet Vigadóbeli hangversenyeink. Az egész régió érdeklődésére tart számot karácsonyi hangversenyünk és az Alapítvány rendszeres évi koncertje. Tevékenyen részt veszünk a város és vonzaskörzete kulturális életében. Az egyházi hangversenyeken, társadalmi eseményeken, kiállításokon rendszeresen szerepelnek növendékeink.

Bóly város zenei hírnevét növeli és a város kulturális életét teszi színössé a bólyi Fuvolás Tábor. A tábor (egyedülállóan az országban) a zeneiskolás korú legjobb fuvolás növendékek számára teremt lehetőséget, élménynyújtó szakmai fejlődésre.

Együtteseink Európa több országába is ellátogattak. A fúvószenekar sikeresen szerepelt Németországban, Ukrajnában, Luxemburgban, Erdélyben és Szlovákiában.

A harmonika együttes Németországban, Svédországban és Szlovákiában adott sikeres koncerteket. A harmonikások kiváló játékkal sikeresen pályáztak a Belfort-ban (Franciaország) megrendezendő nemzetközi fesztiválra.

Intézményünk neve 2004-ben Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményre változott, a 2005-ös tanévtől képzőművészeti tagozattal bővült, 2007-ben kiválóra minősült.

Munkánkban kiemelt szerepet kap a tehetséggondozás, „B” tagozaton tanuló növendékeink a találkozók és versenyeken kiemelkedő eredményeket érnek el. Nagy örömünkre több volt növendékünk már végzett zenetanár.

Kiemelkedő feladatunk a német nemzetiségi zene- és képzőművészeti oktatás és nevelés.

Az Alapfokú Művészeti Iskolába Bóly és környékéről számos településről járnak zenét tanulni a diákok.

Ezek a települések: Bóly, Borjád, Nagynyárad, Szajk, Szederkény, Pócsa, Lippó, Töttös, Versend.

2013/2014-es tanévben a művészeti iskola Szederkényben beindította zenei tagozatát.

1.2. Az iskola eredményei

1995-től megyei, regionális, országos és nemzetközi fórumokon számos növendék ért el helyezést.

1.2.1. Hazai versenyek és fesztiválok

Az alábbi hazai versenyek és fesztiválok rendszeres résztvevői tanulóink:

Fuvola

- Jeney Országos Fuvolaverseny	- Kaposvár
- Megyei Fuvolás Találkozó	- Bóly
- Országos Fuvoladuó és Kisegyüttes Verseny	- Balassagyarmat
- Regionális Fafúvós Verseny	- Kaposvár
- Nemzetközi Fuvoladuó Verseny	- Balassagyarmat
- Területi Kamaratalálkozó	- Baja
- Csupor László Regionális Fuvolás Verseny	- Kaposvár
- Apró Fúvósok Találkozója	- Dombóvár

Harmonika

- Országos Verseny	- Kecel
- Megyei Találkozó	- Komló
- Országos Verseny	- Budapest

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
OM027294

- Paksi Harmonika Fesztivál - Paks
- Megyei Találkozó - Szigetvár
- Megyei Továbbképzős Találkozó - Pécs
- Országos Verseny Válogató - Érd
- Különleges Hangszerek Találkozója - Kozármisleny
- Nemzetközi Harmonikaverseny - Szeged

Rézfúvó

- Országos Zeneiskolai Mélyrézfúvós Verseny - Kiskunfélegyháza
- Megyei Zeneiskolai Klarinét és Trombitaszakos
Növendékek Találkozója - Szentlőrinc
- Baranya Megyei Kürt és Mélyrézfúvós Verseny - Komló
- Megyei Kürt és Mélyrézfúvós Verseny - Mohács
- Baranya Megyei Továbbképzős Verseny - Pécs
- Baranya Megyei Rézfúvós Találkozó - Vásárosdombó

Fúvószenekar

- Baranya Megyei Fúvószenekarok Találkozója - Görcsönydoboka
- Baranya Megyei Fúvószenekarok Találkozója - Pécsvárad
- Nemzetközi Zenei Verseny - Veszprém
- Aranykagyló Fesztivál - Siófok
- Német Nemzetiségi Fúvószenekarok Találkozója - Pécsvárad
- Európa Kulturális Fővárosa Nemzetközi Verseny - Pécs

Gitár

- Megyei Gitár és Magánének Találkozó - Pécs
- Baranya Megyei Továbbképzős Találkozó - Pécs
- Országos Gitárverseny - Vác
- Megyei Gitár és Magánének Találkozó - Szigetvár
- Regionális Gitárverseny - Szekszárd
- Regionális Kamarazenei Verseny - Szombathely

Klarinét

- Baranya Megyei Klarinétos Találkozó - Mohács
- Baranya Megyei Klarinétos Találkozó - Pécsvárad
- Országos Továbbképzős Találkozó - Szentendre
- Regionális Fafúvós Verseny - Kaposvár
- Országos Alba Regia Kamarazenei Verseny - Székesfehérvár
- Baranya Megyei Továbbképzős Találkozó - Pécs
- Országos Zeneiskolai Verseny - Budapest

Furulya

- Furulya, Harmonika Találkozó - Szigetvár
- Országos Czidra László Furulyaverseny - Budapest

Zongora

- Megyei Zongora Négykezes Találkozó	- Szigetvár
- Megyei Zongorista Találkozó	- Pécs
- Megyei Zongorista Találkozó	- Komló
- Országos Ferenczy György Zongoraverseny	- Budapest
- Országos Zongoraverseny	- Nyíregyháza
- Rév Livia Regionális Zongoraverseny	- Kaposvár
- Helikon	- Keszthely
- Tehetséges Zongoristák Regionális Találkozója	- Pécs
- Orbán György Zongoraverseny	- Szentendre

Képzőművészet

- „Tiszta szívvel” Országos Rajzpályázat	- Budapest
- „Lóverseny” Országos Képzőművészeti Pályázat	- Mohács
- Országos Színháztörténeti Múzeum Rajzpályázata	- Budapest
- Országos Világörökségi Rajzpályázat	- Pécs
- Badacsonytomaji Tűzzománc Verseny	- Badacsonytomaj
- Mohácsi Rendőrkapitányság Pályázata	- Mohács
- Kondor Béla Országos Rajzpályázat	- Budapest
- Pécsi Utazási Börze	- Pécs
- „Égig érő templom” Művészeti Pályázat	- Majs
- Székely Bertalan Műv. Központ „Ember és táj” Gyermekrajz Pályázat	- Szada
- Pécsi Rendőrkapitányság Pályázata	- Pécs
- Regionális Kézműves- és Festőverseny	- Mohács
- Magyar Vöröskereszt Rajzpályázata	- Pécs
- Junior Art Alapítvány Tehetségkutató Pályázata	- Mohács
- „Horgásztam a Balatonon” Országos Rajzpályázat	- Balatonalmádi
- „Füvek Népe” Országos Foto- és Rajzpályázat	- Vöröstoró
- „Emberi Méltóság Tisztelete” Országos Rajzpályázat	- Budapest
- „Meseház”	- Békéscsaba
- „A ló ünnepe” Országos Rajzpályázat	- Budapest
- Országos Festészet Verseny	- Budapest
- „Védett erdei állatok” Szivárvány Gyermekház	- Pécs
- „A vasút, ahogy én látom” Vasutas Műv.Ház rajzpály.	- Pécs
- „Magyar Festészet Napja” Országos Képző- és Iparművészeti Kiállítás	- Szeged
- „Élet a vizekben” Duna-Dráva Nemzeti Park Rajzpály.	- Pécs
- Katasztrófavédelem Rajzpályázata	- Pécs
- Országos Lovas Rajzpályázat	- Szedres
- Szivárvány Gyermekalkotások Galériája	- Zánka
- Vasarely- Képzőművészeti Pályázat	- Pécs
- Bólyi Utazási Börze	- Bóly
- Zsolnay Képzőművészeti Pályázat	- Pécs
- „Mit jelent számomra az erdő?” Kisalföldi Erdőgazd.	- Győr
- „Mézes Csupor” Rajzpályázat	- Balassagyarmat
- Országos Tűzzománc – Kerámiaverseny	- Győr
- Országos Grafika Verseny	- Badacsonytomaj
- Közlekedésbiztonság Gyermekszemmel	- Pécs

1.2.2. Nemzetközi versenyek és fesztiválok

Zeneművészet

- Nemzetközi Zenekari Verseny	- Ukrajna
- Nemzetközi Zenekari Verseny	- Luxemburg
- Nemzetközi Fesztivál (Franciaország)	- Belfort
- Nemzetközi Zongorafesztivál	- Törökszentmiklós

Képzőművészet

- Európa macht Schule	- Graz
- Lengyel – Magyar Összefogás Éve	- Budapest
- „Víz – Jel” Diákalkotók I. Nemzetközi Bienáléja	- Baja
- I. Nemzetközi Adventi Kiállítás	- Kisharsány

1.3. Az iskola szerepe a település életében

Az alapfokú művészeti iskola szervesen illeszkedik Bóly város kulturális életébe, annak jelentős meghatározója.

Szoros és összehangolt a kapcsolatunk az óvodával, az iskolákkal és az intézményekkel.

Év eleji munkatervünk elkészítésénél nagy segítségünkre van, hogy tervezhetően tudjuk éves programunkat elkészíteni, egyeztetve a Vigadóval, egyéb intézményekkel. Összefonódott kapcsolatunk van a Kulturális Egyesülettel. A Bólyi Vegyes kórus karnagya iskolánk szolfézstanára és tanáraink közül többen az énekkar tagjai.

Növendékhangversenyeink igen népszerűek, látogatottak és nem csak Bóly, hanem vonzáskörzetének lakosságához is eljuttatják az értékes zenét és a német népzénet.

Kiváló a kapcsolatunk a Kolping Házsal, a katolikus és református egyházakkal. Mindkét templomban közreműködünk növendékeinkkel és tanárainkkal a már hagyományosnak mondható karácsonyi-húsvéti hangversenyeken.

A helyi kábel-TV rendszeresen ad összefoglalót rendezvényeinkről, így a hangversenyre nem járók körében is kifejthetjük zenei ízlésformáló és zenei élményt nyújtó tevékenységünket.

A Bólyi Zeneiskolába Bóly és környékéről számos településről járnak zenét tanulni a diákok. Ezek a települések: Bóly, Borjád, Nagynyárad, Szajk, Szederkény, Pócsa, Lippó, Töttös, Versend.

Bóly 1997-ben városi rangra emelt település, s nem csak gazdasági, hanem kulturális befolyása is egyre erősödik szűkebb környezetében. Kiemelendő a jelentős erővel bíró német kisebbség.

Bóly megközelíthetősége jónak mondható. Mind Pécsre mind pedig a szomszéd településekre el lehet jutni, különösen a távolabbi utazást teszi lehetővé az M6-os út. Az általános iskola elől a környező általános illetve felső tagozattal nem rendelkező falvakba iskolabuszok indulnak délután kétszer. Így a művészeti iskolások is be tudnak kapcsolódni a délutáni oktatásba, hiszen a távolság már nem jelent akadályt, s a szülők biztonságban tudhatják gyermekeiket.

Bóly nagy ipari parkkal rendelkezik. A helyi vállalkozásokon kívül külföldi – elsősorban német- üzemek gyárai is megvetették itt a lábukat. A munkalehetőség nagyban erősíti Bóly népesség megtartó erejét. Az oktatás színvonalának fejlesztését segíti elő a széles sávú Internet és telekommunikációs infrastruktúra. A bólyiak ingyen beszélhetnek egymással telefonon.

A település közösségi élete igen aktív. Elsősorban a német kisebbség összetartása kiemelkedő, amely számos helyi program megszervezésében bontakozik ki. E programok színesítésében működnek közre a művészeti iskola együttese és hangszeres növendékei. Tanulóink fellépnek többek között a következő városi rendezvényeken:

- Emmaus
- Pünkösdi Fesztivál

- Szüreti Csirkepaprikás-főző Fesztivál

A képző – és iparművészeti ág beindításával a helyi kulturális élet is színesebb lett, hiszen kiállításokkal szerepelhetünk a rendezvények sorában /iskolában, Vigadóban.../, de tanulóink munkáival díszíthetjük a város középületeit, rendezvény teremt is.

1.4. Személyi feltételek- pedagógus állomány

- Igazgató
- Intézményegység-vezető
- Hangszeres tanárok
- Képzőművészeti tanár

Az intézményben folyó zenei és képzőművészeti neveléshez úgy a tanári, mint a hivatali személyzet megoldott a növendék létszámmal arányosan.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai programunkban és tantervi irányelveinkben megfogalmazott értékek célja, hogy a tanulók által választott zenei valamint képző- és iparművészeti ismeretek tanulásával segítse elő a NAT-ban meghatározott, sokoldalúan művelt személyiség fejlesztését.

Az alapfokú művészetoktatás helyi követelménye a művészeti-kulturális műveltség, kiemelkedő feladatai a német nemzetiségi zene- és képzőművészeti oktatás és nevelés. továbbvihető alapjait tartalmazza, s minden tanuló elsajátíthatja.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, melyek elengedhetetlenül szükségesek a zene és képzőművészeti műveltség megalapozásához.

A művészetoktatás tantervi programja a művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a művészeti nevelés elismert gyakorlatára épít.

Az intézményünkben folyó alapfokú művészetoktatás zene- és képzőművészeti ágainak speciális szabályozása során a fent említett rendelkezéseket és a 1993. évi LXXIX. törvényt tartja szem előtt.

2.1.1. Pedagógiai alapelvek kifejtései

Az egyes tanszakokon belül nyújtson speciális művészeti ismereteket, járuljon hozzá harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.

Neveljen az értékes zene és képzőművészet befogadására, értésére és művelésére, az érzelmi és esztétikai nevelés eszközeivel alakítson ki a kultúra iránt nyitott magatartást, valamint ápolja a német nemzetiségi zenét.

Ösztönözze tanulóit zenei és képzőművészeti tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására, rendszeres hangverseny, kiállítás és színházi előadás látogatásra, a rádió és televízió zenei és képzőművészeti műsorainak meghallgatására, a zenei és képzőművészeti élet eseményei iránti érdeklődésre.

Nevelje tanulóit rendszeres, céltudatos, gazdaságos, koncentrált munkára, a korszerű módszerek és az innováció különböző formáinak alkalmazásával segítse elő tudásuk gyarapodását.

2.1.2. A nevelő-oktató munka feladatai, az egyes szakaszokon elérendő képzési célok

Zeneművészeti ág:

Előképző évfolyamok

a.) Szolfézs EK.1.

Az egyenletes lüktetés és a dalok ritmusának érzékelése. Szolmizációs hangok éneklése, pentaton hangsor ismerete, zenei írás-olvasás bevezetése.

b.) Szolfézs EK.2.

Dallamok, olvasógyakorlatok szolmizálása. Törzshangsor megismerése, ábécés hangnevek. Ritmus és dallammemorizálás.

c.) Hangszeres előképző

A tanulók hangszeres készségeinek kialakítása. A helyes funkciók és mozgások, a hangszerjáték megalapozása.

Alapfokú évfolyamok

a.) "A" tagozat célja: az amatorképzés

- Kottaolvasás: tudjon a növendék biztonságosan kottát olvasni, évfolyamánál könnyebb anyagot folyamatosan lapról játszani.
- Ritmus, tempó: Ismerje és tudja megszólaltatni a leggyakrabban előforduló ritmusképleteket. A nagyobb terjedelmű zeneműveket tudja egyenletes tempóban eljátszani.
- Hallás: Tudjon tisztán intonálni, korigálni, belső hallásával előre hallani a megszólaló hangokat.
- Hangszerkezelés: Hangszerén technikailag jusson el olyan szintre, hogy képes legyen folyamatos, biztos játéokra.
- Hangképzés - hangminőség: Törekedjen a hangképzésben a minőségileg kifogástalan hangzásra, legyen igénye a szép, értelmes előadásra.
- Stílusismeret: Ismerje meg a zenei stílusokat, azok jellemzőit, és ismereteit tudja alkalmazni a darabok előadása során.
- Társas zene: Rendszeresen vegyen részt a társas muzsikálásban: kamaraegyüttes, zongora négykezes, zenekar, családi együttmuzsikálás.
- Zeneelméleti ismeretek: Ismerje a hangközöket, hármas és négyes hangzatokat, a hangsorok rendjét, a leggyakrabban előforduló zenei formákat, zenei kifejezéseket.
- Zeneirodalmi ismeretek: Ismerje meg a legközismertebb zeneszerzők életét és munkásságát, a korra legjellemzőbb műveken keresztül.
- Zenei rendezvényeken való részvétel: Vegyen részt a zeneiskola és a közismereti iskolák rendezvényein aktív szereplőként vagy hallgatóként. Válgják érdeklődő, a zene iránt fogékony emberré.
- Önállóság: Igényelje a hangszerrel való kapcsolatot, gyakoroljon rendszeresen, felelősséggel az önként vállalt feladat iránt.

b.) "B" tagozat célja: felkészítés a szakirányú továbbtanulásra

- Kottaolvasás: Tudja a növendék a zeneműveket önállóan elolvasni és megtanulni, saját évfolyamának anyagát lapról játszani, új anyagot gyorsan elsajátítani.
- Ritmus, tempó: Ismerje és tudja megszólaltatni az előforduló összes ritmusképletet, ügyelve az egyenletes lüktetésre, illetve az adott zenei stílusnak megfelelő artikulációra, díszítésekre, a nagy formák megéreztetésére.

- Hallás: Alapkövetelmény a tiszta intonáció, a melodikus, ritmikus, harmonikus hallás együttműködése, a belső hallás folyamatos jelenléte.
- Hangszerkezelés: Jusson el olyan szintre, hogy képes legyen a jó zenei megoldások technikailag tökéletes kivitelezésére, képes legyen a technikát a zene szolgálatába állítani.
- Hangképzés - hangminőség: Legyen igénye a hangszer adottságainak legmegfelelőbb hang képzésére, törekedjen a zeneszerző által előírt zenei utasítások tökéletes kivitelezésére, tükrözze játéka az érzelem és értelem teljes összhangját. Törekedjen a zenét hallgató számára élményt adó interpretációra.
- Stílusismeret: Szerezzon jártasságot az összes zenei stílusban, minél több zenemű megtanulásán, megismerésén, lapról játszásán, meghallgatásán keresztül. Legyen igénye új zeneművek felfedezésére, a XX. századi zene befogadására.
- Társas zene: Vegyen részt rendszeresen kamara együttesekben, zenekarokban. Ismerje meg a társas zene által nyújtott örömet.
- Zeneelméleti ismeretek: Szerezzon jártasságot a többszólamú zene írásában, olvasásában, éneklésében. Ismerje a hangsorok rendjét, modális hangközöket, egyszerűbb zárlatokat, összes hármashangzatot és fordításait, domináns szeptim, szűkített szeptim és fordításait. Ismerje népdalkincsünket, a népdalok szerkezetét, formáját, tudja ezeket stílusosan előadni.
- Zeneirodalmi ismeretek: Szerezzon rendszerezett ismereteket a különböző zenei korszakokban működő zeneszerzők életéről. Hallgasson rendszeresen élőzenei hangversenyeket, kövesse figyelemmel a rádió, televízió zenei műsorait. Vegyen részt aktívan a zeneműveltségi versenyeken, találkozókön.
- Otthoni munka, gyakorlás: Tervezze úgy otthoni munkáját, hogy a magas szakmai követelményeknek meg tudjon felelni. A zenetanulmányok rendkívüli elkötelezettséget igényelnek, ennek megfelelően kell feladatai között elsőbbséget biztosítani az otthoni, napi rendszeres, koncentrált gyakorlásnak.
- Zenei rendezvényeken való részvétel: A "B" tagozatos növendék vegyen részt aktív szereplőként országos, megyei és iskolai rendezvényeken, találkozókön. Készüljön fel a zenei pályára. Tanulja meg, hogyan kell a pódiumon a lehető legjobbat nyújtani, egyenletesen magas színvonalon teljesíteni.

c.) Továbbképző - "A" tagozat:

Célja

- az alapfokon megszerzett készségek, tudás szinten tartása, továbbfejlesztése, figyelembe véve a tanulók más irányú elfoglaltságát. A tanuló szerezzon minden területen olyan jártasságot, hogy képes legyen az önálló, igényes munkára. Tanuljon meg minél több zenedarabot tanári segítség nélkül is, hogy kikerülve a zeneiskolából amatőr muzsikusként megállja a helyét.
- Vegyen részt amatőr együttesekben, váljon élete részévé a zene, a zenehallgatás, inspirálja környezetét is az értékes zene befogadására.

d.) Továbbképző - "B" tagozat:

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos növendékei nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, hogy elkerüljék a korai pályaválasztást. Ebből következik, hogy számukra a Zeneművészeti Szakközépiskolák tanterve az irányadó.

Az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményei:

Zongora

Fontos a hangszer magabiztos kezelése a művek minél gyorsabb megtanulása. A félévi előjátás az év végi vizsgákon való helytállás mellett szorgalmazzuk a növendékek hangversenyeken való részvételt is. A négykezes produkciók a közös muzsikálás örömét teremtik meg, mely a zenei élmény mellett toleranciára is megtanítja a diákokat.

Harmonika

Bóly és környéke a magyar zenei örökség mellett erőteljes sváb hagyományokkal is rendelkezik. Fontos ezen néphagyományok ápolása, melyet a helyi tantervünkben is megjelöltünk. Magasabb évfolyamokon szorgalmazzuk az együtt zenélés lehetőségét, illetve a szóló énekesek kíséretét.

Ütő

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén. A társas muzsikálás elősegítése. Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Rézfúvó

Cél:

- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakítása,
- a kamara együttesbe való mielőbbi belépés, megtapasztalni az együtt zenélés örömét az alkalmazkodó képesség fejlesztését,
- az alapvető zenekari szólamok megismerése a fúvószenekar illetve kamara együttesbe való beilleszkedés előkészítése.

Fafúvó

Fontos a

- helyes légzés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.
- lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelése.

Fontos a közös zenélés mihamarabbi elkezdése, az együtt zenélés örömeinek megtapasztalása, az egymásra figyelés megtanulása.

Gitár

Fontos a játéktechnika folyamatos fejlesztése, gondozása, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítása. Céltudatos gyakorlási módszer kialakítása. A rendszeres társas muzsikálás és a gitáregyüttes munkájában való részvétel.

Kötelező tárgy - Szolfézs

Szolfézzsal a tanulók a kis előképzőben, illetve az előképző 2. osztályban találkoznak először. Fontosnak tartjuk a zenei alapismeretek játékos és élményszerű átadását. A szolfézs és hangszeres oktatás szorosan egymásra épül, az oktatás első sorban a hangszeres tudás megszerzését segíti elő.

Hangszeres pályára készülő növendékeinknek lehetőséget biztosítunk a szolfézs tananyag emelt szintű átadására is. Ezekben a csoportokban nagy hangsúlyt kell fektetnünk a készségfejlesztésre. A művészeti

alapvizsgára és záróvizsgára is felkészítjük növendékeinket.

Hangszeres együttesek, kamara zenélés

Iskolánkban az együtt zenélés nagy hagyományokkal rendelkezik. Hosszú évekig kiemelkedően működött az Ifjúsági Fúvószenekar.

A térség kulturális rendezvényein gyakran vesz részt a harmonika együttes, de minden hangszercsoport képviselteti magát egy-egy színes kamara produkcióval is. Fontosnak tartjuk az egyéni muzsikálás mellett a tanulók bevezetését a társas zene szépségébe.

Képző- és iparművészeti ág

Általános fejlesztési követelmények:

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok a német nemzetiségi zene- és képzőművészeti értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészeti formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót:

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére
- a vizuális információk, közlemények megértésére
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra
- a tapasztalat, képzelet emlékezet utáni ábrázolásra
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére
- a kifejezési eljárások használatára
- az élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére
- tervezésre, konstruálásra
- a kifejezési technikák, a tárgy-kultúra anyagainak ismeretére
- eszközhasználatra, anyagalakításra
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására
- tárgykészítésre, környezetformálásra
- a kézműves tevékenységek gyakorlására
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére
- a rendeltetés – a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására
- vizuális művészetek, a környezet- és tárgy-kultúra megismerésére
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé:

- A néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban:

- az esztétikum iránti igényt,

- az esztétikai élményképességet,
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat. Fejlessze a teremtő képzetet és az improvizációs készséget.

Az előképző nem kötelező. Képzési cél: technikák kipróbálása, önkifejezés.

Az alapfokú évfolyamokon a központi tantervek szerinti oktatás folyik, a tanulócsoporthoz összetételének figyelembevételével. A rajz, festés, mintázás tantárgy biztosítja a képző és iparművészeti alapozást / ismeretek, technikák/. A műhelygyakorlat teszi lehetővé a szakirányú tevékenységeket.

Lehetőség szerint a tanulók vegyenek részt kiállításokon és múzeumlátogatásokon.

„B” tagozat nincs, de a szakirányú pályára készülők részére intenzív felkészítőt tervezünk az alapfok 5. évfolyamától. A legtehetségesebb tanulókat országos versenyekre, pályázatokra is benevezünk.

2.1.3. A nevelő-oktató munka eljárásai

Az intézménybe való bejutás feltétele: felvételi vizsga, mely zenei képesség és alkalmasság vizsgálatából áll. A képzőművészeti szakon felvételi elbeszélgetés van.

Az intézmény alapvető funkciója a tehetséggondozás.

A kiemelkedően tehetséges tanulókat emelt óraszámú tanítjuk (a zenei tagozaton "B" tagozat, képzőművészeti felkészítő csoport).

Az intézmény feladata az egyéni hangszeres oktatás és a kötelező, csoportos szolfézs tárgy, a képzőművészeti tantárgyak oktatása.

A fentiek mellett prioritást élveznek a kötelezően választható tárgyak közül a fúvószenekar és a kamarazene.

2.1.3.1. Az alapfokú művészeti iskolai felvételi vizsga

Az alapfokú művészeti iskolában a tanulók *felvételi vizsga után* kerülnek. Az érintett korosztályok: az általános iskola leendő első és második évfolyamos tanulói. Bekerülhetnek a zeneiskolába 3. 4. vagy ennél magasabb évfolyamra járó iskolások is, akik sikeres hangszeres alkalmassági vizsgálat után, a szolfézs tanulásával egy időben hangszeres tanulmányaikat is megkezdhetik.

A felvételi vizsgák előzményei

Az alapfokú művészeti iskola tanárai tájékoztatják a szülőket az alapfokú művészeti iskola által kínált lehetőségekről, szórólapokat osztanak szét. Kis hangversenyek keretében az óvodai foglalkozásokon és az általános iskolai énekórákon a tanulóknak képet adnak a zeneiskolai munkáról.

A tájékoztatást a térség általános iskoláiba is eljuttatjuk.

A felvételi vizsga lebonyolításának módja és anyaga

A vizsgabizottság vezetője a szolfézs tanár, munkáját különböző szakos hangszeres tanárok segítik.

A felvételi anyaga azonos, az értékelés egységes pontozás alapján történik, az alábbiak szerint:

- 1-2   nem értékelhető
- 3-4   gyenge, kialakulatlan
- 5-6   bizonytalan, fejletlen
- 7-8   jó, nagyon jó
- 9-10   kiváló, kiemelkedő

A felvételi zenei képességvizsgálat. Minden tanuló énekel egy általa választott dalt, majd a felvételit

lefolytató pedagógus egyszerű ritmus és hallásgyakorlat alapján győződik meg a gyermek képességeiről. A felvételi eredményéről, a szaktanárok javaslata alapján a szakmai vezető dönt és döntésének eredményéről a szülőket értesíti.

Aki a felvételi vizsgán elérte az igazgató által meghatározott ponthatárt a zeneiskolába beiratkozhat, így létrejöhet a tanulói jogviszony.

Az iskola fellebbezési lehetőséget biztosít azoknak a növendékeknek, akik a ponthatárt megközelítik.

2.1.3.2. Hangszer alkalmassági vizsgálat

(Ajánlás a zenei készségek és képességek vizsgálatához)

Zenei készségek vizsgálata

1. Énekeljen mindenki egy szabadon választott dalt.
2. A tanár előénekel vagy zongorán - előjátszik két, 2 ütemes pentaton dallamot - minden gyereknek különbözőt.
A gyerek szolmizálva énekelje vissza!
3. Mindenki tapsoljon vissza két, 2 ütemes ritmust – ritmusnévvel!

Képességek vizsgálata

1. Ritmikus hallás

Tapsoljon, vagy azonos hangon énekeljen vissza rövid, 2-4 ütemes ritmusokat, amit még nem tanult. (2-2 feladat - különböző!)

2. Melódikus hallás

- a./ Zongorán - közép lágyékban - leütött hangot énekeljen vissza.
- b./ Ha nem tud énekelni, keresse ki!
- c./ Meg tudja-e állapítani, hogy egy hang magasabban vagy mélyebben van-e? (Kis intervallumokkal is próbálkozzunk!)
- d./ Énekeljen vissza két ütemes dallamot lalázva. (ez már dúr - moll tonalitásban legyen!)
- e./ Meg tud-e különböztetni a zongorán egyszerre leütött szeptimeket az oktávától?

3. Harmonikus hallás

- a./ Hall-e különbséget azonos alapra játszott dúr és moll hármasközött?
- b./ Felismeri-e, hogy melyik hangban van a különbség?
- c./ Tud-e dúr - moll hármashangzatot visszaénekelni - ha felbontva hallja, ha egyszerre leütve hallja?

A szolfézs előkészítő évfolyamos növendékek akkor kezdhetik meg hangszeres tanulmányaikat, ha a hangszer alkalmassági vizsgálaton megfelelnek.

A hangszer alkalmassági vizsgálatok előzményei:

Az alkalmassági vizsgálatot hangszerbemutató hangverseny előzi meg, amely segít a tanulóknak és szülőknek a hangszerválasztásban. A hangszerválasztásnál a következőket vesszük figyelembe:

- a gyermek érdeklődését
- a gyermek alkati adottságait
- tanári ellátottságot és óraszámot

A szülők tájékoztató lapot kapnak, melyen visszajelzik, hogy melyik két hangszert választják. (lásd: a mellékletben)

A lebonyolítás módja:

A hangszer alkalmassági vizsgálatokat hangszerenként végezzük. A kijelölt tanárok megnézik a gyerek alkati adottságait, elméleti tudását, tájékozódnak otthoni gyakorlási lehetőségeiről. Aki az első helyen megjelölt hangszeren nem felelt meg, kipróbálhatja a második helyen megjelölt hangszer is.

A vizsgálaton megfelelt növendékek a következő tanévben hangszeres tanulmányaikat megkezdhetik. A *más alapprofokú művészetoktatási* intézményekből felvételiző tanulókat meghallgatjuk és tudásuk alapján megfelelő osztályba soroljuk.

2.1.3.3. Képző- és iparművészeti felvételi:

Az előkészítés, a tájékoztatás a felvételizőiről – azonosak a zenei tagozatával.

A lebonyolítás módja: azonos napon van a zenei felvétellel. A szaktanárok rákérdeznak a szülőnél, tanulóknál az előzményekre, tervekre, megnézik a tanulók hozott munkáit / nem kötelező hozni, de ezt a felvételi tájékoztatóba is be kell írni./

Az alapprofokra beiratkozóknál a műhelyismertetésre - választásra is sort kell keríteni. A szülő értesítése a felvételizőiről a zenei tagozatával azonos módon történik.

2.1.4. A felvétel rendje

Új tanuló felvételéről az igazgató - a meghallgatást végző bizottság javaslatát figyelembe véve - dönt.

A meghallgatás eredményéről értesítjük a tanulókat, illetve hozzátartozójukat (szülőket, nevelőjüket). Ha egy tanszakra több jelentkező van, mint férőhely, a jelentkezőket a meghallgatás eredménye és az alkati megfelelés alapján rangsoroljuk. A tanulók osztályba sorolására a meghallgatáson nyújtott teljesítményük alapján bizottság tesz javaslatot.

A főtárgy, a kötelező tárgy és a választható tárgy osztályba sorolás eltérhet egymástól

2.1.5. Beiratkozás

A felvételt nyert új növendékek beiratkozásukkal tanulói jogviszonyt létesítenek a művészeti iskolával. A szülő írásbeli nyilatkozata alapján a növendék térítési vagy tandíjat fizet. A térítési díj a beiratkozás napján kerül befizetésre, a befizetett térítési vagy tandíjat nem áll módunkban visszafizetni csak különleges esetekben (költözés, betegség). A beiratkozás a képzőművészeti felvételi és zeneiskolai felvételi lap kitöltésével és a szülői nyilatkozat alapján a tanév első félévére a térítési, vagy tandíj befizetésével történik. A

beíratást az iskolavezetés által megbízott pedagógusok és gazdasági-ügyviteli dolgozók segítik.

Az alapprofokú művészeti iskolában a tanulói jogviszony létrejötte és fenntartása a térítési díj befizetésével történik.

A térítési díjat a fenntartó határozza meg, annak mértékéről és határidejéről is ő rendelkezik.

2.1.6. Csoportbontások

Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Általános elv, hogy egy adott csoportban a tanulók a fejlettségük és képességeik tekintetében minél kisebb szóródással legyenek beosztva. A csoportok kialakításánál elsődleges szempont a megfelelő számú csoport biztosítása a kötelező tárgyak esetében.

A csoportba sorolás a tanuló életkora, képességei, továbbtanulási szándéka szerint történik.

Mindazoknak a tanulóknak, akik művészeti alapvizsgát tettek az alábbi kötelező tárgyak közül kell választaniuk: szolfézs, kamarazene, zenekar.

A csoportbontások megszervezésénél figyelemmel kell lenni a tanulók igényeire. A hangszeres

főtárgyasok esetében a hangszerek adta lehetőségekre, a maximális csoportlétszámra és a fenntartó által engedélyezett órakeretre.

Csoportba sorolás, beosztások

Törekedni kell arra, hogy a tanulók képességeik szerint és más iskolai vagy iskolán kívüli elfoglaltságukkal összhangban legyenek beosztva.

Az a tanuló, akinek kérésére a választható tantárgyak óráinak látogatását az intézmény biztosította, köteles a tanórákat a főtárgy és a kötelező tárgy óráival azonos rend szerint látogatni.

A kötelező és választható tárgyak közül külön elbírálást és eljárást igényelnek a következők:

- kamaracsoportok és a ráfordított órák számát tantárgyfelosztás készítése során az igazgató engedélyezi
- zenei pályára készülő tanulóink legkésőbb a felvételi évében – lehetőség szerint ennél 1 évvel hamarabb – beosztást nyernek kötelező zongorából
- A „B” tagozatra történő beosztásra javaslatot a főtárgy tanára tesz, általában az év végi beszámoló előtt. A tanszak a meghallgatás alapján közösen hozza meg javaslatát, melyet az igazgatónak kell jóváhagynia. Kivételes esetben a félévi meghallgatáskor is átsorolható kiemelkedő képességű és szorgalmi tanuló „B” tagozatra.

2.1.7. Évközi hangszer váltás

A szülő írásos kérvénye alapján az igazgató döntési jogkörébe tartozik.

A tanulónak tanév közben más hangszerre való beosztását a vezető csak alapos indok, elsődlegesen pedagógiai szempontok alapján engedélyezheti.

2.1.8. Átvétel másik iskolából

Az iskola tanuló által be nem töltött órakeret erejéig az igazgató döntése alapján lehetséges.

2.2. A zeneművészeti valamint a képző- és iparművészeti oktatás cél- és feladatrendszere

A zenei valamint a képző- és iparművészeti nevelés biztosítja az érdeklődő tanulók képességeinek fejlesztését, alkalmat ad arra, hogy adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek. Intézményünk kiemelkedő feladatai a német nemzetiségi zene- és képzőművészeti oktatás és nevelés. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődési irányát és tehetségükre építve alakítja készségeiket, gyarapítja ismereteiket.

A program az esztétikai érzékenység alakítása mellett, a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására lehetőséget biztosít, kifejleszti a képzőművészet segítségével a kreatív képességet a tanulóknál, alkalmassá teszi őket műalkotások befogadására, fejleszti testi-, lelki állóképességüket, egészséges életmódra nevel.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készít fel.

A képzőművészetnél az ismeretek és műhelygyakorlatok elsajátításával egyéni kifejezőkészségre nevel.

2.2.1. Kiemelt célok és feladatok a zeneművészeti ágban

Tanítsuk meg tanulóinkat a zenei írás és olvasás technikájára, a szolmizációs és ábécés nevekre.

Fejlesszük növendékeink kottaolvasási készségét olyan szintre, hogy a zeneművek előadási jelzéseinek megfelelő tempóban történő olvasásra alkalmasak legyenek.

A szaktanárok javaslata alapján, alkati adottságaik, valamint a tanulók igényeinek figyelembevételével válasszunk számukra megfelelő hangszert.

Tanulják meg a hangszerjáték alapjait, sajátítsák el a helyes hangkezelés technikáját (légzés, kéztartás, testtartás, stb.)

Fejlesszük növendékeink zenei képességeit, hallásukat, ritmus- és tempóérzéküket, érzékenységüket a dinamika és a hangszín különbségeire.

Alakítsuk tanulóink zenei ízlését, stílusértékét, a zenei karakterek iránti fogékonyságukat.

Fejlesszük tanulóink hangszeres tudását olyan szintre, hogy képesek legyenek amatőr egyéni vagy társas muzsikálásra, kamara együttesekben és zenekarokban: német nemzeti népzenei játszó zenekarokat is.

2.2.2. Kiemelt célok és feladatok a képzőművészeti ágban

Képzőművészeti alkotótevékenység lehetőségeinek felhasználásával életük gazdagítása, önbizalmuk erősítése. /Közös élmények biztosításával /

Kreatív személyiség kialakítása a célunk.

Mozgáskultúránk fejlesztésén keresztül művészetek iránti fogékonyságra nevelés. Fontosnak tartjuk, hogy mind a tantárgyak egymásra épülésével, a korosztálynak megfelelő tananyag választásával biztosítani tudjuk tanítványaink folyamatos, hosszú távú fejlődését.

Az arra alkalmas kiemelkedő képességű tanulókat mindkét művészeti ág esetében készítsük fel szakirányú továbbtanulásra.

2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó elméleti és gyakorlati képzés követelménye és tantervi programja alkalmas arra, hogy a növendékek zenei és vizuális képességeinek fejlesztésére, és biztosítja a különböző hangszereken és képzőművészeti technikákban elsajátítható jártasságok megszerzését és gyakorlását.

Képzésünk figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait és épít a tanulók érdeklődésére, tehetségére. Alakítja képességeiket és gyarapítja az ismereteiket.

Lehetőséget ad továbbá az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

Az egyéni hangszeres oktatás jellegéből adódóan a tanárnak döntő szerepe van a tanuló személyiségformálásában, melynek kiemelkedő helyet kívánunk adni a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatainak során.

Neveljük növendékeinket rendszeres, céltudatos, igényes munkára, kitartó, hatékony gyakorlásra.

Fejlesszük a tanulók zenei és vizuális képességeit, hallásukat, ritmusérzéküket, kéz ügyességüket, érzékenységüket, ízlésüket, stílusérzéküket.

Bontakoztassuk ki alkotó fantáziájukat, adjunk teret és lehetőséget kreatív megnyilatkozásaiknak.

Fejlesszük improvizációs képességüket.

Az oktató tevékenység irányuljon arra is, hogy a tanulók az életkoruk és képességeiknek megfelelő zenei anyagot kottahűen, stílusosan, a zenei összefüggéseket visszaadva, értelmesen tagolva, árnyaltan és kifejezően szólaltassák meg, legyenek képesek gondolataik képi megfogalmazására.

Alakítsunk ki olyan érzelmi kapcsolatot növendékeinkben a művészetek iránt, hogy az mindennapos szükségletüké váljék.

2.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

2.4.1. A képzőművészeti és a zeneművészeti pedagógusok feladatai

Felelősek vagyunk a ránk bízott gyermekekért, ezért részükre a tőlünk telhető leoptimalisabb szociális és pedagógiai környezetet biztosítjuk. Az zenetanár feladatai:

- a tanuló teljesítményének folyamatos értékelése, minősítése, az érdemjegyekről a tanuló és szülő rendszeres értesítése. (Félévkor értesítő, év végi bizonyítvány kitöltése). A szülőket, tanulókat a tanév kezdetén, ill. szükség szerint folyamatosan tájékoztatni kell minden olyan kérdésről, mely gyermekük iskolai tevékenységére vonatkozik.
- rendszeres kapcsolattartás más főtárgyat tanító tanárokkal
- az egyéni és csoportos tantervek kialakítása, a tananyaggal való ellátás megszervezése, segítése, az iskolai rend szerint a kötelező, ill. választható tárgyakra való jelentkezés rendjének ismertetése, segítése, a kötelező és választott foglalkozásokon való részvétel ellenőrzése.
- közös foglalkozások (növendékhangverseny, kiállítás, bemutatók) szervezése, vezetése.
- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkal e-mailban, telefonon vagy személyesen, szülői értekezlet megszervezése és megtartása
- kapcsolattartás a közismereti iskolával
- adminisztratív feladatok ellátása (foglalkozási e-naplók vezetése és kitöltése, tájékoztató füzet kitöltése, folyamatos vezetése, bizonyítvány, törzslap kitöltése, meghatározott időben történő egyeztetése, összeolvasása)
- az iskola belső rendje szerint a gyermekjóléti, adott esetben gyermekvédelmi feladatok ellátása, balesetvédelmi oktatás megtartása, házirend ismertetése és betartása
- közös, iskolai és iskolán kívüli programok szervezése és vezetése a tanulók kísérése és felügyelete versenyeken, fesztiválokon, egyéb rendezvényeken tanítási időn kívül.
- A művészeti iskola tantestülete évenként munkatervet állít össze. A munkaterv rendelkezik:
  - a.) az országos és megyei versenyek, találkozók helyéről, idejéről
  - b.) az iskolai növendék, tanszaki és házi hangversenyek helyéről, idejéről
  - c.) a növendékek félévi meghallgatásairól, a vizsgák rendjéről
  - d.) az információs és tanszakvezetői értekezletek helyéről és idejéről
  - e.) a nevelési értekezletek és tanítás nélküli munkanapok rendjéről.

2.4.2. Szakmai munkaközösség

A művészeti iskola tanárai egy szakmai munkaközösségként dolgoznak, közvetlen vezetőjük az intézményegység-vezető.

Tevékenységük:

- Javítják, koordinálják az intézményben folyó nevelő-oktató munka szakmai színvonalát, minőségét.
- Fejlesztik a szaktárgyi oktatás tartalmát, tökéletesítik a módszertani eljárásokat.
- Végzik a tantárgycsoportjukkal kapcsolatos pályázatokat és tanulmányi versenyek kiírását, lebonyolítását, ezek elbírálását, valamint az eredmények kihirdetését.
- Az intézmény dokumentumai alapján kialakítják az egységes követelményrendszert, felméri és értékeli a tanulók ismeretszintjét.
- Javaslatokat adnak a költségvetés tervezés, illetve a költségvetésben rendelkezésre álló szakmai előirányzatok felhasználására.
- Támogatják a pályakezdő pedagógusok munkáját, fejlesztik a munkatársi közösséget.
- Koordinálják a munkaterületükhöz tartozó műveltségterületeken a tankönyv- és taneszköz-igények felmérését, javaslatot tesznek ezek kiválasztására, a szakmai anyagok beszerzésére.

- Koordinálják a tanítási gyakorlaton lévő kezdő tanárok hospitálását, tanítási gyakorlatát.

2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Ösztönözze tanulóit az aktív társas együttműködésre, éneklésre, közös alkotó munka végzésére, mely erőt, hitet, akaratot, s a másokra való odafigyelés képességét fejleszti, ugyanakkor fegyelemre szoktat. Sikerélmény eléréséhez lehetőséget kell adni az iskolai, iskolán kívüli, városi, megyei és országos rendezvényeken, kiállításokon, pályázatokon való nyilvános szereplésre.

2.5.1. Közösségfejlesztés kamarazenei és zenekari foglalkozásokon

Az alapfokú művészeti iskolában a főtárgyi órákra egyénileg járnak a tanulók. Fontos kialakítani zenélő közösségeket, ahol az együttműködés mellett egymást is jobban megismerik. A közös muzsikálás fejleszti az egymásra figyelést, a toleranciát, az alkalmazkodó készséget, hiszen különböző szinten lévő tanulók csak akkor tudnak közös produkciót létrehozni, ha az ügyesebb segíti a gyengébbet, ugyanakkor a jobban teljesítő növendék húzóerőként is hat a fejlődni vágyó tanulóra.

Kisebb csoportokban is érvényesül ez a hatás, de a zenekarokban, a nagyobb kamaracsoportokban még intenzívebben fejlődik a gyermekek közösségi tudata.

A hetenként ismétlődő próbák alatt a tanulók megismerik egymást, barátságok szövődnek, jobban kötődnek az iskolához, az együttesekhez. A koncerteken átéljük az együtt alkotás élményét.

A befelé forduló, gátlásos gyermeknek nagy lehetőség a közösségi, zenekari játék, hiszen így a nélkül lehet a produkció résztvevője, hogy a figyelem kizárólag rá koncentrálódna. Az a gyerek, aki csak magának szeret zenélni, szorong, ha egyedül kell kiállni, az egyéni szerepléseken alul teljesít. A közös szereplések során az egyéni felelősség érzete kevésbé súlyos teher, nagyobb a sikerélménye.

A **tanszaki és növendékhangversenyek** is lényeges részei a gyerekek közösségi életének. Szervezhetők, közös koncert – múzeumlátogatások, kirándulások, ahol iskolán kívül találkozhatnak egymással, szereznek újabb zenei élményeket, tapasztalatokat a társművészetek és a zene kapcsolatáról. Az iskolai munka során, valamint az intézmény belső és külső rendezvényein az iskola dolgozóitól és növendékeitől elvárt a helyhez és alkalomhoz illő megfelelő viselkedés és öltözködés.

Az egymás közötti kapcsolatokban kívánatos a toleráns, segítőkész, tiszteletteljes magatartás és probléma megoldásra törekvő kommunikáció.

2.5.2. Közösségfejlesztés a képzőművészet csoportos óráin

- Dramatikus játékok előadása saját maguk készített jelmezek bemutatása
- Közös értékelések, véleményformálás mások munkájáról
- Pozitívumok, negatívumok megfogalmazása egymás munkájáról
- Portré készítése egymásról
- Közös kép készítése

2.6. A tanórán kívüli foglalkozások és szervezési elvei

2.6.1. Tanulmányi kirándulások, művészeti táborok, külföldi utak

A művészeti iskolában tanulmányi és egyéb kirándulásnak minősülnek az egyes csoportok kölcsönös látogatásai, cserehangversenyei, a zenei versenyeken való részvétel, a hangversenyek, az operalátogatások, a zenei intézmények, kiállítások, stb. szervezett látogatásai.

A tanulmányi kirándulások a nevelő-, oktató munka szerves része, azokat a munkatervben rögzíteni kell. A tanítási napon szervezett tanulmányi és egyéb kirándulás esetén a tanulók részvételéhez az iskola igazgatójának hozzájárulása szükséges. Vitás esetben a szakmai irányító szerv dönt (tanítási órák

védelme).

A nyári (őszi, téli, tavaszi) szünetben a művészeti iskolák önállóan vagy egyéb szervezetekkel közösen tábort szervezhetnek.

A zenei táborozás főbb célkitűzései: a közösségi nevelés, a közös zenélés, a német nemzetiségi zene- és képzőművészeti hagyományok megismerése, az együttesek fejlesztése, felkészítése.

2.6.2. A képzőművészeti tábor főbb célkitűzései:

Tanórákon kívüli szabadidős légkörben való művészeti tevékenység, mely a tanulók önkéntes választását veszi alapul. Témáját tekintve szabad, közösen választott irányelv szerint történik.

Életszerűen a tanulók napi ritmusának felel meg, kiegészítő tevékenységekkel tarkítva. A természettel való kapcsolódási pontok jellemzik, mely a tevékenységeket áthatja, formálja. Egy-egy évfordulóhoz, ill. a képzőművészetben kimagasló egyéniség

munkásságához is kötődhet. A tábor bázisát a kiemelkedő tehetséges tanulók alkotják, akik kiérdemlik munkájuk alapján motivációs tevékenység gyanánt a részvételt.

A tanulóknak a kirándulásokon és a zenei táborokon való részvétel önkéntes.

A külföldi kapcsolatok létrehozásáról a KT. rendelkezéseinek betartása mellett a fenntartó egyetértésével az intézmény önállóan dönt.

2.6.3. Szakmai versenyek

A szakmai versenyek célja a kiemelkedő teljesítményekre való ösztönzés. A versenyek formái: művészeti iskolai, megyei, területi, országos versenyek.

Helyes, ha a versenyek hagyományosan vagy alkalmanként egy-egy évfordulóhoz, vagy például a zeneirodalom vagy a képzőművészeti irodalom valamely kimagasló egyéniségének munkásságához, jubileumi évfordulójához kapcsolódnak.

Az igazgató a szaktanárok bevonásával ellenőrzi, hogy a versenyeken csak olyan tanulók induljanak, akik – elért eredményeik, képességük, szorgalmuk alapján - méltón képviselik a művészeti iskolát.

2.7. *A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység*

Iskolánk 2016. évtől regisztrált tehetségpontként működik, emellett a diákjaink révén a tehetségazonosító programban is részt veszünk.

A kiindulástól a végcél eléréséig úgy építjük fel a tanítás folyamatát, hogy mindig figyelembe vesszük a szakmai követelményeket, de ugyanakkor a növendékek eltérő fejlődési szakaszait is.

A hangszertanulás kezdetén a már ismert gyermekdalok, népdalok szövege megkönnyíti a helyes ritmus megvalósítását és a formai elemek felismerését.

A hangszerjáték alapjainak elsajátítása után, a zenei anyagot a zenetörténet különböző korszakaiból válogatott művekből, mai szerzők darabjaiból és technikai gyakorlatokból állítsuk össze.

Képző-és iparművészetből az előképző alapoató szerepe után a tanulók különböző vizuális technikákkal, ábrázolási módokkal, képzőművészeti korszakokkal ismerkednek meg. A csoportmunka során is lehetőség van az egyénre szabott feladatokra, egyéni alkotómunka végzésére, műalkotások elemzésére.

A zenei kifejezés igényének felkeltése érdekében folyamatosan gondot kell fordítani a formai elemzésekre. Az élményt nyújtó előadási mód kialakításában jelentős szerepe van a tanár bemutató játéknak, amely legyen mindig stílushű és hangszertechnikailag igényes.

A technikai és zenei fejlődés nem halad mindig párhuzamosan. A muzikális, de technikai készségben elmaradott növendékeket a zene hangszeres megvalósításában segítsük, a technikailag jól képzett, de kifejezéstelenül játszó növendékekben a formálás igényét kell fejlesztenünk.

A ritmusérzék és metrum érzék fejlesztése kiemelkedő feladat. A hangszertanulás kezdetétől neveljük tanítványainkat a helyes tempó elképzelésére és megvalósítására. A zenei hallás fejlesztése fontos

feladata a hangszeres és szolfézs óráknak.

2.7.1. A tehetséggondozás feladatai

Elsődleges feladatunk, hogy a zenei és képzőművészeti területen tehetséget mutató tanulóknak a tanulást biztosítsuk, számukra tehetségük kibontakoztatására és fejlesztésére lehetőséget adjunk, az ehhez szükséges körülményeket megteremtjük.

Tanulóinknak lehetőséget biztosítunk a házi növendékhangversenyeken, az iskolai hangversenyeken, kiállításokon és a különböző intézmények, illetve a város rendezvényein való szereplésre, a megyei és országos hangszeres, valamint zeneelméleti és zeneműveltségi találkozókön képző- és iparművészeti versenyeken, pályázatokon való részvétellel.

A kiemelkedően jó képességű növendékek esetében a főtárgy tanár, az azonos, vagy rokon tantárgyat tanító tanárok véleményének figyelembevételével javasolja a tanuló szüleinek a szakirányú pályára való felkészülést. A szülővel történő egyeztetés alapján a kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőségük van arra, hogy a zeneiskola „B” tagozatos tantervű oktatásában részesüljenek, illetve képzőművészeti felkészítő csoportban tanuljanak. A „B” tagozatos tanulók eltérő, emelt szintű képzést kapnak, mely megmutatkozik az óraszámokban, a tantervi követelményekben, az elvégzendő anyagmennyiségben. A zenei pályára készülő növendékeknek a második évfolyamtól biztosítjuk az emelt szintű képzést, képzőművészetben pedig az 5. évfolyamtól. A „B” tagozatos tanulók tanítása fokozottan igényli a tanárok együttműködését. A főtárgy tanár az elméleti tárgyak tanáraival együttműködve, a tanszak többi tanára véleményének figyelembe vételével készíti fel a növendéket a zenei pályára. Mindkét művészeti ágban a szakirányú felkészítőre járó tanulók és szülei folyamatos tájékoztatást kapnak az előmenetelről, illetve a pályára kerülés reális kilátásairól.

2.7.2. A tehetséggondozás formái a zeneművészeti ágban:

- Nemzetközi találkozók és versenyek a pénzügyi lehetőségek szerint
- Országos zeneiskolás hangszeres és szolfézs versenyek, illetve találkozók
- Megyei hangszeres és zeneműveltségi találkozók
- Iskolai növendékhangversenyek
- Iskolai házi hangversenyek
- Tanszaki és házi hangversenyek
- A zeneiskola jubileumi hangversenyei, zenekari koncertek a zeneiskola jelenlegi és volt tanítványaival

2.7.3. A tehetséggondozás formái a képzőművészeti ágban:

- Nemzetközi rajzpályázatok
- Országos képző- és iparművészeti versenyek és kiállítások
- Megyei képzőművészeti pályázatok
- Iskolai egyéni és csoportos kiállítások

Segítsük az általános- és középiskolák zenei és képzőművészeti életét, támogassuk az amatőr zenekarokat és együtteseket, képzőművészeti köröket illetve a családi együttműzsilálást.

Alakítsunk ki együttműködést a kulturális és művelődési feladatok ellátásában – ünnepi rendezvények, hangversenyek, kiállítások, ismeretterjesztés – a város közművelődési intézményeivel.

Létesítsünk cserekapcsolatot a hazai és külföldi zene- és képzőművészeti oktatási intézményekkel.

A művészeti iskolai és művészeti szakközépiskolai tanárok közös törekvése, felelősségteljes kötelessége a növendékek megalapozott pályaválasztásának segítése.

Intézményünk tanárai keressék a konzultációs lehetőségeket, a növendékek többszöri meghallgatását

tegyük lehetővé a művészeti szakközépiskolák számára.

2.7.4. A tehetségek nyomon követése

Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot volt tanítványainkkal és a művészeti szakközépiskolák tanáraival. A gyerekek visszajárnak volt tanáraikhoz és beszámolnak a művészeti szakközépiskolákban végzett munkájukról, elért eredményeikről.

Ily módon lehetőség nyílik arra, hogy a későbbiekben felvételiző tanítványaink a lehető legjobban felkészüljenek, és a középfokú intézmény elvárásainak megfeleljenek.

Lehetőséget teremtünk konzultációkra a volt és jelenlegi növendéink között, amely komoly motivációt jelent a szakirányú pályára való felkészülésben, irányultságban.

2.7.5. EFOP

Intézményünk aktívan részt vesz az Oktatási Hivatal pályázataiban. Célunk „A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”¹² című projekthez, annak lebonyolításához kapcsolódóan.

2.8. A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóval való foglalkozás

A működési engedélyben a sajátos nevelési igény megfogalmazása a következő:

- érzékszervi fogyatékoság (enyhén hallássérült) – hallássérült tanuló
- értelmi fogyatékoság (enyhe) – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók egyéb pszichés fejlődési zavar (tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar) – a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Az iskolába kerülő gyerekek között egyre több a tanulási nehézségekkel, viselkedési zavarral küzdők száma. A tanulásban akadályozott és valamilyen szinten fogyatékos gyermekeknél a kognitív funkcióhoz kötött életkori sajátosságok kisebb- nagyobb életkori késéssel alakulnak ki. Ezek a gyerekek a hangszeres és képzőművészeti tanulmányaikban is akadályokba ütköznek. A különböző képesség hiányok tünetei például a figyelemzavar, a figyelem fáradékonysága, elterelhetősége, az emlékezett gyengesége, a finom és grafomotorika fejletlensége, az összerendezetlen inkoordinált mozgás kivitelezése, a tér- és helyzetmozgás együttes zavara, stb.

Az okok rendkívül összetettek. Többek között az utóbbi években az oktatásban bekövetkező állandó változások, az egyre magasabb követelményrendszer, mely nem egyezik a gyermekek fejlődésének ütemével. Ezeknek a gyermekeknek a mozgása a legtöbb esetben rendezetlen, figyelmük szétszórta, emiatt fokozott odafigyelést igényelnek. A tanulási képesség zavar a gyógypedagógiai nevelés és terápiai eszközök mellett a környezet kiegészítő támogatói hatásaival eredményesen csökkenthető.

A művészetek transzfer hatását figyelembe véve e gyermekek fejlődése a zenetanulás és a képzőművészet segítségével egyéb területen is megmutatkozik. Gyengébb képességekkel éppúgy válhat valaki önmegvalósító érett személyiséggé, mint kiemelkedő talentumokkal. Felelősségünk és feladatunk az átlagos, vagy gyengébb képességű tanulókkal való foglalkozás és fejlesztés is. A szorongásos, tanulásban akadályozott, vagy sérült gyermekek művészeti fejlesztése ugyanúgy feladatunk lehet, mint a kiemelkedő tehetségek gondozása. A zene és a képzőművészet ehhez kiváló eszköz kezünkben.

Amennyiben a pedagógus azt véleményezi, hogy a tanulónál részképesség zavar esete áll fenn, azt jeleznie kell.

---

¹² EFOP 3.2.6.-16

2.9. Kompetencia területek és azok fejlesztése

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése. Személyes kompetencia
- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség. Módszertani kompetencia
- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása
- Tehetség gondozás
- esélyteremtés, szociokulturális hátrányok csökkentése
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

2.10. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A köznevelési törvény értelmében a tanuló joga, hogy részt vegyen az iskola munkájában és kezdeményezze azok létrehozását, tagja legyen iskolai, művészeti köröknek.

A tanuló az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilváníthat minden kérdéssel, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola működéséről, továbbá tájékoztatást kaphat személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tehet, továbbá kérdéseket intézhet az iskola vezetőjéhez, pedagógusaihoz. A megkeresése legkésőbb a megkereséstől számított 15 napon belül érdemi választ kell, hogy kapjon.

A véleménynyilvánítás az egyetértési jog gyakorlása akkor valósul meg, ha a tanulók nagyobb csoportja e tekintetben nyilatkozik. A tanulók nagyobb csoportja alatt az összes tanuló ill. tanszaki kérdésekben az adott tanszak tanulóinak minimum 30%-a értendő.

A tanulók vélemény nyilvánításának formái:

- egyéni vélemény közlése szóban vagy írásban a szaktanár, a tanszak vagy az iskolavezetés felé

- csoportos véleménynyilvánítás szóban vagy írásban
- javaslattétel az iskolai programok tekintetében.

A tanuló kérdésére érdemi választ kell adni. A szóbeli kérdésre 3 napon belül, írásbeli kérdésre 15 napon belül.

2.11. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Szülő, tanuló, pedagógus kapcsolata

Az intézményben működő Szülői Munkaközösségen keresztül az iskolának szoros kapcsolata van az itt tanuló növendékek szüleivel.

A Szülői Munkaközösség választmányába minden tanár egy tagot delegál, így az iskola valamennyi tanulójának képviselője biztosított.

A pedagógusok kapcsolatainak formái:

- növendék - és tanszaki hangversenyek, kiállítások
- házi hangversenyeket követő szülői értekezletek
- fogadó órák és nyílt napok, valamint családlátogatás.

A hangszeres tanárok, a szolfézs kötelező tárgyat tanító tanárok valamint a képző- és iparművészetet tanító tanár ilyen alkalmakkor tájékoztatást adnak a tanuló előrehaladásáról, szorgalmáról. Lehetőség nyílik a személyes konzultációra, a felmerülő problémák megbeszélésére. A szülők gyakran elkísérik gyermekeiket a szereplésekre, versenyekre, sőt néhányuk munkahelyén is szervez tanulóinknak bemutatkozási lehetőséget. Ezeket a szerepéseket szívesen vállaljuk, mert így nem csak a jelenlegi növendékek, hanem a leendő növendékeink szülei is képet kapnak munkánkról.

A Szülői Munkaközösség vezetőjével az intézményegység- vezető tart kapcsolatot. Azokban az ügyekben, amelyekben a Szülői Munkaközösségnek az SZMSZ vagy jogszabály véleményezési jogot biztosít, a véleményt az igazgató kéri meg az írásos anyagok átadásával.

Az SZM-nek véleményezési joga van:

- a működési szabályzatnak a szülőket is érintő rendelkezéseiben
- a házirend megállapításában
- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben
- az iskola és a család kapcsolattartási rendjének kialakításában.

A Szülői Munkaközösség részére az iskola igazgatója tanévenként legalább egy alkalommal tájékoztatást ad az intézmény munkájáról.

2.12. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

2.12.1. Épület ellátottság

A művészeti iskola önálló épülettel nem rendelkezik, az általános iskola és a középiskola által használt termekben folyik az oktatás.

Önálló:

- a művészeti tanári,
- gitárterem,
- fuvolaterem,
- hanversenyterem és a zongoraterem.

Közös használatú termeink:

Az általános iskolában:

a.) általános iskolai osztállyal:	3 tanterem
b.) technika terem – tűzzománc	1 műhely

Az iskola épületén kívüli tanítási helyek:

A zenekari próbák alkalmanként az Erzsébet Vigadóban is zajlanak. Hangversenyeinket és nagyobb ünnepségeinket a minden szempontból ideálisnak mondható Erzsébet Vigadóban rendezzük.

2.12.2. Hangszerellátottság

Az iskola hangszerállománya mindenkori fenntartó által vásárolt, illetve a Bóly és Térsége Zeneoktatásáért Közalapítvány által vásárolt hangszerekből tevődik össze.

Az új hangszerek beszerzésére önkormányzati segítséggel és pályázati pénzek elnyerésével van lehetőség. A vásárolt hangszerek közepes minőségűek, további támogatással az eszköztörvényben meghatározott számú hangszerek beszerzésének van realitása.

A hangszerek nagy részét az iskola kölcsönzi a tanulóknak, de már jelentősnek mondható a saját hangszerrel rendelkezők száma is.

A hangszerek javítása, karbantartása önkormányzati, alapítványi és szülői segítséggel történik. A minimális eszközjegyzékről mind a képzőművészeti, mind a zeneművészeti ág tekintetében a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a mérvadó.

2.12.3. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az alkalmazható tankönyveket, kottákat az egyes hangszerek tantervei részletesen évfolyamonként tartalmazzák. (Művészeti Iskola Pedagógiai Programja 2011-nyomtatott forma-)

A tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztását a tantervek „Tárgyi feltételek” c. része alapján végezzük. Az oktatásban, képzésben használatos tankönyvek és tanulmányi segédletek kiválasztásánál az évenként megjelenő hivatalos kotta- és hangszerjegyzéket vesszük figyelembe. Választási szempont továbbá, hogy anyagilag a szülő számára megfizethető legyen.

3. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

- A szolfézs előképző elvégzése után hangszeres tanulmányait csak az a tanuló kezdheti meg, aki a hangszer alkalmassági vizsgán megfelelt.
- Az alapfok osztályaiban magasabb évfolyamába az léphet, aki a tantervi követelményeket legalább elégséges szinten teljesíti.
- Főtárgyból és kötelező tárgyból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanulónak javítóvizsga letételére van lehetősége. Ha a tanuló a javítóvizsgán nem jelenik meg, vagy tudása nem felelt meg, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja. Erre művészeti tanulmányai során egy alkalommal van lehetősége.

3.1. *Megszűnik a tanulói jogviszony*

Az alapfokú művészetoktatási intézményben, ha a szülő, illetve a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon, továbbá az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát, valamint az utolsó továbbképző évfolyam záróvizsga letételének napján, illetve ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján.

Megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul tíz tanítási óránál többet

mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

3.2. Egyéb rendelkezések

Összevont beszámoló

Az igazgató engedélye alapján két évfolyam anyagából összevont beszámoló tehető.

Osztályát folytatja

Az a tanuló, akinek mulasztásai nem érik el az órák 33 %-át, de egyéb méltányolható okból nem végezte el az évfolyam anyagát, engedéllyel folytathatja osztályát. Osztályát folytatja az a tanuló is, aki igazoltan hiányzott a foglalkozások 33%-a alól.

Előrehozott vizsga

Az igazgató engedélye alapján előrehozott vizsga szervezhető.

Összevont óra

Az intézményegység- vezető engedélye alapján a heti két óra egy órává való összevonása lehetséges abban az esetben, ha a szülő nyomós indokkal kérelmezi. Ugyanígy engedélyezhető a B-s tanulók nem kétszer 45 percre, hanem fél plusz egy órára való elosztása.

4. A MŰVÉSZETI ALAP ÉS ZÁRÓVIZSGÁRÓL

- Az alapfokú művészetoktatási intézményben művészeti alapvizsgát kell szervezni, ill. művészeti záróvizsga szervezhető. Az e bekezdésben szabályozott vizsgákon központilag meghatározott vizsgatárgyakból, az iskola helyi tantervében meghatározottak szerint, az iskola által kidolgozott követelmények alapján kell vizsgát tenni.(lásd. PP.2011)
- Az alapfokú művészetoktatási intézménynek – az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában meghatározottak szerint – legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, melynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon folyik. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.
- A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsgát és a művészeti záróvizsgát jogszabályban meghatározottak szerint kell szervezni. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga vizsgakövetelményeit, vizsgafeladatait – helyi tanterve alapján – az alapfokú művészetoktatási intézmény határozza meg, ennek során figyelembe veszi az alapfokú művészetoktatás követelményeiben és tantervi programjában foglaltakat.
- Az alapfokú művészetoktatási intézmény alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamba az léphet, aki – jogszabályban meghatározottak szerint szervezett – művészeti alapvizsgát tett.
- Az alapfokú művészetoktatási intézményben a művészeti alapvizsgát és a záróvizsgát a tanév rendjében meghatározott időpontban kell megszervezni. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg. A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgakövetelményeit és témaköreit, erre építve a vizsgatárgyait az alapfokú művészetoktatás követelményei az alapfokú a mindenkori jogszabályoknak megfelelően lett a művészetoktatási intézmény helyi tantervében meghatározva. A vizsgafeladatokat az intézmény helyi tanterve alapján kell kidolgozni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát az alapfokú művészetoktatási intézmények közösen is

megszervezhetik.

- Művészeti alapvizsgát először azoktól a tanulóktól lehet megkövetelni a továbbhaladás feltételeként, akik a 2004/2005. tanévben kezdték meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény első alapfokú évfolyamán.

4.1. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

4.1.1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

4.1.2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

4.1.3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga tantárgyai

Az alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező,

Hangszeres tanszakok főtárgy „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” és „B” tagozat főtárgy

A záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, tanulók számára

mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs,

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, főtárgy

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

4.1.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került. Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

4.1.5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet

kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

5. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

Az alapfokú művészetoktatás intézményben egyéni és kiscsoportos oktatás folyik, így lehetőség nyílik arra, hogy minden tanuló minden órán beszámoljon felkészültségéről.

Tanórákon kívüli beszámoltatás (mérés).

5.1. Félévi meghallgatás (előjátás)

Tartalma: a tanszak azonos vagy hasonló nehézségi fokú technikai gyakorlatok és előadási darabok alapján felméri, hogy a tanuló hogyan tudja teljesíteni a tantervi követelményeket. Vizsgálja a hangszeres készségeit, zenei megoldásait, a stílusban való jártasságát. A félévi előjátás nem kötelező.

Formája: a növendékeket a tanszéki közösségek hallgatják meg, a meghallgatást konzultáció követi. "B" tagozatos növendékek meghallgatása két részből áll:

- 1./ gyakorlatok, etűdök (tanzaki)
- 2./ előadási darabok (hangverseny formában) tantestület előtt

5.2. Év végi vizsga

Tartalma: az év végi vizsgán a tanulók előre meghatározott vizsgaanyag alapján adnak számot tudásukról. A kidolgozott vizsgakövetelmények megfelelnek a tanulók életkori sajátosságainak, tükrözik a tanterv által, az adott évfolyamra előírt követelményeket. A zeneművek stílusa, karaktere különböző. Az egyes tanszakokon az anyag mennyisége hasonló.

Formája: "A" tagozaton a tanulók egy alkalommal vizsgáznak és eljuttatják a teljes vizsgaanyagukat. A fűvós növendékek vizsgája két részből áll:

- 1./ gyakorlatok, etűdök
- 2./ zongorakíséretes darab, darabok.

A vizsgát a tanszak tanárai jeggyel értékelik.

"B" tagozatos növendékek vizsgái a fentiekhez részben hasonlóan történnek, az etűdöket és gyakorlatokat a tanszak tanárai, az előadási darabokat az egész tantestület meghallgatja.

A tanszakok előjátási anyagát és vizsgakövetelményeit a 2011-ben összeállított Pedagógiai Program tartalmazza.

5.3. Házi hangversenyek, növendék hangversenyek

Minden tanár évente egy házi hangversenyt tart, melyen minden tanuló szerepel. A házi hangverseny nyilvános, szülők előtt zajlik, szülői értekezlet kapcsolódik hozzá. A házi hangversenyen lehetőség nyílik tanárnak és szülőnek is az azonos osztályban járó tanulók tudásának összehasonlítására. A házi hangversenyeken a gyengébb képességű tanulók is pódiumhoz jutnak. A hangversenyek színhelye az Erzsébet Vigadó.

Cél az, hogy a növendékhangversenyeken minél több tanuló szerepeljen. A növendékhangversenyeket az egész tantestület meghallgatja.

5.4. Félévi és tanév végi kiállítás

Minden tanulónak legalább egy munkája legyen kiállítva a tanév folyamán.

6. A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE

6.1. Általános értékelés

A pedagógus a tanuló teljesítményét tanítási év közben minden órán minősíti és rendszeresen (havonta) érdemjeggyel értékeli. A havi jegyek nem mutatnak lényeges eltérést a félévi osztályzattól.

A magasabb évfolyamos növendékeknél a havi osztályzástól el lehet tekinteni.

A havi jegyek, valamint a félévi jegyek a tájékoztatófüzetbe kerülnek, az év végi jegy a bizonyítványba. Az osztályzás a tantervi követelmények, valamint a tanulók gyakorlati és elméleti eredményeinek egybevetése alapján történik. Az EK1. és EK2. évfolyamok minősítése a mindenkori bizonyítvány alapján értendő.

Az első félévi érdemjegyet a tanuló az órákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon, eseményeken nyújtott teljesítménye alapján kapja.

A vizsgán az érdemjegyet a főtárgy tanár javaslata alapján a bizottság állapítja meg. Amennyiben a vizsga két részből áll, a két részjegy alapján alakul ki a tanuló év végi érdemjegye. A főtárgy és szolfézs tárgyak esetén adható érdemjegyek: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)(a bizonyítványnak megfelelően).

Képző- és iparművészeti tagozaton az elkészített munkák alapján valamint a pályázatokon, kiállításokon, versenyeken való részvétel figyelembevételével történik az osztályozás.

Egész évi munkája alapján osztályozzuk azt a tanulót, aki betegség miatt a beszámolón nem vett részt. A tanév végi vizsgára nem bocsátható és nem osztályozható az a tanuló, akinek igazolt és igazolatlan mulasztásai együttvéve meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította, és a nevelőtestület engedélyezi.

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján az igazgatóhelyettes engedélyezheti, hogy két évfolyam anyagából **összevont beszámolót** tegyen. Ebben az esetben a vizsga anyagát kétharmad részben a magasabb évfolyam anyagából kell összeállítani.

A szolfézs kötelező tárgy látogatása alól indokolt esetben felmentés adható. Ilyen esetek lehetnek, ha a tanuló ének-zene tagozatos általános iskolába jár.

A szorgalomjegynél a motivációt, a tanuló képességéhez mért teljesítményét vesszük figyelembe.

6.2. A tanulók munkájának értékelése

5 jeles   A tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. A technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg és azokat zeneileg is kiválóan alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.

4 Jó   A tantervi követelményeknek megbízhatóan csak kevés és jelentéktelen hibával

tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. A tananyag alapvető részeit tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza.

- 3 Közepes A tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. A tanterv alapvető anyagát jól elsajátította, az alapvető mechanizmusbeli nehézségeket leküzdötte a lényegesebb kérdések megoldásában némi nehézségek mellett elfogadható eredménnyel azokat alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságot mutat, amelyet a tanár segítségével le tud küzdeni.
- 2 Elégséges A tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Elképzelései a művek zenei tartalmát illetően nagyon minimálisak, ritmushibákkal küzd, és folyamatosan ellenőrzésre szorul.
- 1 Elégtelen A tantervi követelményeknek nevelői útmutatással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

A tanulók értékelése előképző évfolyamokon, kamarazene, zenekar és kötelező zongora tantárgyból:

- Kiválóan teljesített
- Jól teljesített
- Megfelelően teljesített
- Felzárkózásra szorul

6.3. A tanuló szorgalmának értékelése

5. Példás Tanulmányi munkája céltudatos, törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére. Munkavégzése kitartó, pontos, megbízható, lankadatlan. Kötelességtudata kifogástalan, precíz. Tanórákon kívül információk felhasználása rendszeres, érdeklődő.
- 4 Jó Tanulmányi munkája figyelmes, törekvő. Munkavégzése rendszeres, többnyire önálló. Kötelességtudata megfelelő, néha ösztökélni kell. Tanórákon kívüli információk felhasználása előfordul, ösztönzésre dolgozik.
- 3 Változó Tanulmányi munkája ingadozó. Munkavégzése rendszertelen, hullámzó, önállótlan. Kötelességtudata, felkészültsége gyakran felületes. Tanórákon kívüli információkat csak ritkán használ.
2. Hanyag Tanulmányi munkája hanyag, lassító. Munkavégzése megbízhatatlan, gondatlan. Kötelességtudata, felkészültsége állandóan felületes. Tanórákon kívüli információkat egyáltalán nem használ.

7. HELYI TANTERV

7.1. A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

- Fafűvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon,
- Rézfűvós tanszak tantárgyai: trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba

- Akkordikus tanszak tantárgyai: harmonika, gitár, ütő
- Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora,
- Hangszeres tanszakok – egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs kamarazene, zenekar.

Választható tantárgyak: szolfézs, kamarazene, zenekar.

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona–tenorkürt– baritonkürt, tuba, harmonika, gitár, ütő, zongora,

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5–10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc (zenekar: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Korrepetíció ideje:

EK. I. – II. és 1. évfolyam 5 perc
 2-3. évfolyam 10 perc
 4. évfolyamtól 15 perc

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora, kamarazene, zenekar

Választható tantárgyak kamarazene, zenekar.

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óratervek

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvolaklarinét szaxofon, trombita, kürt, harsona–tenorkürt– baritonkürt, tuba, ütő, gitár harmonika, zongora,

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

2. évfolyam 15 perc

3-4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

A tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag

A hangszeres tantárgyak (furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona, tenorkürt, baritonkürt, tuba, harmonika, gitár, ütő, zongora) részletes leírásait ls. Pedagógiai Program Művészeti Iskola 2011. A kötelező, kötelezően választható és választható tantárgyak (szolfézs, kamarazene, zenekar) ismertetését ls. ugyanitt. Az alap és záróvizsga követelményeit lásd. ugyanitt.

7.2. Képző-és iparművészeti tagozat:

Az oktatást felmenőrendszerben vezettük be a 2004-2005-ös tanévben.

A tagozat óraszámjai:

Tantárgy	Évfolyam											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vizuális alapismeretek	2-4	2-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rajz-festés-mintázás,	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhelygyakorlat	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon választható tantárgy (művészettörténet)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szabad sáv	-	-	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összesen	2-4	2-4	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6

A foglalkozások időtartama 45 perc, ennél hosszabb is szervezhető, amelynek ideje 90 percnél nem lehet több.

Heti 4-6 foglalkozás: 2 rajz – festés – mintázás, 2 foglalkozás műhelygyakorlat, szabadsávban 2 foglalkozás.

Műhely előkészítőt nem tervezünk.

8. JAZZ oktatás

Iskolánk alapvető profilja a klasszikus zenei oktatás. A 2021/2022-es tanévtől bevezetjük a jazz zene oktatását.

Hangszeroktatóink közül trombita, dob és szaxofon-klarinét tanáraink jazz-művész illetve jazz-tanári diplomával is rendelkeznek.

Fontos a klasszikus zenei műveltség mellett az egyetemes jazz kultúra értékeinek megismerése is.

A jazz-zenei nevelés során a tanulók a jazz különböző szakterületeibe pillanthatnak bele s iskolai keretek között jártasságot és gyakorlatot szerezhettek. Mivel tanáraink maguk is gyakorló jazz zenészek, kézen fekvőnek gondoljuk tehát, hogy az ő segítségével egy olyan programot indíthatunk el, melyben a tanulók az esztétikai érzékenység kialakítása mellett a jazz zene megszólaltatásához szükséges készségeket is elsajátíthatják.

A jazz oktatás bevezetésével a jazz hangszeres irodalma hangszeres órákon is megjelenik. Az együttesek repertoárja bővül, új együttes, együttesek alakulnak.

Tanszakok és tantárgyak

- *Fafúvós tanszak tantárgyai:* jazz–szaxofon
- *Rézfúvós tanszak tantárgyai:* jazz–trombita,
- *Ütős tanszak tantárgya:* jazz–dob
- *Zeneismeret tanszak tantárgyai:* jazz–szolfézs, jazz–irodalom, jazz–elmélet

- Kamarazene tanszak tantárgya: zenekari gyakorlat

Óraterv

Tantárgya	Évfolyamok					
	Alapfok					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Választható tantárgy	2	2	2	2	2	2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Főtárgy (egyéni): hangszeres és vokális tanszak tantárgyai

Kötelező tantárgy (csoportos): jazz–szolfézs és jazz–irodalom az 1. és 2. alapfokú évfolyamon, jazz–elmélet 3–6. évfolyamban, zenekari gyakorlat 3–6. évfolyamban.

Választható tantárgy: zongora a 3–6. évfolyamban, második hangszer, zenekari gyakorlat, valamint a klasszikus – zene, tantervi programjainak tantárgyai.

A képzés évfolyamainak száma:

- 6 évfolyam: a hangszeres tantárgyaknál – a „B” tagozat a harmadik évfolyamtól ajánlott
- évfolyam: jazz–elmélet, zenekari gyakorlat, zongora melléktárgy
- 2 évfolyam: jazz–szolfézs, jazz–irodalom

A tanítási órák időtartama:

- *Főtárgy:* „A” tagozaton minimum 2x 30 perc egyéni, „B” tagozaton minimum 2 x 45 perc egyéni.
- *Kötelező tantárgy:* minimum 1+1 x 45 perc (csoportos)
- *Választható tantárgy:*
- Csoportos foglalkozás: minimum 1 x 45 perc (Zenekari gyakorlat a minimum 2 fő).
- Egyéni foglalkozás: minimum 1 x 30 perc

8.1. A jazz–zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a jazz–zeneoktatás területén:

Bemeneti kompetencia:

Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a jazztanuláshoz szükséges kompetenciákat. Zenei előtanulmány ajánlott.

Szakmai kompetencia

A zenei képességek és készségek fejlesztése hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység.

- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Személyes kompetencia

Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A jazz- és általános zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A jazz- és klasszikus zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a jazz történetének, stílusainak és a jazzirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás
- A jazz-zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

8.2. A jazz művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga vizsga tantárgyak:

Alapvizsga tantárgyai:

Az alapvizsga írásbeli szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy („A” és „B” tagozat): jazz–elmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy („A” és „B” tagozat): jazz–elmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy („A” és „B” tagozat): főtárgy

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető. Előrehozott művészeti alapvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

9. AZ ISKOLA KAPCSOLATAI

Szülőkkel, diákokkal

Az intézményben működő Szülői Munkaközösségen keresztül az iskolának szoros kapcsolata van az itt

tanuló növendékek szüleivel. A Szülői Munkaközösség választmányába minden tanár egy tagot delegál, így az iskola valamennyi tanulójának képvisellete biztosított.

A pedagógusok kapcsolatának formái:

- szülői értekezletek
- házi hangversenyeket, kiállításokat, követő szülői értekezletek
- fogadóórák
- nyílt napok
- esetleg családlátogatás

Az iskola hivatalos kapcsolatai

- Bóly Város Önkormányzata
- Baranya Megyei Közgyűlés Pedagógiai Intézet
- Erzsébet Vigadó Bóly
- Bóly és vonzaskörzetének általános és középiskolái
- Óvoda Bóly
- Bóly és Térsége Zeneoktatásáért Közalapítvány
- Bólyi Német Önkormányzat

Az iskola kapcsolatai szakmai szervezetekkel

- Magyar Zeneiskolák és Művészeti iskolák Szövetsége
- Zeneművészeti Főiskola Pécsi Tanárképző Intézete
- Pécsi Művészeti Szakközépiskola
- Baranya megye zeneiskolái
- Bóly város amatőr együttesei
- Magyar Fuvolás Társaság
- Bólyi Kulturális Egyesület
- Junior Art Mohács
- Majszi Kulturális Egyesület
- Pannon Filharmonikusok
- Bólyi Német Nemzetiségi Tánccsoport

Bel- és külföldi szakmai kapcsolatok

- A.N.K. Művészeti Iskola - Pécs
- Hasonló létszámú hazai zeneiskolák
- Heroldsberg (Németország)

Kapcsolatok a rádióval, televízióval, sajtóval

- Bóly Városi Televízió
- Pannon Tv
- Új Dunántúli Napló
- Fuvolaszó /szaklap/
- Baranya Rádió

10. ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLÉKEZÉSEK, HAGYOMÁNYÁPOLÁS

Zeneművészeti ág

A tanév elején és a végén tanévzáró ünnepélyt tartunk, melyen közreműködnek az iskola tanulói.
További hagyományos programok:

- tanévnyitó hangverseny
- Csirkepaprikás főző fesztivál
- Vetőmag bemutatók
- Zene világnapja
- Óvodás hangverseny
- Őszanyó
- Pedagógus hangverseny
- Őszi növendékhangverseny
- Családok zenélnek
- Mikulás hangverseny
- Karácsonyi hangversenyek
- Állampolgári esküetelek
- Kiállítás megnyitók
- Alapítványi hangverseny
- Zenekari hangverseny
- A magyar kultúra napja
- Fuvolás Találkozó – 3 évente
- Március 15-i hangversenyek
- Tavaszi növendékhangverseny
- Tavaszi óvodás hangverseny
- Művészetoktatás napja (április utolsó hete)
- Végzős növendékek hangversenye
- Suli-buli
- Pünkösdi Fesztivál
- Nemzetiségi Fesztivál – Pécsvárad
- Juniális
- Strand Fesztivál
- Tanévzáró koncert
- Vidám tanévzáró a Galériában
- Kamarakonzert a Breitenstein Cukrászdában
- Fuvolás Tábor
- Harmonika Tábor
- Zenekari tábor
- Német nemzetiségi zenei tábor

Képzőművészeti ág

- Félévi, év végi kiállítások
- Időszakos kiállítások, jubileumi tárlatok (Pl. festészet napja, madarak-fák napja)
- Félévenkénti tanulmányi kirándulások, tárlatlátogatások, múzeumlátogatások
- Aktuális rendezvények, megnyitók, díjátadás látogatása
- Testvériskola rendezvényei – közös kiállítások, programok
- Versenyeken, pályázatokon való részvétel

A művészeti iskola nemzetiségi arculata

- Alapítványi hangverseny
- Nemzetiségi Gála – Budapest
- Nyáresti Dallamok
- Németkéri Nemzetiségi Nap
- Majsi Nemzetiségi Nap
- Nagynyárádi Kékfestő Fesztivál
- Palotabozsoki Falunap
- Mecseknádasdi Falunap
- Palkonyai Nemzetiségi Nap
- Barcsi Német Nemzetiségi Fesztivál
- Pünkösdi Fesztivál
- Harmonika Tábor – Mohács
- Német Nemzetiségi Zenei Tábor – Bóly

A tanszakok a következő gyűjteményeket használják:

- „Du, du liegst mir im Herzen...” (Kéméndi Tamás német népdalok gyűjteménye harmonikára)
- Gábor Vas: Musizierende Kinderwelt für Akkordeon
- István Kardos: Akkordeon Schule
- Mein Heimatland (német népdalok gyűjteménye harmonikára és egyéb hangszerekre)
- Gestern Heute Morgen Immer (német dalgyűjtemény)
- Gász Mihály: Német dalok harmonikára
- Papp Lajos: Zongora ABC 1-2. kötet (A kötet számos német népdalfeldolgozást tartalmaz.)
- Lakos Ágnes: Barátságos zongora iskola 1-2. kötet
- Fritz Emonts: Europäische Klavierschule: Band 1-2. Klavier.

Ezen kívül a művészeti iskola valamennyi tanszaka részt vesz országos, területi, megyei és helyi nemzetiségi programok arculatának színesítésében.

11. TANÜGYI NYILVÁNTARTÁS

a) Beírási napló

A beírási napló az iskolába beírt tanulói jogviszonyt létesítő valamennyi tanuló nyilvántartására szolgál. A beírási naplót az iskola vezetője által kijelölt – nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott – alkalmazott vezeti.

b) Főtárgyi napló

Naplót (E-napló) kell vezetni minden olyan foglalkozásról, amely az iskola tantárgyfelosztásában szerepel. (Főtárgyi, kötelező tárgyi...stb.) A napló vezetéséért az illetékes szaktanár a felelős. A naplót az azokban található útmutató szerint kell vezetni, összesítő részeinek naprakész állapotban egyezni kell az irodai összesítőkkal.

c) Törzslap, póttörzslap

A törzslapot a főtárgy (előképző) tanár, a törzslapban található útmutató szerint állítja ki.

d) Összesítő

Az összesítő a főtárgy tanár tanulóinak nevét tartalmazza osztályonként.

e) Órarend

A pedagógusnak az iskolában neveléssel, oktatással, munkával eltöltött idejét az iskolai órarend határozza meg. Az alapfokú művészetoktatási intézmény végleges órarendjét legkésőbb 09.20-ig, illetve 02.15-ig kell összeállítani. A tanulók beosztását a főtárgyi napló órarend részében kell feltüntetni ceruzával, illetve tollal kitöltve ennek másolatát az iskolai összesítő órarendjéhez is mellékelni kell. A tanulók létszámában órarend szerinti beosztásában bekövetkezett változásokat a tanár 48 órán belül köteles jelenteni a vezetőségnek, és köteles az új órarendet leadni. A tanulók egyéni és csoportos óráit a lehetőségekhez mérten egyenletesen kell elosztani, biztosítva ezzel a felkészülés lehetőségét.

f) Bizonyítvány

A bizonyítványt a főtárgy tanár állítja ki. A bizonyítványt a művészeti iskola intézményegység-vezetője és a főtárgy tanára írja alá.

g) Tantárgyfelosztás

A tantárgyfelosztás alapja az óraterv, valamint a tanulók és a tanulócsoportok száma. Kialakításánál figyelembe kell venni a tanárok képesítését, egyéni képességeit, szociális körülményeit, a munkafeladatok arányos elosztását. A zeneiskolák esetében biztosítani kell a „B” tagozatos növendékek megfelelő szintű szakmai felkészítését. A tanulónak tanév közben más tanárhoz való beosztását a vezető csak alapos indok, elsődlegesen pedagógiai szempontok alapján engedélyezheti, illetőleg rendelheti el.

h) Hangszer alkalmassági lap

A hangszerre jelentkező tanulók képességeit osztályozza 1-10 pontig. Tartalmazza még a tanár javaslatát is.

i) Alkalmassági lap – képzőművészet

A képzőművészeti szakra jelentkező tanulók képességeit osztályozza 1-10 pontig. Tartalmazza a tanár véleményét.

j) Zeneiskolai és képzőművészeti jelentkezési lap és szülői nyilatkozat

Tartalmazza a jelentkezés helyét és idejét, a tanuló adatait és a felvételt vezető tanár megjegyzését. A szülői nyilatkozatban a szülő megerősíti azt a helyzetet, hogy gyermeke nem jár másik művészeti iskolába. Ha a tanuló másik művészeti iskolába is jár, köteles tandíjat fizetni.

k) Kötelezvény hangszerkölcsonzéshez

A kötelezvény tartalmazza a kölcsönbe adott hangszer nevét, típusát s a hangszert használó tanuló szüleinek kötelezettség vállalását.

l) Tájékoztató

Tartalmazza a tanuló adatait, órarendjét, főtárgy tanára adatait, telefonszámát. A félévenként esedékes tandíjról a tájékoztatón keresztül értesítjük a szülőket. A szülők információt kapnak ezen kívül az óránkénti tananyagról, a gyermek haladásáról, a fellépésekről, kirándulásokról, a szorgalmi és érdemjegyekről.

m) Kérelmek

- Művészeti alapvizsgára jelentkezés,
- Osztályfolytatási kérelem,

BÓLYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
Bohler Allgemeinbildende Schule und Kunstschule
OM027294

- Összevont beszámoló kérelem,
- Előrehozott vizsga kérelem,
- Összevont óra kérelem

n) Jegyzőkönyv

A hangszer meghibásodásáról – ha az a tanuló akaratlagos, vagy figyelmetlen cselekedetének következmény – jegyzőkönyvet kell írni. Ebben az esetben a kárt a szülő köteles megfizetni.

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet - A Bólyi Általános Iskola programjai

Pedagógus-továbbképzések	A továbbképzési tervben nem szereplő tanév eleji konferenciák, pedagógiai napok, külföldi meghívások, előadások, DSD I. nyelvvizsga előkészítő továbbképzések Baján, tantervírás, német kerettanterv és helyi tanterv írás, Hueber Kiadó német nyelvű magyarországi tankönyv írása,...stb
Projektek	Német nemzetiségi projektek, táncház, egészségnevelési hónap, Föld napja, Madarak és fák napja, Torkos csütörtök, Takarékosági Világnap, A zene világnapja, Gyereknep, Pedagógus nap, Farsangi karnevál, Kisze báb égetése, Magyar Népmese napja, Alsós történelmi projektnap - Sátorhely, Iskola-kóstoló (leendő 1. osztályosok ismerkedése az iskolával), Európai Diáksport Napja, Autómentes hét, Erdei iskola, Humán és Természettudományos komplex program projektjei
Témanapok, témahetek	Pénz7, Fenntarthatósági témahét, Digitális témahét, Magyar diáksport napja
Szakkörök	Ásvány és közetten, Öko, Dráma, Konyhatündér, sportkörök...stb
Pályázatok	Comenius, Baranya Megyei Német Önkormányzat, Baranyai Német Önkormányzatok Szövetsége, EMET pályázatok, BMI, EU-s pályázatok, Határtalanul Program, Erzsébet-táborok, Utravaló ösztöndíj program
Testvérkapcsolatok	Lasowice Wielkie - Lengyelország, bólyi gyerekek utaztatása, külföldi gyerekek fogadása, Heroldsberg (Bóly város testvértelepülése is)
Partneri program	PTE partneriskola Program, Pädagogische Hochschule Nürnberg
Kiadványok szerkesztése	évkönyv, nemzetiségi oktatásához kötődő jubileumi kiadványok megjelentetése, Iskolaújság
Iskolai műsorok	tanévnnyitó, október 06. és 23. karácsonyi hangversenyek, március 15., költészet napja, anyák napja, június 04. Nemzeti Összetartozás Napja, ballagás, tanévzáró
Pályaválasztási, pályaeorientáció	8. osztályos tanulók pályaválasztási kiállításon való részvétele; Gép-ésszel szakmai versenyek, vállalkozások felkeresése, Városi Ipartestület szakmai rendezvényei; Üzemlátogatások, Pályaválasztási Fórum,
Tanulmányi kirándulások	Osztályonként 1 vagy több nap
Színházlátogatás	Színház, bábszínház délelőtti előadások Pécssett, ill. Szekszárd Német Színház, Lázár Ervin Program
Táborok	Hittan tábor (Liptód), Vízi-tábor (dunai evezős), Vándortábor, Német nemzetiségi zenei tábor, Tűzzománc-tábor, Erzsébet tábor, Sítábor, Balatoni Élménytábor,

Egyéb	KRESZ-verseny, BSE szakosztályi versenyek: futball, tenisz, atlétika...
Tanulmányi versenyek alsó tagozat:	Olvasási, szépíró, anyanyelvi, mesemondó, matematika, német versenyek
Testnevelés	Helyi tanterv szerinti úszásoktatás, Diákolimpiai verseny rendszerben való részvétel; házbajnokságok, körzeti versenyek (mezei futóverseny, atlétika, labdarúgás); térségi versenyek (mezei futóverseny, atlétika, labdarúgás), megyei versenyek (duatlon, atlétika, mezei futóverseny, labdarúgás); továbbjutás esetén országos versenyek (duatlon, mezei futóverseny, atlétika), meghívásos versenyek (Predács-Bokodi Emléktorna, Kolep Gyula Emléktorna)
Tanulmányi versenyek - felső tagozat:	Német tanulmányi verseny, Német vers- és prózamondó verseny; DSD nyelvvizsga (A2 - B1), Angol tanulmányi verseny
	Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny, Brodarics Anyanyelvi Verseny (Mohács 4. - 8. évf.), Benedek Elek Mesemondó Verseny (Pécs), Kisfaludy Napok - olvasottsági versenye , Simonyi Zsigmond helyesírási verseny,
	Ének-verseny (német és magyar Mohácson és Pécsen)
	Rajz-verseny
	Bolyai Matematika Csapatverseny, Pi verseny, Kenguru matematika verseny, Janus Matematika Verseny, Kisfaludy Napok - Matematika verseny, Bolyai Természettudományi Csapatverseny, természettudományi versenyek
Online versenyek, levelezős versenyek	Szabadon választhatók

2. számú melléklet: Egyéb rendelkezések

a) A nemdohányzók védelmére tett intézkedések

A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény, mely 1999. november 1-jén hatályba is lépett.

Az utasítás hatálya kiterjed az iskolában dolgozó valamennyi közalkalmazottra, fizikai dolgozóra, valamint az intézmény szolgáltatását igénybevevőkre és a szülőkre.

Intézményünk nemdohányzó intézmény!

b) A diákigazolványok kiadásával, bevonásával, nyilvántartásával és kezelésével kapcsolatos rendelkezések az általános iskolában:

A diákigazolványok és az ezzel kapcsolatos nyomtatványok átvétele, tárolása feladatainak ellátásával az igazgató az iskolatitkárt bízta meg. Az iskolatitkár feladata a diákigazolványok megrendelése és bevonása.

A térítési díjak befizetése szigorú elszámolási rendszerben történik. A kitöltött megrendelőlapokat egy héten belül továbbítja a kezelőnek.

c) A reklám- és propagandatevékenység iskolai szabályai

Az iskola területén mindenféle reklámtevékenység, amely direkt módon alapoz a tizenévesek fogyasztási szokásaira, alkoholt, dohányzást reklámoz nem engedélyezhető.

Kivételt azok a közérkölcset nem sértő, láthatóan nem profitorientált, tanulóknak szóló reklámok

képezhetnek, amelyek:

- az egészséges életmódra neveléssel kapcsolatosak,
- környezetvédelem, környezeti nevelést szolgálják,
- társadalmi, közéleti tevékenységet szorgalmazznak,
- kulturális tevékenységekre hívnak fel.

1. Bármilyen reklám- és propagandatevékenység csak az igazgató engedélyével történhet az intézményben (nyomtatványok, szórólapok, auditív információhordozók, stb.)

d) A tanulók által készített tárgyak, eszközök tulajdonjoga

A tanulók által előállított produktumok, melyek a tanulói jogviszonyból eredő kötelezettségek teljesítésével összefüggésben készültek, az iskola tulajdonát képezik.

Kivételt képeznek a tanulók által hozott anyagból készült munkadarabok, melyek a tanulók tulajdonát képezik, függetlenül a ráfordított energia és iskolai befektetés mértékétől.

e) A kártérítésre vonatkozó eljárásrend

A kártérítés megállapításának, érvényesítésének szabályait az iskola házirendje rögzíti.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

1. A pedagógiai program érvényességi ideje

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje 2024. 09. 01.napjától szól.

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

3. A pedagógiai program módosítása

- a) A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
- b) A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.
- c) A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó egyetértését.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető, az iskolai honlapon megtalálható. Az iskolai honlap internet címe: www.altisk.boly.hu

A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadóóráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola honlapján;
- az iskola igazgatójánál.

A Pedagógiai Program módosítása csak a nevelőtestület elfogadásával és a Köznevelési törvény által meghatározott közösségek véleményével (Szakmai munkaközösségek) lehetséges.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program véleményezése, elfogadása, jóváhagyása

1. A Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestületének szakmai munkaközösségei a 2024. augusztus 26-án tartott nevelőtestületi értekezleten a Pedagógiai Programot megismerte, véleményezési jogkörét gyakorolta. A szakmai munkaközösségek az iskola Pedagógiai Programját elfogadásra javasolják.

Bóly, 2024. augusztus 26.

Szakmai munkaközösség-vezetők, intézményegység-vezető:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. A Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete a 2024. augusztus 26-án tartott nevelőtestületi értekezleten a Pedagógiai Programot 100% arányban elfogadta. A Pedagógiai Program az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

Bóly, 2024. augusztus 26.

A nevelőtestület képviselőjében

.....
.....
.....

A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok

A Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programjával az iskola fenntartója egyetért, az abból a jogszabályi előírásokon felül rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.
(Mellékelve az egyetértésről szóló határozat a többletkötelezettségek felsorolásával.)

A Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programjával az iskola működtetője egyetért, az abból a jogszabályi előírásokon felül rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.
(Mellékelve az egyetértésről szóló határozat a többletkötelezettségek felsorolásával.)

A Bólyi Általános Iskola pedagógiai programját a nevelőtestület a 2024. augusztus 26-án tartott ülésén véleményezte.

(Mellékelve a véleményezésről készült jegyzőkönyvi kivonat: jelenléti ív; a határozatképesség megállapítása; az elfogadás mellett, az elfogadás ellen, illetve a tartózkodó szavazók száma és aránya; keltezés; a jegyzőkönyv-vezető és a hitelesítők aláírása.)

A Bólyi Általános Iskola pedagógiai programját a mai napon jóváhagytam.

Kelt: Bóly, 2024. augusztus 26.

igazgató

Kelt: Bóly, 2024.

fenntartó

MELLÉKLET

EFOP 3.2.6-16 számú, A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című projekt

Tananyag megtekintése